

سیندونه هم مری

(د اسحاق تنگیال د شعرونو منتخبات)

Ketabton.com

راټولوونکی

محمد اسمعیل یون

۱۳۸۷ ل

الحمد لله
الكرين

د کتاب پېژندنه:

|||||

د کتاب نوم: سیندونه هم مري

شاعر: اسحاق ننگيال

راټولوونکی: محمد اسمعيل يون

خپرنډوی: يون کلتوري يون

چاپشمبر: ۱۰۰۰ ټوکه

لومړۍ چاپ: ۱۳۷۷ ل کال

دویم چاپ: ۱۳۸۷ ل کال

د راټولوونکي پرله پسې نومره: (۱۴)

د خپرنډوی پرله پسې نومره: (۱۴)

کمپوزر: وفا الرحمن وفا

ددې اثر دويم چاپ

خدای بښلی اسحق ننگیال زموږ د اوسنۍ شاعرۍ یوه نومپالۍ څېره ده. که مرگي له موږه ژر نه وای بېل کړی، نو اوس به یې داسې نور گڼ نوښتونه ترسره کړي وو. دا ټولگه چې ستاسو په لاس کې ده، د اسحق ننگیال د ټولې شاعرۍ کلیات نه دي، خو منتخبات یا تر یوه حده غورچاڼ ورته ویلای شو. ځکه چې نه یوازې هغه وخت دده اکثره ناچاپ شعرونه په کې خوندي شوي، بلکې له چاپي مجموعو څخه یې هم تر یوه ځایه غورچاڼ شوی او ځینې شعرونه ورسره یوځای شوي دي، نو ځکه یې د اسحق ننگیال د شاعرۍ منتخبات بللای شو.

البته د ننگیال په چاپي شعرونو کې نور ډېر ښکلي شعرونه هم شته، خو دا په دې مانا نه ده چې د هغه ټول غوره شعرونه همدې ټولگه کې راټول شوي دي. د المان مېشتې؛ (د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې) کور دې ودان وي، چې هغه وخت یې ژر دا ټولگه چاپ کړه او د مرگ له خطرې یې وژغورله. اوس چې د چاپ امکانات تر پخوا زیات شوي او د انټرنېټ څپو کې د ادبي، علمي او نورو اثارو د خوندي کولو زیاته اړتیا ده، نو ځکه مې ضروري وبلله، چې دا اثر یو ځل بیا له سره کمپوز او چاپ کړم. هم به یې د چاپ له لارې خلکو ته ورسوم او هم به یې د انټرنېټ له لارې خلکو ته د لوستو لاره چاره اسانه شي. هیله من یم، چې زموږ نور لیکوال هم خپل او د نورو لیکوالو تېر ارزښتمن اثار یو ځل بیا له سره کمپوز او هم یې بیا چاپ کړي او که د چاپ وس یې نه لري، نو لږ تر لږه خو دې د انټرنېټ څپو ته وروسپاري، چې هم ترې گټه اخیستنه عامه او اسانه شي او هم د مرگ له خطرې وژغورل شي، بیا یې نو که د چاپ هیله او غوښتنه کوله، د چاپ کار به یې هم اسان شي.

په پښتو کې د برېښناييز کتابتون د چټک بهیر د لا چټکۍ او پراختیا په هیله.

پوهندوی محمد اسماعیل یون

ارگ، د جمهوري ریاست ودانۍ

۱۳۸۷ ل کال، د کب ۲۳ مه نېټه

يادون

د تېرو دوو لسيزو په بهير کې د پښتو شاعرۍ د څو مطرح څېرو له جملې څخه يو هم خدای بښلی اسحق ننگيال و. ده د ځوانۍ په شېبو (پنځوسمو کلونو په بهير) کې شاعري پيل کړې وه، خو د ژوند تر پايه پورې له هېڅ شي سره دومره خواخوږۍ او نږدې پاتې نه شو، لکه له خپلې شاعرۍ سره. شعر په حقيقت کې د هغه د ټکلي روح او روان د ټکورولو اغېزمنه وسيله وه. ننگيال لږ تر لږه د خپلې څلېروښت کلنې شاعرۍ په بهير کې د شاعرۍ دومره پخې تجربې ترلاسه کړې او بيا يې د همدې تجربو له کبله دومره ښکلي شعرونه وژېړول، چې په پښتو شاعرۍ کې د ښکلو غميو حيثيت لري او کولای شي د ننگيال نوم زموږ د ولس په ذهن کې تر ډېر وخته ژوندی وساتي. شاعر هم د بل هر انسان په شان په ټولنيزو، سياسي، فکري او نورو مسايلو او چارو کې د بريو ترڅنگ له يو لړ ښوېدونو، تېروتنو، هيلو او نهيلو سره مخامخېږي. کله چې پر ننگيال او دده پر شاعرۍ خبرې کېږي، نو ځينو ته ضرور د هغه د شاعرۍ ترڅنگ، د هغه د ټولنيز، سياسي او اخلاقي شخصيت انځور هم تر سترگو کېږي. د هنرمند د پېژندنې لپاره خو تر ټولو غوره لاره داده، چې د هغه خپل هنر وکتل شي. د هنرمند تخليق او زېږونه پخپله د هغه د ظاهري او تر زياتې کچې د باطني شخصيت هنداره ده، نو کله چې د ننگيال پر شخصيت خبرې کېږي، مجبور يو د هغه د شعر نړۍ وگورو او هغه کلمه يوه يوه تر سترگو او فکره تېره کړو، چې د ننگيال له ضميره يې سرچينه اخيستې او بيا د شعر پرېښتې په خپلو اوښکو مينځلې او د مينې د نړۍ د ابدیت غېږې ته يې سپارلې ده. دا خبره د منلو وړ ده، شاعر تر هغه پورې، چې د فکري بلوغ پړاو ته رسېږي، د فکر ستنې به يې يو او بل فکري لور ته کېږي. تر هغه پورې چې شاعر خپله ذهني او فکري شتمني بشپړوي، تر هغه وخت پورې يې د فکري ښوېدونو اټکل کېدی شي.

ننگيال د خپلې ځوانۍ په درشل کې پر شاعرۍ پيل وکړ او دا هغه مهال و، چې نور نو ټول هېواد د ((عقيدې د بحران او د معنويت د سقوط)) پر لور روان و. گڼو فکرونو د بېلابېلو شعارونو تر پردې لاندې د هېواد د ځوان پښت د ذهنونو د خپلونې هڅه کوله. شعارونه يې خواږه وو، خو وروستي عملونه يې ترخه...

د ننگيال د ذهن يوه برخه هم د يو سياسي فکر د جال په کړۍ کې گير شوه، خو دې فکر لا د شاعرۍ پر بې تکلفې ښکلا خپل سيوری نه وغوړولی، چې د ناورين لومړی پړاو پيل شو. بياناورين دپاسه بل ناورين او غميزه راغلل، چې نه يوازې زموږ د هېواد او ولس د هر ډول شتمنۍ ستنې يې ولړزولې، بلکې له گڼ شمېر متفکرو مغزونو څخه يې هم لاره ورکه کړه.

دې پړاو ډېر زيات دوام وموند او ننگيال هم په داسې يو جغرافيايي او مسلکي چاپېريال کې ژوند تېراوه، چې هلته د يو داسې فکر واکمني وه، چې د ننگيال د اصلي شاعرۍ له سپېڅلي روح سره يې تگلوری په ټکر کې و. ننگيال په دې کلونو کې لکه د نورو گڼو ليکوالو او د فکر د خاوندانو په څېر په داسې يو جال کې راگير و، چې تر دې دمه يې لا نه پوره سترگې رڼې شوې وې او نه يې د شعر د ښاپېرۍ وزرونو خپلواک پروازونه کولای شول. په دې پړاو کې د

ننگيال فكري بلوغ هم د خپل پوخوالي پړاو ته رسېدلی نه و، نو ځکه خو يې د هغه وخت په نظمونو (نه په شعرونو) کې يو لړ فكري ښوېدنې ليدل کېږي، خو پر همدې وخت بيا هم دده په شاعرۍ کې د فكري او انساني بغاوت او د عاطفي سيند د څپو يو پټ شور پروت و او داسې اټکلېده، چې يوه ورځ به دده ددې فكري تېروتنې پر ځای، دده د فکر او ضمير هغه دننۍ نړۍ راڅرگنده او د خپل شعر ناوې به پرې سينگار کړي.

کله چې شاعر د فكري او شعري بلوغ پر لوري بريمن گامونه اخلي، نو تپل شوی، تصنيي او ناشعوري اندود يې هم ورو ورو له منځه ځي. کله چې لږ نوره رڼايي هم راغله او په کابل کې د يو زيات شمېر ليکوالو سترگې رڼې شوې، نو هر چا د خپل هېوادني اند اصلي جوهر ميندلو ته هڅه وکړه. ننگيال چې په پټ ضمير کې يې همدا راز پټ و، له ځينو نورو څخه په دې لار کې څو گامه دمخه شو. جرئت او رښتينولي يې ددې مرغلرې د ځلونې او خپلونې لپاره امېل کړل. تر ۱۳۶۲-۱۳۶۴ کلونو وروسته وختونو پر مهال په کابل کې د مقاومت د ادبياتو او د شعر د شعري جوهر د پياوړتيا لپاره په څرگند ډول هڅې پيل شوې. په همدې کلونو کې په څرگند ډول د شعر او شعار ترمنځ پوله ډاگيزه شوه. د ادبي مبارزې په دې تاوده ډگر کې د هېواد د پياوړي کره کتونکي او کيسه ليکونکي زرین انځور او بيا د تکړه کره کتونکي لطيف بهاند او نورو زيار او هڅې د يادونې او ستاينې وړ دي. دوی يو زيات شمېر هغه ځوان شاعران چې په شاعرۍ کې يې د ((شعاريت)) پر ځای د ((شعريت)) جوهر پياوړی برېښېده او يا په کې د شاعرۍ تومنه څرگندېدل، دېته راوبلل چې له شعارونو څخه خپله لاره بېله کړي. ننگيال يو له هغو ځوانو شاعرانو څخه و، چې تر ټولو لومړی له همدې پيل شوي بهير سره يوځای شو. دا د شعر د پوخوالي پر لوري د ننگيال د بريمنو هڅو د پيل کلونه دي. دې بهير تر ۱۳۷۱ل کال پورې خپل عمر ته دوام ورکړ.

په همدې واټن کې د ننگيال شاعري، دومره خوږه، سپېڅلې او عاطفي شوه، چې د هغه محبوبيت يې د هېواد د يو ستر عاطفي شاعر تر بريده ورساوه. ننگيال د همدې کلونو په بهير کې د خپلو شعرونو څلور مجموعې ((ډالۍ)، سپېره ډاگونه او غوړېدلي بزغلي، هغه شېبې هغه کلونه او ځاڅکي ځاڅکي)) چاپ کړل. څرنگه چې دده شعر ورځ پر ورځ د خوږوالي او کره والي پړاوونه وهل، نو په (۷۰) کلونو کې دی د خپلو شعرونو له ځينو چاپي مجموعو، په ځانگړي ډول ((ډالۍ او سپېره ډاگونه او غوړېدلي بزغلي)) څخه څه ناڅه پښېمان و او هغه يې ((شعرونه)) نه گڼل. د ده شاعرۍ د پرمختگ بهير دومره گړندی و، چې د خپلې دمخنۍ شاعرۍ زياتو شعرونو ته به يې خندل، سره له دې چې دده په شاعرۍ کې د شعر اصلي تومنه او جوهر له پيله ښکاره کېده، خو وروسته وروسته يې د خوږو کلمو يو زرین شال ور په سر کړ. کله چې د ۱۳۷۱ل کال د غويي مياشتې پر ۸مه نېټه په کابل کې د اسلامي انقلاب (!) په نوم يو ستر ستمي ناوړين او غميزه پر افغانانو ور وتپل شول او د هېواد ټول نظام گډ وډ شو، د ننگيال ژوند او ان دده فرهنگي کارونه هم له سختو ستونزو سره مخامخ شول. د سرو گوليو په باران کې يې ايله دومره وکړای شول، چې خپله کورنۍ تر لغمانه پورې ورسوي، د کور شته يې ټول تيت و پرک شول او څو ځله په يوه ښار کې له يوه ځايه بل ځای ته مهاجر شو. د کور دکاليو په کيسه کې خو نه و، خو د کتابتون د چور او تالان له غمه يې له سترگو لمبې

پورته کېدلې او همدا يې ويل: ((ياره پيرجانه افسوس چې دا کتابونه يې راڅخه نه وای وړي)). د کتابونو غم لا نه و سوړ شوی، چې د يوې درنې گولۍ گوزار هم ورته ور ورسېد؛ د توپ يوه گولۍ يې څنگ ته ولگېده او څو ټوټو يې د بدن ځينې برخې غلبېل کړې. له ناروغۍ لا پوره ښه شوی نه و، چې بېرته يې د ليکوالو په ټولنه کې خپلې دندې ته ځان ورساوه. شپه او ورځ به همالته په ټولنه کې و. د ليکوالو انجمن يې هم کور و او هم د دندې ځای. څو مياشتې لا وتې نه وې، چې کوم چا ورته کوم پنجشېری ولمساوه. تياره ماښام و، ډيوه يې لا لگولې نه وه، چې د وره له ټک ټک پرته دا شخص له خپلو نورو ملگرو سره يوځای په کوټه ور ننوت. خدای(ج) خبر هغه په کوم فکر کې ډوب و، چې يو ناڅاپه يې پر دوی سترگې ولگېدې. ده لا هغو ته د ناستې او ست هيله لرله، چې يو گوزار دده ترمخه داسې راورسېد، چې دده يو غوړ يې هم د څه وخت لپاره بې حسه کړ او دا يې ورته وويل چې: ((ما چرم کن استم، سبا تا يی وقت این اتاقه ايله می کنی، دیگر ده اینجا نبینم ات، ای اتاق را ما برای چرم کنی کار دارم)). څو ورځې د هغه په سترگو کې له اوبښکو او په څېره کې يې له يوې سترې نهيلۍ پرته بل څه نه ليدل کېدل او داسې يو حالت ته په هيله و، چې بيا په دې هېواد کې د يو ملي فکر د حکومت وزرې خپرې شي او د يو سوله ييز ژوند وړانگې هره خوا رڼا کړي. کال دوه لا وتي نه وو، چې د طالبانو اسلامي غورځنگ پر کابل سپين بيرغونه ورپول. سهار د وخته، چې لا ډېر خلک د کابل پر فتحې خبر نه وو، زموږ د کور ور يې ټک ټک کړ او په بېرني ډول يې وويل: ((پيرجانه راوځه، طالبانو کابل نيولی او سقاوي ختمه شوه)). هغه د يو سپين سباوون په هيله و، خو شاعر لکه چې ازلي بدمرغه وي. ننگيال بيا خپلې دندې ته لاړ، خو دا ځل دا دنده بل ډول وه؛ نوي نظام د ليکوالو د ټولنې پخواني تشکيل ته بدلون ورکړ، خو ننگيال بيا هم په همدې تشکيل کې پاتې شو. دا تشکيل د دولت لوړ مقام ته د منظوری لپاره ولېږل شو. تر هغه وخته چې د ننگيال د مقرری امر راته، په دې کې يوولس مياشتې تېرې شوې، خو په دې يوولسو مياشتو کې ننگيال هره ورځ د پخوا په څېر خپله دنده پرمخ وړله، يو ځل بيا يې شپې په همغه ټولنه کې شوې، چې ده ته ترې د وتلو امر شوی و. ننگيال دنده سرته رسوله، خو بې معاشه او بې امتياز. گڼ شمېر ځوان ليکوال او شاعران به ترې راتاو وو، خو يو وخت يې اقتصادي حالت دومره ويجاړ شو، چې د چا خبره د پولۍ ټک ته کېناست. څو ځله يې دا خبره زما تر غوړ تېره کړه: ((ياره پيرجانه د ماشومانو غمه مې که نه وای ما په زهره هم شپې سبا کولې، خو له کابله نه وتلم، کابل خو زما د دردونو، غمونو، برياوو او ماتو کور دی، زه دا کله يوازې پرېږدم. خو افسوس چې د ماشومانو غم دی)). بيا به يې يو سوړ اسويلی وکېښ او يوه ترخه موسکا به يې پر شونډو تېره کړه. نور يې د دندې د ساتلو لپاره پيسې او مالي لگښت نه درلود، چې دی پرې خپله دنده وساتي. لغمان ته راغی او بيا يې د پېښور مخه ونيوله. په پېښور کې هم تر ډېرو انتظارونو او کړاوونو وروسته ورته د بي بي سي د روزنيزې ډرامې د ليکوال په توگه دنده وسپارل شوه. د کلدارې معاش مزه يې لا ځکلې نه وه، چې د مرگ پرېستو يې روح پر خپلو وزرونو د ابدیت پر لوري يووړ او بيا د بي بي سي راډيو له لارې داسې يو خبر خپور شو: ((په خواشینی سره مو خبر ترلاسه کړی، چې د هېواد نامتو شاعر اسحق ننگيال نن په پېښور کې د ۴۲ کلونو په عمر د زړه د درېدو له کبله په حق ورسېد)). ددې خبر په اورېدو سره د هېواد ټولو فرهنگيانو که په داخل کې وو او که په بهر کې داسې يو دردونکی ټکان وخوړ،

چې د ټولو زړونو ته يې د غم لمبې ورسولې. دا د ننگيال د سرگردانه ژوند په باب څو يادونې وې چې دلته يې لنډيز راوړل شو. سره له دې چې ننگيال د ژوند په اوږدو کې له ډول ډول کړاوونو سره مخامخ شوی، خو د تېرو شپږو کلونو کړاوونو هغه دومره ځورولی او ټکلی دی چې نور پر هېڅ وخت هغه دومره روحي، رواني، سياسي، اقتصادي او نور فشارونه نه دي زغملي. د يو ليکوال په اند: ((غوره ادبيات د اختناق په حالت کې رامنځته کېږي)) او شاعر يا ليکوال د اختناق په مقابل کې له ادبياتو څخه د يو روحي او رواني غبرگون په توگه کار اخلي.

هر څومره چې دا فشار او اختناق پياوړی وي، عکس العمل يې هم هماغسې وي. د ننگيال د تېرو شپږو کلونو شاعري د همدغو ډول ډول ظلمونو او اختناق زېږنده ده، نو ځکه پکې سوز او درد دده تر پخوانيو شعرونو څه زيات دی.

د غم او درد په دې تېرو څو کلونو کې د ننگيال د شعر ښاپېرۍ لا پسې سينگار شوې ده. دده د فکري تگلوري ليکې او ستنې محکمې شوي او شاعر د شعر د پوخوالي، فکري ثبات او د بشپړو انساني ارزښتونو په پېژندنه او ځلونه کې بريالی شوی دی. په حقيقت کې د ننگيال د وروستيو کلونو شعرونه د هغه د ښکلې او اوچتې شاعرۍ رنگين او مانيز گلابونه دي. (ښکاري ته) دده يو ښکلی عاطفي او انساني شعر دی چې ده د ۱۳۶۵ ل کال د غبرگولي د مياشتې پر لومړۍ نېټه ليکلی دی. دې شعر نه يوازې په هېوادنۍ کچه زيات منښت پيدا کړ او ډېر اغېز يې وشينده، بلکې د شمالي کوريا په هېواد کې د ځوانانو د يو نړيوال فيستوال په ترڅ کې، چې د افغاني سندرغاړو له خوا د موسيقۍ په څپو کې په سندرېزه بڼه ولوستل شو، نو د ټولو اورېدونکو او مينوالو د منښت وړ وگرځېد او دې شعر هلته لومړی مقام وگټه، خو د ننگيال د شعري بهير د پرمختگ په وجه، د مړينې پر نږدې وختونو کې هغه دا شعر ((پوره شعر)) نه گانې او ويل يې چې د ((شعاريت)) نښې په کې ليدل کېږي. ننگيال د تېرو اوو اتو کلونو په موده کې ښه ډېر شعرونه وليکل، خو د ځانگړو مجموعو او يا مجموعې د چاپ امکانات ورته برابر نه شول. له دې کبله د هغه د وروستيو کلونو شاعري د شعر د زياتو مينوالو او لوستونکو له ليدنه لرې پاتې شوه. ځکه نو کله چې به کوم ليکوال او يا کره کتونکي دده د شاعرۍ په باب ناسم نظر ورکاوه، نو دی به ډېر په قهرېده او ويل به يې: ((دی نو زما له اوسنۍ شاعرۍ څخه څه خبر دی هغه خو ټوله له ما سره په کتابچو کې پرته ده...)).

د ده يوه ستره هيله همدا وه، چې د خپلو شعرونو ټولې مجموعې چاپ او په خپلو سترگو وويني. د ننگيال په ژوند خو د هغه هيله پوره نه شوه، خو دادی د هغه تر مړينې وروسته، په جرمني کې د افغان فرهنگيانو او فرهنگپالو په مالي مرسته د هغه دا ارمان پوره شو. ما چې کله د هغه د ناچاپه شعري مجموعو د چاپ پر کار پيل وکړ، نو ننگيال مې يوه شپه په خوب کې وليد، خوله يې له خندا شنه وه او همداسې په خوشالۍ يې راته وويل: ((پيرجانه! زما مجموعې چاپېږي؟ بېشکه والله...)) ما ورته ويل هو ستا ټول شعرونه چاپېږي. په هغه شپه له خوبه راوېښ شوم، تر سهاره خوب رانغی، لاتين مې ولگاوه او د ننگيال په چورت کې لاړم- يو ځل مې د هغه ټولې خاطرې تر نظر تېرې شوې.

کله چې مې د هغه د شعرونو توري لوستل، نو په هر توري، هر شعر او د شعر په هره پاڼه کې راته د ننگيال تصوير تر سترگو سترگو کېده. زه ددې شعرونو تر پايه په دې پوه نه شوم، چې زه په کوم حالت کې يم، لکه يو څوک چې په خلا کې روان وي.

د ننگيال د وروستيو کلونو، فکري او عاطفي شخصيت کټ مټ د هغه د اوسنيو شعرونو له مانيزې او عاطفي خوا سره منطبق و. هره پاڼه کې ننگيال و، په هر توري کې ننگيال و، دا هغه ننگيال نه و، چې د خپلې شاعرۍ په پيل کې او يا تر هغه وروسته د څو کلونو په شاعرۍ کې ځلېده. دلته يو بېل ننگيال و. هغه د خپلې مينې او عاطفي پر سپين آس سور او د ښاپېريو ښار ته روان و او لکه له هغه ځايه يې د خپل ستي او ټپي ولس د درملونې لپاره د ښکلاوو ټکورونه راوړل. ما هره شېبه له ننگيال سره خبرې کولې او دومره خبرې، چې د هغه په ژوند به مې ورسره نه وي کړې او کېدې شي لوستونکي هم زما پر برخليک اخته شي.

خو ددې سوچونو او فکرونو په منځ کې خوشاله په دې وم، چې د هغه د ټولو ناچاپه شعرونو غټ جونگ چاپېږي. کله چې دا مجموعه چاپ شوه، نو زه به يې د الينگار د ښکلې شاعرانه درې د بسرام په کلي کې د ننگيال پر قبر کېدم او مبارکي به ورته ورکړم. د هغه روح به څومره خوشاله شي او هغه ارمان چې دده پر ژوند پوره نه شو، وروسته تر مرگه به پوره شي. په همدې هيله مې د هغه شعري مجموعې چې په کور کې يې وې ترلاسه کړې. هغه يوه شعري مجموعه چې کاپي يې ده سره په کور کې وه انځور صېب ته هم لېږلې وه، هغه هم ترلاسه شوه. دا شعرونه چې ما وکتل زما په نظر کم ښکاره شول، ځکه ننگيال چې به کوم شعر وليکه، نو د نورو شاعرانو په شان به يې خپلو ملگرو ته ضرور اوراوه.

حفيظ الله گردش، صديق الله بدر، نورمحمد لاهو او عبدالغفور لېوال ته مو د ننگيال صېب د هغو شعرونو په باب چې په دې مجموعو کې نه وو او په ځينو اخبارونو کې په متفرقه ډول چاپ شوي وو، وويل موږ ټولو په اخبارونو او نورو خپرونو کې د ننگيال صېب هغه شعرونه پيدا کړل، چې په تيت و پرک ډول چاپ شوي وو او په دې مجموعو کې نه وو راغلي، بيا هم ماته د خپل اټکل له مخې دا شعرونه پوره نه برېښېدل. د کتاب د تورو لوستل بشپړېدو ته نږدې شوي وو، چې يوځل بيا په لغمان کې د ننگيال صېب کور ته لاړم. د هغه مشر زوی (ارش) ته مې د ننگيال صېب د يو داسې عکس يادونه وکړه، چې تراوسه په خپرونو کې چاپ شوی نه وي او هم مې ورته وويل چې د ننگيال صېب کتابونه او پاڼې يو ځل بيا وگوري، گوندې څه شعرونه يې ترلاسه شي. هغه ماته وويل: ((موږ څو ځله د خپل پلار کتابونه او يادښتونه واپړل راواړول، څه چې وو هغه مو تاسو ته درکړل، خو موږ به يوځل بيا هم ټول کور وگورو)). په پېښور کې د مجموعې کار د بشپړېدو په وروستيو شېبو کې و، چې د ننگيال صېب زوی (ارش) په ډېرې بېرې له لغمان نه ځان راورسواه او د ننگيال د شعرونو يوه بله کتابچه يې هم راوړه. ما چې د ننگيال صېب دا شعرونه وکتل، دومره خوشاله شوم، چې د ټولو سترپاوو بار مې يو ځل له اوږو لرې شو. بيا مې دا ټولې کتابچې له اخبارونو او خپرونو او په متفرقه ډول راټول شويو شعرونو سره پرتله کړې، تکراري شعرونه مې ترې لرې کړل، دغه راز مې

دده له دوو چاپ شويو شعري مجموعو (هغه شېبې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي) څخه يو شمېر شعرونه ورسره يوځای کړل. اوس تر زياته بريده پر دې باوري يم، چې د ننگيال نور شعرونه به نه وي پاتې. ده له خپل ناوډلي (نامنظم) ژوند دود سره سره د خپلو شعرونو د ثبت انتظام ته ډېره پاملرنه کړې وه. له دې څخه دا څرگندېږي، چې ننگيال تر خپل ځاني ژونده هم، له شعر سره ډېره مينه درلوده، ځکه چې هغه د خپل ژوند د ښېرازۍ مېړنی نه و، خو د ښکلې شعري شتمنۍ څښتن و. ده انځور صېب ته د يو ليک په ترڅ کې ليکلي وو: ((څو شعرونه مې له ((سپنتا)) سپين ږيري سره پاتې شول او له ماسره يې اوس کوم نقل نه شته، هغه غوښتل څه پرې وليکي، خو حالاتو وخت ورنه کړ، که چېرې مې بيا وموندل نو در وبه يې لېږم)). له ((سپين ږيري)) څخه يې مقصد (ښاغلی سليمان لايق) دی چې ننگيال ورسره د شاعرۍ ښه ملگرتيا لرله. دا چې دا شعرونه به پياوړي شاعر سليمان لايق سره وي او که نه؟ زه خبر نه يم. د ننگيال صېب د شعرونو د کتابچو او د شعرونو د نېټه ليک له تسلسل نه داسې ښکاري چې د ننگيال صېب نور شعرونه به نه وي پاتې. دا ليک هغه انځور صېب ته له کابل نه د ۱۳۷۱ل کال د زمري پر ۱۲ نېټه ليکلی و. تر هغه وروسته د څو کلونو په ترڅ کې هغه خپل شعرونه له سره په نويو کتابچو کې ليکلي وو او د هغو شعرونو بل نقل هم ورسره موجود و، چې انځور صېب ته يې لېږلي وو، نو کله چې انځور صېب ته د لېږلو شعرونو نقل وروسته ترتيب شوی، نو دغه راز به ښاغلي سليمان لايق ته ورکړل شوي شعرونه هم بيا له سره په کتابچو کې ليکل شوي وي. بيا هم که ښاغلي لايق سره دا شعرونه موجود وي او هغه ددې مجموعې له شعرونو سره پرتله کړي او کوم چې په دې مجموعه کې راغلي نه وي، ترچاپ وروسته د هغو د خوندي کولو هڅه وشي، نو دا به پښتو ادب ته يو ډېر گټور کار وي.

د ننگيال دا مجموعه (سيندونه هم مري) د هغه د (ښېرې په مالت کې، نه جام نه څادر، دا جل دا برسات، سيندونه هم مري، ځينې متفرقه شعرونو او د چاپ شويو دوو مجموعو هغه شېبې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي) له څو شعرونو څخه جوړه ده. ددې مجموعې چاپ د پښتو شعر په ځانگړي ډول ازاد شعر په برخه کې يوه ډېره په زړه پورې، درنه او ارزښتمنه ډالۍ ده. خو له دې درنې ډالۍ سره سره به مو دا ارمان تل په زړه کې پاتې وي چې: ((کاشکې ننگيال ژوندی وای چې داسې نورې ښکلې او ارزښتمنې ډالۍ يې خپلې ژبې ته وړاندې کړی وای)). ننگيال ته دعاگانې.

په مينه او درناوي

محمد اسمعيل يون

۱۳۷۷ل کال - ليندۍ

پېښور - پښتونخوا

سريزه

اسحق ننگيال

د پښتو د نوي شعري بهير په يون کې

د پښتو د معاصرې او نوې شاعرۍ په يون کې، اسحق ننگيال کله څوک هېرولی شي! ننگيال د پښتو دنوي شعري بهير د ښايست يوه ښه وه، ننگيال زموږ د شعر د نوي کتاب يوه زرينه پاڼه وه، ننگيال هغه فقير، هغه ملنگ شاعر و، چې په همدغه لنډ او غم ځپلي عمر کې يې هم موږ ته د هنرونو د ښايستونو دومره شته راپرېښودل، چې زموږ نوي ادبي بهير پرې وياړ کولای شي، خو که هغه مرگي داسې بې وخته، يو ناڅاپي او په ډېره بېرته له موږ نه وای اخيستی، په دې کې هېڅ شک نه شته، چې زموږ د ولس ادبي هنري پانگه به يې نوره هم درنه کړې او ښکلې کړې وای.

ننگيال د پښتو په اوسني شعري يون کې په عمومي توگه، د يولاس دگوتو د شمېر له نومياليو او وتليو شاعرانو څخه گڼلی شو او که دافغانستان د پښتو د نوي نسل د شعري حدودو کې، يوازې دوه کسه هم تر نورو زيات ځلېدونکي، پياوړي او دپاملرني وړ وي، يو يې اسحق ننگيال دی؛ دا يو ستر وياړ دی، يو لوی ارزښت دی، يو خورا مهم هنري ادبي دريځ دی.

دننگيال شعر، په افغانستان کې په ډېرو کرکېچنو، کرلېچنو او غمجنو شېبو کې اوج او شهرت ته ورسېد. سره له دې، چې هغه د لمريزو پنځوسمو کلونو له پيلامې څخه شاعري راپيل کړې ده، خو د اوج کلونه يې د ثور له غميزې او بيا د روسي سرو يرغلگرو، تر يرغل وروسته، را رسېږي، دا هغه کلونه دي، چې په شروع کې يې د افغانستان په شاعرۍ کې د هنري- ادبي ارزښتونو پرځای، دنظمونو او شعارونو بازار ښه گرم دی او دغو وچو شعارونو او نظمونو پر وړاندې د هنري- شعري ارزښتونو لپاره هلې ځلې، نه يوازې دا چې يوه لوړه هنري ادبي هڅه وه؛ بلکې د هغه وخت د حالاتو په رڼا کې په يو ډول سياسي مبارزه هم بدله شوې وه. د سرو نظمونو او سرو شعارونو پلويان د گوندي او دولتي واکمنۍ د فرمانونو او دستورونو ناظران وو او يوازې پر همدغه اړخ يې ټينگار کاوه، خو د دوی پر وړاندې د هنري- ادبي ارزښتونو لپاره هلې ځلې نه يوازې دا چې د يو هنري تقدس لپاره ټينگار و، د گوندي- دولتي دستورونو او فرمانونو پر وړاندې يې، د يو ټولنيز- سياسي (ملي) ملي تقدس په توگه هم ارزښت لاره، ننگيال، سره له دې چې د شعري ژوند په څولومړيو کلونو کې يې د شعارونو او نظمونو ځينې بېلگې هم وړاندې کړې دي، خو له شعارونو او نظمونو څخه د شعري- هنري ښکلاوو پر لوري د هغه د ورېښمينې لارې سفر وروسته، که هغه دمينې شعر ليکلی، که يې کومه عاطفي شېبه انځور کړې او که يې کوم بشپړ سياسي شعر ليکلی دي، تر ډېره زياته حده يې له هنري- ادبي ځانگړنو او ارزښتونو سره نغاړلي دي.

اسحق ننگيال په وروستيو شلو کلونو کې، د افغانستان د شعري بهير له څو فوق العاده او استثنايي شخصيتونو څخه دی. که د وروستيو شلو خونړيو کلونو، غمجنو بهيرونو، موږ ته کومه ښه ډالۍ هم راکړې وې، ښايي يوه يې د ننگيال په څېر ديو شاعر ظهور وي، چې هغه يې هم يوازې يوه ورځ ورسته بېرته له موږه واخيست. داسې چې که ددغې خونړۍ غميزې پيلامه د ۱۳۵۷ ل کال د غويي له اوومې پيل شي، نو ننگيال د ۱۳۷۷ ل کال د غويي پر اتمه ځوانيمرگ کېږي.

دلته به زه، پر هغو ټکو، هغو ارزښتونو څو خبرې وکړم، چې اسحق ننگيال يې، زموږ په اوسني شعري بهير کې، تر نورو ډېرو، زيات ځلولی او د پاملرنې وړ کړی دی.

لومړي: د افغانستان د وروستۍ شل کلنې غميزې انځورگري، ننگيال تر بل هرچاڅخه په ښه ژوره، هر اړخيزه او شاعرانه توگه کړې ده. هغه غميزه چې د ثور له اوومې پيل کېږي، د جدي پر شپږمه او ج ته رسي او څوارلس کاله وروسته د ثور پر اتمه يو بل نوی غمجن پړاو ته ور داخلېږي او د ننگيال تر مرگه هم لا دغه غميزه پای ته نه رسېږي، ننگيال ددغې غميزې په زړه کې پروت دی. همدغه غميزه د ننگيال زړه خوري او څاڅکي څاڅکي يې د ويرژرليو شعرونو په توگه څڅوي، ننگيال د همدغې شلکلنې غميزې ډېر پياوړی انځورگر شاعر دی. هغه د غم ددغو کلونو ډېره زياته برخه د افغانستان په زړه، کابل کې، تېروي او د ټولو غمجنو شېبو شاهد پاتې کېږي. دغه شېبې که غمگينې او له وير او وينو ډکې دي، خو شاعرانه کېږي. ننگيال د همداسې يو غمگين برخليک شاعر دی او ځکه خو هغه د افغانستان د شلکلنې غميزې د ويناوال په توگه راڅرگندېږي.

دماښام ډمې مې بولي په ژوندون د مرگ بدلې

ای د وير پېغلې نغمه شه چې د شپو د جېل بندي يم

راته وژني خوب په گوتو د شوگير پيغمبر راغی

مه څه راستنه شه چې د شپو د جېل بندي يم

غواړي ځان ته مې سجده کړي، زه په ټيټ سربلند نه يم

دغیرت ناوې شمله شه چې د شپو د جېل بندي يم... (۱)

او يا داچې:

زما دکور هغه وړه هغه بېباکه فضا

زما دکور هغه زاړه هغه خټين بامونه

چې ډوبېدل به دماشومو خنداگانو سين کې
زما د کور وړه باغچه کې د سپرلي بڼاپېرۍ
دسرو گلانو د شو پانو جنتي تخت نه يې
چې شنو موسکاوو کې ډک جام د بدمستۍ راکاوه
زما د کلي هغه لويې، ها پراخې کوڅې
زما د کلي هغه شنه، هغه سمسورباغونه
زموږ د نجونو حرم
زموږ دسپين ږيرو دېرې
زموږ د سترو کروندگرو د غرمو څپرې
د مرگ په ولو زانگې
اسمان د لويو خړو ورېځو او باروتو لوگۍ
ځمکه دوينو او دمرو له کوپړيو ډکه
انسان د وير او د دردونو او مرگونو کوربه
کور مې د مړاوو بېگناهو اميدو هديره
دنيا مو ټوله نړوونکو توپانو نيولې
نو عقله!
نو عقله ای د توپانو دغلوپه لاس تېښتول شوې بېرۍ
وايه چې چېرته لاړ شم؟
او پردې ځان څه وکړم؟(۲)
او:
ته راته گورې چې محل مې له کارغانو ډک شو

اوپه ویاو کي د هیلو بچي وسوزېدل!

او زموږ د کلي میندې

دمیلاد شپوکې ((بې لاسو او پښو بچیان زېږوي))

ته راته گورې؟

ته راته گورې چې مې ټول کلی چاره چاره دی؟

خلک په نوکو او برچو د یو بل سترگې باسي

او د مالت نجونې

په خپلو تورو تورو څڼو کې ځوزان ټک وهي

آه،

آه نازولې سپوږمۍ!

آه درنا مورې! (۳)

ننگيال، په کابل کې د تنظيمي حکومت د ټوپکوالو د څلورنيمو کلونو د وحشت تر ټولو اوڅار شاهد شاعر هم دی. د ننگيال د ناچاپې شاعرۍ زياتره برخه د دغو وحشتونو شاعرانه انځورگرۍ ته ځانگړې شوې ده.

هغه د بدمرغيو په دغو بهيرونو کې د کابل ((مينې)) ته هم وايي، چې نور درځينې شرمېږم. د ((انسان)) په نوم له دغو ((انساني)) اعمالو شرمېږي اود ((افغان)) په نوم له دغو ((افغاني ضد)) اعمالو:

مينې له شرمه در کتلای نه شم

نور مو د کلي د گلونو په کاله کې

پېغلتوب د گل غوټيو چېرته هم نشته

او ابراهيم د خپلې ښکلې نازولې د جمال اودعفت

د لوټ کوڅو کې د غارت کيسې ته خوب وړی دی

نور مو دباغ نجونو ته ((هسکې)) او ((کړې)) شملې دښمنې ښکاري

مينې له شرمه درکتلای نه شم (۴)

او لکه چې هغه د ((کلي)) په نوم شعر په يوه برخه کې وايي:

نه پوهېږم، نه پوهېږم

ای دکلي مازیگره!

ها زموږ د کلي چم کې

هغه سپینه کېږدی څه شوه

هغه شنې څپرې څه شوې

ها لوگرې جېنۍ چېرې؟

☒☒☒

تاته یا د شي مازیگره!

هغه شنې دېرې دکلي

په کې هسک د شملو غرونه

په کې ورېځې د چلمو

☒☒☒

نه نه وران دی

کلی وران دی

یوه ځاله په کې نه شته

ها دښکلو توتکیو

یو نغری هم اباد نه دی

د ابيو د لاس نښه

☒☒☒

لښتي وچ شول

ويالې وړانې

سين د تورو کانيو غرشو

اوس حيران يم چې د کلي

دا هيلې به چېرته لامبي. (۵)

ننگيال په خپلو دغه ډول شعرونو کې د جنگ هغه رښتينې وحشي څېره ډېره ښه تصوير کړې ده، چې زموږ وطن خوري، زموږ ولس وژني او زموږ د هېواد ټولو ارزښتونو ته گواښونه کوي. ننگيال د دغو غميزو په انځورگرۍ کې شاعرانه او هنري ارزښتونو ته بشپړه پاملرنه کړې ده او هېڅکله يې د ښکاره، بربنډ او څرگندو شعاروي خبرو په څېر دغه مسايل نه دي راوړي، بلکې له شاعرانه ښکلاوو سره يې يو ځای کړي دي او همدا د ننگيال ددغه ډول شعرونو دارزښت بنسټيز ټکی دی، همدغه خبره ده، چې شعر له عادي او خبري مسايلو راجلا کوي.

دويم: د ننگيال د شاعرۍ يوه بله د ارزښت وړ ځانگړنه داده، چې دهغه شعرونه له عاطفي شېبو ډک دي. د هغه شعرونه لکه د عاطفې سيند، لکه د عاطفې سمندر، داسې دي. د هغه په زياترو شعرونو کې د يو خواخوږي، د يو زړه سواند ((انسان)) عاطفه په خپل اوج کې ځان راڅرگندوي. ډېرو شاعرانو او شعريوهانو په شعر کې د ژورې عاطفې پر شته والي ټينگار کړی دی. عاطفه او په عمومي توگه احساسات د شاعرۍ له اساسي برخو څخه گڼل کېږي او په دې کې د پاملرنې وړ خبره داده، چې څنگه دغه عواطف په شعر کې د انتقال ځواک پيدا کړي؟ دننگيال په شاعرۍ کې دغه ځواک وينو. د ((دا کلی مه وړانوي)) د شعر يوې کوچنۍ برخې ته پاملرنه کوو:

دا کلی مه وړانوي!

گورئ هلته چې لکه زرکې زموږ د کلي نجونې

گورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې پېغلې

کتار، کتار

دلمر تر وړانگو خپل پيکي جوړوي

او په مينو ژبو

د پېغلوتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي

دا کلی مه وړانوي... (۶)

ننگيال ددغه ډول عواطفو په باب، له ((ډيوې)) سره په يوه مرکه کې ويلي وو: ((هغه چې ډېر عاطفي نه وي، زما په اند نه شي کېدلی، چې ډېر ښه شاعر شي. دخپل ژوند کيسه درته کوم: د اوږي يوه توده ورځ وه، په ډېره کې ناست وم. يوازې او تنها له خپلو سوچونو سره لوبېدم، چې يو ماشوم چې په يوه لاس کې يې مړ ژواندۍ چرگ او په بل لاس کې يې تېره چاره وه، راته راغی چې چرگ يې حلال کړم. نه مې غوښتل چې خپل لاسونه په وينو سره کړم، خو چرگ ناروغه و، مړه کېده او هلک زارې راته کولې، چرگ مې حلال کړ، خو اوس چې له هغې ورځې نه درې کاله تېر دي، هغه چرگ مې خوب ته راځي، وسله وال وي، په ټوپک مې ولي، چاره ورسره وي، حلالوي مې، په اوونۍ کې يو ځل داسې خوب حتماً وينم...)) (۷)

د ننگيال د عاطفې شاعرۍ يوه ډېره مشهوره بېلگه ((ښکاري ته)) د هغه شعر دي:

...ای ښکاري اشنا درته سلام کوم

پرېږده چې دا سپينې مرغۍ والوزي

لارې شي جوړې جوړې گلونه شي

ښکلي شي، ښايسته شي امېلونه شي

واخلي په وزرو کې تنکي بچي

وموښي سينو کې گلابي بچي

سپينې سرې مښوکې زرکني بچي

پام کوه

پام کوه ماشې ته گوتې مه وروږه (۸)

د اسحق ننگيال په شعر کې دغه ډول عواطف، د هغو احساساتو په بڼه نه دي، چې ((شېبه يي)) او ((موقتي)) ارزښت ولري، دننگيال عواطف د يو شاعرانه زړه د ډېرې ژورې ((انساني)) مينې څرگندوی دي. لکه چې په همدغو عواطفو کې د شاعر زړه هم ځاځکي ځاځکي راڅښېده او ځکه خو يې داسې ژر هغه شاعر زړه ودرېد.

درېيم: کوم بل ټکی چې دننگيال په شاعرۍ کې د پام وړ دی، هغه د اوچت شاعرانه تخيل لرل، د نويو مفاهيمو او شاعرانه ترکيبونو جوړول او د ښکليو شاعرانه تصويرونو نوښت دی. هغه په شعر کې له دغو نويو شاعرانه ترکيبونو، ژبې ته يوه نوې ښکلا وربښي او د نويو تصويرونو له لارې زموږ د معاصرې شاعرۍ تابلوگانې رنگينوي او دپاملرنې وړ يې گرځوي. کله کله خو يې په شاعرۍ کې د اسطورو راوپنه او پر ځای کارونه هم دېرولو نه ده او دغه راز يې شاعرانه او هنري سمبولونو ته غور په کار دی.

دغه راز موږ وینو، چې د اسحق ننگیال د شاعرۍ دغه گڼې ښکلاوې او دغه د نوي شاعرۍ بنسټیز ارزښتونه هم د هغه په غزلیزه شاعرۍ کې ځان راڅرگندوي او هم په ازاده شاعرۍ کې. لومړی یې د ښکلي او روان بیان، خو اوچت تخیل ننداره، په دغو غزلیزو بېلگو کې گورو:

ویلي ویلي په درگاه کې د صنم مرم
 پر سرو شونډو د گلاب لکه شبنم مرم
 د سلگو مزل مې خدایه چې لنډ نه کړې
 سترې سترې یې په هر گام او قدم مرم
 پانه نه يم چې په تش لوگي لمبه شم
 لکه شمع تر سبا قلم قلم مرم
 وچو شونډو ته مې ست د خمار څه کړې
 ساقی! دلته چې په څنگ کې د حرم مرم
 د ځوانۍ شپې مې جنت ته نیسه مه ږدئ
 زه سرکښه په لمبو د جهنم مرم (۹)
 او:

رون مې مستقبل شو خو تیارو ونيو
 رب دپسرلیو مې اغزو ونيو
 ماوی چې مړوند به یې زر پوښه شي
 مات په کې بنگرې شول هتکړو ونيو
 چېرته یوسم جام د شرابي عقل
 ځای د مېکدو چې مې کعبو ونيو
 نور مې نو اشنا په پلو مه راځه
 دلته هر قدم قصابخان ونيو.. (۱۰)

او:

بيا رانغلې لېمو ته په پستو پستو وزرونو
زما د خوب کوتري ستا دسترگو له بامونو
خلو وهلي گوره څه خواره واره پرې گرځي
دشونډو بوراگان مې ستا د شونډو پرگلونو
په خپل شرنگ به ویده شمه په خپل شرنگ به رواينس شم
بنگري مې کره د لېچو، گرځوه مې په لاسونو

زما مينه يو سيند دی او ستا زړه ورکوتی کلی
دا سيند چېرته جانان اوکېږدی د حبابونو
لا ښکاري چې موده د لېونتوب مې پوره نه ده
يو څوک راته نارې وهي د غرونو له سرونو (۱۱)

همدارنگه د ننگيال په ازادې شاعرۍ کې د نويو شاعرانه مفاهيمو او ترکيبونو او دغه راز د شاعرانه سمبولونو سيند
بهاند دی. دننگيال شاعري، د پښتو د ازادې شاعرۍ په عمومي مطالعه کې هم دپوره پاملرنې وړ ده. په پښتو ازاده
شاعرۍ کې د ننگيال هستونې ښکلې او پياوړې دي.

دا د سپرلي د شينکي باد وزرونه چا ترلي؟
چې د تيارو په جهنم کې د اغزيو لښکر
د بلاربو بوټو له شيدو نه ډک تيونه شکوي
اود نرگسو دا موسکۍ موسکۍ رنگينې سترگۍ
د لاس په نوکو باسي... (۱۲)

اود يوبل ازاد شعر د بېلگې يوې برخې ته يې هم پاملرنه کوو:

((...)) بېگه شپونکی باد ستا د ځڼو له غرو راغی

په پگړۍ کې یو ټکی د یوگل نه و

له نرۍ ملا نه یې د لمرهغه زرین ومستنی نه وراتاو

چایې په تشې او رینې رینې برخۍ یو د سنورو نارنج نه و ایښی

نور مې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مساپر شو ورنه

څومره تنه

څومره یوازې ده

زما دکلي ښکلې نازولې سپوږمۍ

بېگه مې خوب لیدلی:

زموږ د کلي د چنارو تر شنو سیورو لاندې

پرهغو نویو پلنگي کتونو

یوڅوکارغان ناست دي

ږلۍ دلښتو وروي پرې، گډوي ځانته زموږ دکلي سپینې هېلۍ

زموږ دکلي په دېره کې د چلمو د کږو وږو لوگیو پر ځای

خوږې ورې دي دښایسته ښایسته هیلوټکې سرې د پېغلتوب وینې

کلي کې یوسپوږی دبرېتواو یوشرنګ دسپینوتورو نه شته رښتیا!

دکلي په دېره کې

دزلمیو ځنورو

د اتن هغه سکني ماښام در یاد شي که نه؟... (۱۳)

څلورم: د اسحق ننگيال په شاعرۍ کې ملنګي، شاعرانه لېونتوب، باغيتوب او ياغيتوب گڼې بېلگې هم راترسترگو کېږي. دغه شاعرانه لېونتوب او ياغيتوب، د هغه شاعرۍ ته يو جلا رنگ ورکړی دی. د مستې او باغي شاعرۍ نمونې يې د لېونېو شاعرانه ولولو څرگندونه کوي:

-ملاخه مې د ورځې په دې ډكو كاسو ولې
 د حورو لېونيه ماښامونه خومې خپل دي (۱۴)
 دا زه د توبو نه يم كه توبو كې اثر نه شته؛
 توبې مې زړه كې سوځي كه توبو ته مې زړه سوځي (۱۵)

ښكل كړلې ځاهدو دساقې گوتې
 ماتې شوې توبې په هوا والوتې
 دې بحرنوشۍ خو دې حيران كړمه
 شېخه زنگېدې په هوا والوتې
 تاچې كړې ښكاره له لوپتې سترگې
 خلكو نه شملې په هوا والوتې... (۱۶)

د شاعر دغه ډول شعرونه كله د پښتني عنعنوي، كلتوري، اخلاقي ارزښتونو په پام كې ساتلو سره، تر هغو هم
 پښه اړوي اود نمونې په ډول، كله چې د ((گناه)) په نوم شعر داسې پيلوي:
 څومره نېكمرغه يم گناه كومه
 تمامه ورځ ورېځې د باد له ژرندو باسم
 اود لمر په تناره كې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم
 څومره نېكمرغه يم گناه كومه... (۱۷)

نوشعر په داسې ډول پای ته رسوي، چې د كلتوري، عنعنوي او اخلاقي ټكو په پام كې ساتلو سره يې يو لوی شاعرانه
 لېونتوب او ياغيتوب گڼلی شو. د داسې څرگند او برېندې بيان بېلگې به په پښتو شاعرۍ كې بېخي لږې وي.

د ننگيال بې وخته مړينه، د پښتو پر نوي شعري بهير، د تندر له گوزاره كمه نه وه او دغه گوزار د پښتو يو ننگيال، يو بريال شاعر له دغه بهيره واخيست او دومره په بېره لکه چې ترې پټ کړی یې وي. لکه تښتولی چې یې وي. ننگيال، يو گل و، يو ملنگ و. دغه گل لا بشپړ غوړېدلی هم نه و، چې پانې پانې شو، دغه ملنگ لا د خپل شعر کچکول د فطرت د ښکلا او رنگينو له ډاليو بشپړ نه و را ډک کړی، چې کچکول ترې چا پټ کړ.

ننگيال به د خپلو شعرونو په کرښه کرښه کې ژوندی وي، خو کاشکې هغه د پښتو د شعر د لا ښکلي کېدونکې ناوې د سينگار لپاره لږ څه نور وخت هم لرلای.

دا مجموعه:

زموږ نوميالي شاعر اسحق ننگيال د روان کال ۱۳۷۷ل کال د غويي (ثور) پر اتمه (۱۹۹۸م د اپريل ۲۸مه) د افغانستان د معاصر تاريخ پر دغه توره ورځ له نړۍ سترگې پټې کړې. د هغه په مرگ د افغانستان ټولې ادبي او کلتوري کړۍ غمجنې شوې شوې. د هېواد په داخل او د نړۍ په گوټ گوټ کې افغانانو د هغه يادونه ولمانځل اود غونډو او محافلو په لړ کې يې د هغه پر مرگ خپله غمشريکي څرگنده کړه.

په همدغه لړ کې د ۱۳۷۷ل کال د غبرگولي پر نهمه د ۱۹۹۸م د می پر دېرشمه د جرمني د کولن ښار کې ((دافغانستان د کلتوري ودې ټولنې)) له خوا د هغه په باب يوه درنه ياد غونډه جوړه شوې وه. ياد شوې غونډه کې د شاعر پر ژوند، شخصيت او اثارو گڼ شمېر مقالې ولوستل شوې او يو شمېر شاعرانودهغه پر بې وخته مړينه د اوبښکو څاڅکي توی کړل. په همدغه غونډه کې د ((د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې)) غړيو وپتېيله، چې د ارواښاد ننگيال د ناچاپوشعرونو مجموعه د همدې ټولنې په لگښت چاپ شي او د همغه ښک کار لپاره پر هماغه ورځ يو شمېر دوستانو يوولس سوه مارکه سره راټول کړل.

څو کاله پخوا گران ننگيال د خپلو ناچاپو شعرونو دوه کوچنۍ مجموعې زما په نوم له کابله پېښور ته رالېږلې وې او ورسره يې زما په نوم دغه ليک هم دخپلې مجموعې په پيل کې ليکلي و:

((ډېر گران انځور صېب:

هيله ده، چې ژوند ډېر درته بد نه وي او لکه چې پر موږ چې يې وکړل، هاسې ميرځي يې درسره نه وي کړې. زموږ خو ژوند څه ژوند نه دی او بايد همداسې هم وي، ځکه زما په اند ژوند پوچ دی-ژوند رنځ دی، ژوند قاتل دی او ژوند له ژونده د غچ اخيستنه ده. حتا ډېر ښه ژوند هم د شرابو پيال ده، چې د پېغمبرانو له ستوني نه تېرېږي. څښل، خوړل، کار کول او ويدېدل، دا دي هغه کلمې چې خدای (ج) د ژوند په نامه دژونديو په ځوليو کې اچولي دي او زما ژوند خو تاته تر هر چا ښه څرگند دی، ټول عمر مې له دوو نومونو سره ژوند وکړ:

ښيښه او شعر. سره مو وژړلې او پر ژوند مو ناپې تو کړې.

ښيښه يې رانه واخيسته او اوس زه او شعر دوه په دوه سره ژوند کوو. ډېر کله هغه له ما مرور وي او زه له هغه. ((درېمگړی)) نه شته، چې سره مو پخلا کړي او که سره پخلا هم يو هغه تېره لېونۍ پخلاينه نه ده، ټوله ورځ راته د عقل او منطق ناندري غږوي...

ښيښه خو لاړه مگر شعر تر اوسه راسره شه. د وخت لوبي مې وېروي، چې له ده هم خلاص نه شم. پخوا به مو هره ورځ د مرگ ننداره کوله، اوس يې هره شېبه نندارې ته ناست يو، مرگ مو په وينو او رگونو کې ځاله کړې ده.

يوه شپه به سوچونو کې ډوب وم، چې يوه څه مې زړه ته راولوبدل، زړه مې راته وويل، چې دا خپل څو خام او نيمگړي شعرگوټي تاسو ته امانت درولېږم، چې که څه وشول ضايع نه شي. ښيښه خو تر ما دمخه مړه شوه، وېرېږم، چې شعر مې له ما وروسته هاسې نه شي او که هېڅ هم ونه شول، راته چاڼ خو به يې کړې! څو شعرونه مې ((سپنتا)) سپين ږيري سره پاتې شول او له ما سره يې اوس کوم نقل نه شته، هغه غوښتل څه پرې وليکي خو حالاتو وخت ورته کړ. که مې چېرې بيا موندل نو در وبه يې لېږم.

يوه ورځ به که خدای (ج) کول سره له نږدې وگورو.

ستاسو لېونۍ

۱۲/۵/۱۳۷۱

کابل))

ما هغه وخت غوښتل چې دا دواړه برخې په يوه مجموعه کې چاپ کړم، خو دا به د خدای تعالی (ج) رضا وه، چې د اوږدو لارو مساپر شوم او اوس هغه مجموعه د ننگيال تر مړينې وروسته خپرېږي.

ما دخپل اوږد سفر په پيلامه کې هغه مجموعه خپل گران ورور او تکړه شاعر او ليکوال لال پاچا ازمون ته د امانت په توگه وسپارله. له ښاغلي ازمون څخه د زړه له کومې مننه کوم، چې زما اود ننگيال هغه گډ امانت يې، د يو ستر ادبي يادگار په توگه دغه څو کاله په ډېر کړکېچنو حالاتو کې له ځانه سره وساته او دا دی اوس دشعر مينه والو ته وړاندې کېږي.

دغه راز له خپل گران ورور، پياوړي ليکوال اود پښتو له سوې ستي خدمتگار اسمعيل يون څخه هم زياته مننه کوم، چې دغه مجموعه يې چاپ ته چمتو کړه، له هغو يادو شويو مجموعو سر بېره يې د گران ننگيال نور ناچاپ شعرونه هم ورسره يو ځای کړل، دغه راز يې دهغه چاپي شعرونو څو وتلې بېلگې هم ورسره ملې کړې اوداسې يوه ارزښتمنه

مجموعه يې ترې جوړه کړه. له نورو ټولو هغو دوستانو څخه هم مننه څرگندوم، چې له ډولونو څخه په يو ډول يې ددې مجموعې په چاپ کې مرسته کړې ده.

په مینه او درنښت

زرین انځور

۱۳۷۷ل کال د وږي ۲۷مه

۱۹۹۸م کال د سپټمبر ۱۸مه

جرمني ❖ د کولن ښار

اخځليک

- ۱- ننگيال، اسحق، څاڅکي... څاڅکي.. کابل، د افغانستان د ليکوالو انجمن: ۱۳۶۸ ل کال (۷-۶) م، م.
- ۲- همدغه اثر. (۱۹-۱۸) م، م.
- ۳- همدغه اثر. (۹۳-۹۲) م، م.
- ۴- ډيوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴، غويي (۱۹۹۵ م، می) ۱۷ مه گڼه (۲۱) مخ.
- ۵- ازمون، لال پاچا، پگړۍ کې کم نه يې له کاکله گله (دنارنج گل د دوديزې مشاعرې په وياړ) ننگرهار (اطلاعاتو او کلتور لوی رياست) ۱۳۷۶ ل کال، (۱۴۶-۱۴۷) م، م.
- ۶- ننگيال، اسحق، څاڅکي... څاڅکي.. کابل، د افغانستان د ليکوالو انجمن: ۱۳۶۸ ل کال (۷-۶) م، م.
- ۷- ډيوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴، وري، (۱۹۹۵ م، اپريل) له اسحق ننگيال سره د ښاغلي اسمعيل يون مرکه، (۱۵) مخ
- ۸- ټکور، افضل، دا ليکوال دا څېرې (د اسحق ننگيال د شعري بېلگو يوه برخه) کابل، ۱۳۶۶ ل کال، (۴۲۹-۴۲۸) م، م.
- ۹- ننگيال څاڅکي... څاڅکي (۴۷-۴۸) م، م.
- ۱۰- همدغه اثر (۹-۸) م، م.
- ۱۱- ازمون، پگړۍ کې کم نه يې له کاکله گله. (۱۴۸) م.
- ۱۲- ننگيال څاڅکي... څاڅکي (۳۷) م، م.
- ۱۳- ننگيال، کله چې لمر شين شي. ازاد افغانستان، جريده (د افغانستان د مطالعاتو مرکز) پېښور، لومړی کال، لومړۍ گڼه، ۱۳۷۷ ل کال، وری (۱۰) م.
- ۱۴- ننگيال څاڅکي... څاڅکي (۲۶) م.
- ۱۵- همدغه اثر (۳۹) م.
- ۱۶- همدغه اثر (۷۰-۶۹) م.
- ۱۷- ننگيال، گناه، لېمه (مجله-مسکو) لومړی کال، ۴ مه گڼه، ۱۳۷۶ ل کال سنبله (۱۹۹۷ م کال، سپتمبر)، (۵۴) م.

ننگيال د نورو ليکوالو له نظره

اسحق ننگيال يو رښتینی، ریالست او هیومانیست انقلابي شاعر و او زه به یې د لارښوونې ویاړ د ژوند تر پایه په خپلو اوبښکو ساتم. پوهاند ډاکټر مجاور احمد زیار.

اسحق ننگيال شاعري د ژوند شاعري ده، ژوندۍ شاعري ده، د موضوع او شکل دواړو له خوا د خپرلو او خپرلو وړ ده. حبیب الله رفیع.

ننگيال خپله شاعري په ژوندیو انځورونو کې پلې کړې ده، هغه یو لوی انځورگر دی، د غم دیوه شهکار تابلو یې کښلې ده، چې انځورونه په کې ژاړي. پیر محمد کاروان.

ننگيال په غربت کې پیدا شو، په غربت کې لوی شو او په غربت کې یې ژوند تېر کړ، هغه هېڅ نه لرل، خو یوازې شعر یې لاره او دغه شعر د هغه ټوله شتمني وه. ننگيال زموږ د لومړۍ لیکې له مخکښو شاعرانو څخه و، چې په شعر کې یې صمیمیت، نوښت او خوږوالی و. هغه په خپل عادي ژوند کې هم ډېر عاطفي، صمیمي او خواخوږی و، یو انتقاد مننونکی شخص و او هر څه به یې په ورین تندي منل. بريالی باجوړی.

ننگيال یوازینی عاطفي شاعر و، چې په شعر کې یې له ډېرو نوښتونو سره د ازاد شعر جنډه هسکه کړه او دهغې سیوري ته یې ډېر سترې دمه کړه. لال پاچا ازمون.

ننگيال یو نوښتگر او پر ښکلا مین شاعر و. نورالحبيب نثار.

اسحق ننگيال د پښتو په معاصرو ادبیاتو کې داسې یو روڼ او نه هېرېدونکی فصل دی، چې د برېښنا د یوه پرک په شانې وځلېد او ژر الونیا شو او د زړه اس یې ارمانونوله درانه بار سره د ((یوباد)) تر سر ځار شو او زموږ وطن یې له یوه لوی ویر سره مخامخ کړ. احسان الله ارینزی.

ننگيال هغه مجنون شاعر و، چې دخپل لیلی هېواد د ښکلا لپاره د خپلې ځوانۍ او ښایست بدرنگۍ ته هم تیار ولاړ و. بادام ظریفی.

ننگيال له ((بې ضرورته)) شعر ویلو څخه مخ واړوه، له تقلید څخه یې نوښت ته مخه کړه او دشعر اصلي جوهر ته یې پاملرنه وکړه. نورمراد.

ننگيال د ښکلي لغمان د شاعرانو د لویې کورنۍ د سرگل، د افغانستان د ځوانې پښتو شاعرۍ سر خېل او د ازاد شعر سالار و. ډاکټر محمدالله رازق.

ځانگړي شعري ځواک دومره پياوړی و، چې کله ما دده يو شعر (خيبري تنده) چې د سر بيت يې دا دی:

ټول عمر درنه ده سپکېدو ته يې چې پرې نه ږدئ

خاوره پښتنه ده او پردو ته يې چې پرې نه ږدئ

ولوست له واره يې په ولولو راوستم. ډاکټر جاوید وردگ.

ځانگړي د شهرت او برياليتوب يو راز په دې کې نغښتی و، چې ده د واکمن گوند فرهنگي غوښتنو او سياستونو ته يې غاړه نه ايښوده او نه يې غوښتل، چې دستوري خبرو ته ځان تسليم کړي او د ورځې دستور ته په پاملرنه شعر د شعار تر سطحې راتیټ کاندې. دی په واقعي مانا يو روښانفکر و. په فرهنگي، اجتماعي مسايلو کې يې له يکه تازې او يوگوندي استبداد څخه کرکه کوله. سرمحقق زلمی هېوادم.

ځکه دافغانستان د پښتو د نوي نسل د شعر په حدودو کې يوازې دوه کسه هم تر نورو زيات ځلېدونکي، پياوړي اود پاملرنې وړ وي، يو يې اسحق ننگيال دی. زرین انځور.

ځانگړي د جنگ په ډېرو بدو شرايطو کې د خپل ټاټوبي په غېږ (کابل) کې فرهنگي او ادبي کارونه په پوره مينه او اخلاص پر مخ وړل، هغه شپه او ورځ پر ځان يوه کړې وه. که مبالغه ونه کړم، نو ويلای شم، چې ډېر کم وخت يې د ارام لپاره لاره. فربدون.

ځانگړي لکه څنگه چې په شعر او ادب کې يو روښانه ستوری و، همدغه شان د نېکو اخلاقو څښتن هم و. تل به يې له هر چا سره په ورين تندي چلندکاوه. دمشرانو درناوی دده پر طبيعت واکمن و. له کشرانو سره يې مينه ډېره زياته وه او په نورو ټولنيزو خبرښېگڼو کې ډېر پياوړی و. مولوي عيسى خان عالمي.

ځانگړي د يوه لوی عزت سيوری و، چې تر دې سيوري لاندې د هر لاروي دمه جوړېده، هر چا تر دې سيوري لاندې د ارام ساه اخيسته او بيا يې نود خپل منزل پر لوري د يون لپاره ځان جوړاوه. احسان الله الينگاری

ځانگړي يو هڅاند او ښه انځورگر ليکوال او شاعر و، هغه دهېواد ناخوالې په ښه شان انځور کړې او هغه يې د تاريخ په پاڼو کې خوندي کړي دي. محمد حکيم.

هغه شېبې، هغه کلونه

دا چې لگيا يمه زخموڼه شمارم
تورو کمڅو ته دې گلونه شمارم
تا چې پرې ايښی نازولی قدم
هغه کوڅې هغه بامونه شمارم
ستاله رښتيا ستا له درواغو لوگی
څه دې وعدې څه دې لوزونه شمارم
حسن يې يو دی يې مغروره په څه
ته چې خالونه زه داغونه شمارم
ته لوبوه په گړېوانونو امېل
زه د گړېوان زاړه تارونه شمارم
حساب يې ورک شي راته راشي خندا
څومره ساده يمه غموڼه شمارم
کله به راشې په مزار د ننگيال
هغه شېبې هغه کلونه شمارم.

۲۶/۱/۱۳۶

خيبري تنده

ټول عمر درنه ده سپکېدو ته يې چې پرې نږدئ
 خاوره پښتنه ده او پردو ته يې چې پرې نږدئ
 پرېږده خيبري تنده چې بيا په وينو ماته شي
 گرمه معرکه ده سړېدو ته يې چې پرې نږدئ
 سره چې وړي اورونه په کمځو کې د پښتو ناوې
 ښه ده چې لمبه ده لوگېدو ته يې چې پرې نږدئ
 زلفو د جانان ته چې څو سرې وينې غوټۍ نه شي
 لاره تکه سره ده وچېدو ته يې چې پرې نږدئ
 نن مې د خوشال توره چې بيا هوس د شرنگ لري
 تاوه په شرنگ ښه ده چوپېدو ته يې چې پرې نږدئ
 گورۍ چې اسمان کې ورېځ د ستورو د لار پل وهي
 ورځ خو لا اوږده ده تورو شپو ته چې يې پرې نږدئ
 وړي يې چې غرور ته ټريا په جام د سترگو کې
 نېغه مو شمله ده کړېدو ته يې چې پرې نږدئ.

۱۷/۹/۱۳۶۴

طلايي مرغان

سهر اوچت شو

دتيارو لمن يې خپرې کړله

او سپرلنيو وړمو
ددې شينكي اسمان په دښتو کې
په سرو منگولو
باغ دنارنجو جوړ کړ
او،
ددې لوی درياب په غاړه کې
دحسن په کور
د شنو اوبو د سپينو سپينو آينو د پاسه
د سرو لمرونو
طلايي ماهيانو ولامبلې.
۷/۲/۱۳۶۵

ښکاري ته

ای ښکاري اشنا! درته سلام کوم
پرېږده چې دا سپينې مرغۍ والوزي
لارې شي جوړې جوړې گلونه شي
ښکلي شي ښايسته شي امېلونه شي
واخلي په وزرونو کې تنکي بچي

وموښي سينو کې گلالي بچي
سپينې سرې مښوکې زرکني بچي
پام کوه!
پام کوه ماشې ته گوتې مه ور وړه!

ای ښکاري اشنا درته سلام کوم
پرېږده چې دا شنو جلگو کې وځلي
پېغلې د هوسيو د دامان په لور
واړوي پيکي د شنه اسمان په لور
وخاندي راتاوې شي مستي وکړي
ورغړي نخرې وکړي خوښي وکړي
پام کوه!

پام کوه ماشې ته گوتې مه ور وړه!

ای ښکاري اشنا درته سلام کوم
پرېږده د غونچو په لمن پریوځي
زموږ دکلي باغ کې د سپرلي بلبل
زموږ د خمارونو شرابي بلبل
پرېږده چې په سرو مښوکو وبولي
زموږ د بام د پاسه د سپرلو سرود
بني ته د غوتیو د ښکالو سرود

خُښکې ته د ورېځو بارانو سرود

پام کوه!

پام کوه ماشې ته گوتې مه ور وړه!

☒☒☒

ای ښکاري اشنا! درته سلام کوم

گوره دا بې ژبې مرغان مه وله

نه یې چې کوم ووړ بچی بې موره شي

ته هم گوره پلار یې او بچی لرې

پېغله لور ښایسته زوی گلالی لرې

درد لرې، ارزو لرې، زړگی لرې

نو!

ای ښکاري اشنا! درته سلام کوم

پام کوه ماشې ته گوتې مه ور وړه!

۱/۳/۱۳۶۵، کابل

څار

باده! لږ پام کوه

ورو، ورو چلېږه.

دویر گلان مې د سهار له انگو ټول کړي

د ورېځو سیورو ته مې ایښي دي

بې خوبه ککي

د شپو سارا کې د درواغجنو ستورو

لارې څارم!!!

٦/٣/١٣٦٥

کابل

گناه

هېره دې جفا که نور دې نه درځم په کلي

دا ځلې خوله راکه نور دې نه درځم په کلي

مادرته نیازبین زړگی ټوټې ټوټې راوړی

ډېره دې ادا که نور دې نه درځم په کلي

نن راته ساقی د انگوري میو ست مه کوه

شونډې دې مینا که نورې نه درځم په کلي

خوله خودې ښېرا نه غیر دعاته جوړه نه شوه

سترگو کې موسکا که نور دې نه درځم په کلي

ټول عمر ډک نه شو تش کچکول د گداسترگو

نن دیدن سېوا که نور دې نه درځم په کلي

زه ملامت نه یم صبر مات شو ته مې ښکل کړې

معافه مې گناه که نور دې نه درځم په کلي.

۱۶/۵/۱۳۶۵

کابل

غزل

زړگيه اوښکه د لېمو شوې دا دې څه وکول
تېر د قاتلو په کوڅو شوې دادې څه وکول
دلته د ښکلو مينه سرغواړي د عشق په بدل
راغلي مين په داسې غلو شوې دادې څه وکول
دلته خو لارې د جنون وې د هوس خو نه وې
تاو د جنون په زنځيرو شوې داد څه وکول
قدم چې خوشې دلته اخلي په اغزيو لگي
ته يې په خيال د پسرلو شوې دا دې څه وکول
ته خو پښتون وې سرتيټي دې چاته هم نه و زده
بې شرمه دلته په سجدو شوې دا دې څه وکول.

تشې هوجرې

گلونه شته خو له وړمو خالي دي
جامونه ډېر دي له نشو خالي دي

نور يې نو شرنگ نه شته چې پا مې څوي
سپين مړوندونه له بنگړو خالي دي
نجونې سرتورې شوې بهر نه راځي
ځكه قبرونه له ډيوو خالي دي
چې يې پيزېب شي زنگ وهلې كړي
دغه كوڅې له لېونو خالي دي
چې مې رقيب په كلي زغرده راځي
بنايي هوجرې له پښتنو خالي دي.

۱۳۶۶

كابل

زما دلور (اوبښكې)

د زوكړې په شپه

د سرو وينو د شپو څانگې...

د سپوږمۍ ټيک په وړيل کې

دا له کوم لورې نه راغلې؟

د موسکا په ډکو شونډو

د سارې ژوندون زندان ته!

دلته مرگ دی، دلته وینې
موږ پر خپل ژوندون په تنگ یو
تا بې غمه جهان پرېښود
د ژوندو مړو مېلمه شوې.

دلته زموږ د ژوند پر ولو
زموږ د مېندو په سینو کې
د زلمیانو په ککو کې
د پېغلوتو په کمڅوکې
رازنگېږي، رازنگېږي
د سور وینو د شپو څانگې...
۱۰/۲/۱۳۶۶، کابل

شپه

تاسو پر کمڅیو باندې تېره کړه
موږه شپه اغزیو باندې تېره کړه
دا د ژوند مروړلې او ترخه کیسه
ټوله مو سپرغیو باندې تېره کړه
یوه شپه رودل به وو د شپو له تي
دا شپه مو پېړیو باندې تېره کړه

تاخو په سرور، ما د نشو ډولۍ

تورو تروږميو باندې تېره کړه

ډېرو ستمگرو مو د وخت توره

خو ځلې مريو باندې تېره کړه.

۲۵/۸/۱۳۶۶

نصیب

موږ چې له اړه د شپو روږدي یو سبا دې نه شي
که په څو شمعو شپې رنځېري نو رڼا دې نه شي
خیردی زموږ دباغ گلونه که تالا تالا شول
ستا د ښایست، ستا د کمځو غرونه تالا دې نه شي
د خپل تندي تیاور کې ډوب شوم ستا وړبل مې هېر شو
ستادېلتون خوب مې لیدلی دی رښتیا دې نه شي
خوا مو اغزو، لاره اغزو، کلی اغزو نیولی
داسې سپرلي کې که راځې گلونه راډې نه شي
موږ د تقدیر پر ماڼیو په وچ سمندر ټول لاهو کړو
دغه نصیب به وي زموږ خو د بل چا دې نه شي.

۱۳/۱۱/۱۳۶۶

جلال اباد

انگازې

چوپه چوپتیا ده
لارې چوپې دي، کوڅې چوپې دي
چرگانو نارې نه کړې

ملا اذان ونه کړ.

☒☒☒

دا څه سهار دی؟

چې له یوه کوره یو غږ

د یوه ور د خلاصېدلو ونه خوت

چرگانو نارې نه کړې

ملا اذان ونه کړ.

☒☒☒

واټونه تش دي

د سوالگرو ماشومانو

پر نازکې چغې پلنې نه شوې

چرگانو نارې نه کړې

ملا اذان ونه کړ.

☒☒☒

خو یو غږ اورم،

یو غږ وینم،

یو غږ څښم

چې مې په ذهن کې ژړېږي

انگازې کوي

په ماته ژبه وايي راته:

کارغان راغلل

کارغان راغلل

کارغان تورې غاړې راغلل

واي! زموږ د باغ گلونه

واي! دا ونې، دا فصلونه.

۱۳۶۷ ل کال

کابل

ژوند ته ژړا

سترگې دې شته؟

ته راته گوري؟

غږ مې اوري؟

ژوندونه! نن دې پټو سترگوته

يو غلى مساپر ناست يم

چې اسوېليو ته مې

د باد او توپانونو

د کاروان اوښې ستمی کوي

اود غم اور ته مې

د غرونو

اود دښتو

ډبرينې پښتۍ وسوځېدې

اونښکې مې بېرته خو را.!

۲۸/۲/۱۳۶۷

کابل

درشل

چې پر اغزنو لارو ځو سبا گلونو کې ځو
د عشق درشل ته په سکروټو په اورونو کې ځو
شپو کې دلمر زړې کرو ورېځې په ستورو ولو
پاتې منزل پورې اشنا په سحرونو کې ځو
کېرې کوڅې که د سفر څو له تیارو ډکې دي
دوینو سور مشال په لاس کې تورتمونو کې ځو
له زړنو پرځې ووروو پر جل وهلي فصل
شېبې، شېبې لکه وږمې مړاوو باغونو کې ځو
د وصل لاره کې رقیب خیر که کوهي کیندلی
سبا به غاړه غړۍ یاره! منزلونو کې ځو.

۳/۴/۱۳۶۷

کابل

لوونه

گډشول هر خواته په کروندو لوونه
موږه کوو د خپل سرو لوونه
ته دې گلان دلی دلی وږه پر سر
موږ ته راپېښ دي د غونچو لوونه
موږ د لونگو کرونده کړې وه
اوس پکې کېږي دا غزو لوونه
خواشيني نه یو پر بې سرو تنو
مگر چې نه شي د شملو لوونه
خیر دی که نور راکې څه پاتې نه دي
وطنه! څار درنه د زړو لوونه.

۳/۶/۱۳۶۷

کابل

مات خوبونه

هېڅ نه پوهېږم،

چې سبا به مې د ماتو ارمانونو

مړاوي شوي بڼې کې

د شنو اغزیو باچاهي

پر کوم گل اوربلوي؟

هره شېبه، هره گړۍ مې

دخوړو خوړو خوبونو

دما تېدلو اوازونه اورم.

☒☒☒

هره شېبه، هره گړۍ

له خپله ځان تېنتم

هره شېبه، هره گړۍ مې

څوک له ځانه شري

د يوه ځنگله پر څانگو ناست يم

يوه سيوري کې مې ځاله کړې

سيوری زما په هره ساه کې

ځغلوې د خپلې ساه تنستې؛

زه،

سيوری،

څانگې،

لاس په لاس د تور ځنگله له پاچاهۍ نه

دغريبې مهاجرې کورنۍ په څېر

په گډه تېنټو.

☒☒☒

زه د منزل په هر يو گام کې
د پروڼ شاهدان وينم
او د نن شهيدان.
زه مې د غرونو او څېړيو
د گونگۍ ژبې اورينو افسانو ته ناست يم
چې هره ورځ کې راته نښي
په خوني ټکو دوينو
او اورونو تاريخ.

زه يې په سترگو کې
د خپل نن او پروڼ
ماتې هندارې وينم.
زه په زړو هديرو لولم
د نيکونو په لاسونو کې
د نن د زېږېدلو کيسې.
۱۸/۶/۱۳۶۷، کابل

کوټنۍ

نور مې تر دې چټ لاندې

خوبه نه راځي

نور له خټينو دېوالونو

او بامونو سترې شوی یمه

ماته له دې ځایه نه لېرې

په ځنگله کې

یوه د غورگو کوټنۍ کوږه کړئ!

۲۴/۶/۱۳۶۷

باور

منم د ژمي چې اثر نه شته دی

خو پرسپړلي هم څه باور نه شته دی

گودر به وي، نجونې به ډېرې وي خو

هغه د ښکلیو مازیگر نه شته دی

تڼاکه وم مگر اوبه چې نه شوم

د اتشي سترگو نظر نه شته دی

شپه سبا شوې له مودو ځنې پس

خو زور په زړه کې د سحر نه شته دی

لویې ډېرې چې مو اغزو ونيوې

جگې شملې پگړۍ په سر نه شته دی

۳۱/۶/۱۳۶۷

کابل

د مسكو پېغلې ته

زه چې گورم ستا د زلفو دمارپېچو غرونو باغ ته

ماته ياد شي

زموږ د پېغلو وران پيكي، ځنگل سرونه

زه چې گورم ستا د شونډو د شرابو سره لښتي ته

ماته ياد شي

پر وطن مې د سرو وينو ډك سيندونه

زه مې خپل او هم خو ستا بخت ته حيران يم

پر ماكانې وروي، پر تاگلونه

۱۹۸۸/۱۰ اکتوبر ۱۳مه

مسكو

ستړې مور مې

هر څو زېږېښمه ورو ورو (د بلبل اوښكې)

هر څو زېږېښم د ورېښمو شونډو څاڅكي

هرڅو خېږم د نشو پر مينارونو

لامې مينه تاوده نه وي چې رايا د شي

دا زخمي زخمي وطن مې

او دا سترې سترې مور مې

هر يو گوټ شي د شرابو

پيمانۀ راته د زهرو

راته يادې کړي مچکې

د ملگرو سور ټټر مې.

ای زما وطنه!

ای د مرگ او وينو کوره!

لږ مې پرېږده، لږ مې پرېږده

چې مېلمه يم پس له عمره

د يورپ د ښاپېريو.

۱۹۸۸ کتوبر ۱۹مه

کیف

زما زوی ارش ته:

ستري شعرونه

زه دې له لرې نه اواز اورم

زه دې له لرې نندارې کوم

چې لټوې مې سرگردانه نا اشنا کوڅه کې

چې لټوې مې ددې سترو میخانو غاړه کې.

خو زه

د شنو ونو د لاندې له خپل سیوري سره

نښینه د غم دمیو لاس کې

له هرگوت نه وروسته

د اورلگیدو د کوچنۍ لمبې رڼاوو لاندې

ستري شعرونه لیکم.

هو کې!

د وینو شعر، د غم شعرونه

او ستا د ماتو مړاوو شونډو ارمانونو غزل.

۵/۹/۱۳۶۷

کابل

راشۍ او وگورئ!

راشئ او وگورئ!

زما د ژوند دا ((شنې شنې)) اود ((مستو)) شاعريو شپې

راشئ او وگورئ!

زما د غزلونو د ميلاد او کوچنيوالي دغه تنگې کوڅې

راشئ او وگورئ!

زما د شعر چغې مساپر ماښام کې

چې په سرو وینو لامبي

چې سترې ساندې بولي

چې تورتم کې د څو وچو اورلگیدو

دې کوچنۍ رڼا ته

وینه شي، وڅاڅي او ژاړي سربېاله دې کېنې ځمکې ته.

راشئ او وگورئ!

زما دمرو خوبونو د اسمان دا نږدې ځاله

راشئ او وگورئ!

زما د غزل سترگو کې

څپې، څپې د وینو او سرو اوښکو چینې.

راشئ او وگورئ!

زما د شعر گلونه پانې پانې

الماسي برېښنده غاښو کې دځایو پاتې.

راشئ او ومې گورئ!
راشئ او ومې گورئ!
چې څنگه خلاص شم شوگيرونه د سهار له شنو بادونو سره
وايم چې نه يې ليکم
خو پاڅم و خوځم او گرځم
لا هماغسې له غمو ډکو شعرونو سره.

۱۰/۹/۱۳۶۷

شومه دم

راځه چې څه د ستورو د لالونو شومه دم دی
په ځڼو د سپوږمۍ کې د گلونو شومه دم دی
کيسې خو په والله چې د شرابو زړې شوي
جانانه! د سرو شونډو د جامونو شومه دم دی
دشمعې په رڼا کې به مې ستا څېره ليدله
اوس راشه چې مې کور د مثالونو شومه دم دی
خيالونه شول خپې خپې په شنه سين د اسمان کې

ته گوره چې اشنا! د غزلونو شومه دم دی
زما د انتظار شپې او ستا نیم کنبه سترگې
زما د شوکیرو، ستاد خوبونو شومه دم دی.

٦/١٠/١٣٦٧

کابل

اجمل خټک ته:

شمشاد شمله، زیرې خبرې

ته رانه چې او زه تناکې پر خيگر گرځوم
د ذهن باغ کې دې کرم یاد دې پر سر گرځوم
اشنا! در تلی نه شمه لار ټوله اغزو نیولې
د زړه پر گل دې لکه پرڅه هر سهر گرځوم
خاڅکی غزل به مې لیکه تابه تر جوړ کړ دریاب
اوس به د شعر منگی خالي پرکوم گودر گرځوم
بې شکه کور د پښتنو کې لروبر خو نه شته
چې مې دزړه ((دالان)) نه چې خاورې پر سر گرځوم
ستا دا شمشاد، شمشاد شمله او ستا زیرې خبرې
لکه روڼ ستوری په اسمان کې د خیبر گرځوم

گوره زاري درته کوم چې درنه نه شمه هېر
ستا د ((غيرت چيغه)) خو زه په لر وېر گرځوم.

۳/۱۱/۱۳۶۷

کابل

د خاورين کلي ناوې

هاغه ده وينم يې تر خاورو لاندې

يوه سپېڅلې څېره

او يو تنکی ماشوم

چې پوست په غېږه کې نيولی دی د ځمکې ادې

تی ورکوي

او له خاورين زړه نه يې ورکړلې

دتورو تورو وينو لپې.

☒☒☒

هاغه ده وينم يې تر خاورو لاندې

يوه رنگينه پاڼه

يوه نازکه لښته

چې شنه بادونه يې خاورين کلي ته ځي

او ورته ساه ورکوي

باران يې زلفې مينځي

اوشنې وږمې يې غوږ ته بولي

د ښايست او د شنې مينې کيسې.

هاغه ده وينم يې تر خاورو لاندې

يوه د حسن ډيوه يوه ښايسته شهزادگۍ

يوه له شنو، سپينو او سرو رنگونو ډکه

نازولې انا.

هاغه ده وينمه يې

چې له خاورين کلي نه راغله

د ښايست پر اوږو.

گوره سپرلی راغی

هلته يو گل وټوکېد.

۱۳۶۷ کب

کابل

فصل

د خزان رټلی گل یم پر سپېڅلي بهار سوځم
د گونگی شمعې رڼا یم د شپې زېرم سهار سوځم
ورته اوبښکه شم د سترگو زما سترې سفر گورئ
لایې کوز پر شونډو نه یم چې په ښکلي رخسار سوځم
د کمځیو د بڼ گل وم لکه روڼ د شفق څاڅکی
ستاد تورو زلفو غره ته اوس تنهالکه خار سوځم
د لیلې زړه کې شوې هېرې د مجنون لېونۍ سترگې
ټولو لوزونه ځوانیمرگ شول د وعدو پر مزار سوځم
د وفا دانې مې کښت کړې د جفا فصل زرغون شو
د ژړا چم خو مې نه زده خو د زړه په انگار سوځم.

۱۳۶۷ وری

کابل

ښکاري نظر

زده که دې خواږه نه دي ترخه خو راته ووايه
مات مات دې منگۍ شه جنۍ څه خو راته ووايه
زه ساده په غورو د لېمو کله پوهېږمه
نيمه راته ووايه د زړه خو راته ووايه
نه وایمه نه چې راته وکړه د وصال کیسه
خیر دی یو غزل د بېلتانه خو راته ووايه
ما دې د الفت زړې د زړه پر سر کرلي دي
ته پرې د سپرغو د بارانه خو راته ووايه
سترگې مې باولۍ شوې ستاښکاري نظر ته کېناستې
اوسه یې هغه وخت د قتلېده خو راته ووايه.

۱۸/۱/۱۳۶۸

کابل

زړه سوی پر غوتۍ

نازولې غوتۍ راغله

د سپوږمۍ امېل پر غاړه

د سپرلي وينې پر شونډو

او د ستورو د سرو اوښکو

په چينو مينځلې زلفې

دا ډېرۍ د سپينو واورو

د جلگو سپين كفنونه

يرغلونه د ډليو

د يخجنو بادو كړيكې

توپاني خونړۍ ورېځې

د ترخو سيليو ژبې

د گلونود مرگ چغې

د ويرجنو ورځو ميندې

د نېستۍ پر سين لاهو شول

راته سور پسرلي شين شو

زما زړه پر غوټۍ سوځي

زما زړه پر غوټۍ سوځي

چې د مرگ له پولې راغله

له لوڅو ډك جهان ته

د شرابو جام په لاس كې

خماري نشې په سترگو
خو شېبه پرې تېره نه ده
چې بې اور او توپان سوځي
د ثواب بنگرې پر لېچو
له گناه تشه لمنه
دا زموږ د وينو سين کې
دا زموږ غريب سپرلي کې!!!

۲۴/۱/۱۳۶۸

کابل

د بې لارو لارو پل

تا وې درځم به
ما مې زړه درته باغچه باغچه کړ
زما د مړه اميد انگر کې
د نرگسو او زنبقو گلان وغورېدل

زماډ ذهن د اسمان
د اجل وهلي دښتې
او وچې شوې چينې
لکه د شنه هسک کرونده کې
د سپوږمۍ
او رڼو ستورو د موسکاوو پټي
هاسې پر فصل راغلل

ستا دراتلو د شپږو ټال کې زنگېدم زنگېدم
ستاد راتللو هر قدم ته مې د شعر پېغلې مينځې کړلې
ستا هر قدم ته مې د شعر نازولې وينې وپاشلې
خو ته رانغلې:
خو ته رانغلې د شينکي باد د کمځيو
غورځېدلې غوتۍ
زماډ بې گله شملې ول ول کې تلپاتې شوله
او هر سهر راته په ذهن کې
دا ستا د قدمونو
دبې لارو لارو پل ښيي.

۲۹/۱/۱۳۶۸

کابل

سیلی

تورې سیلی دی په جونگړو کې رڼا نه پرېږدي
دلته دوینو لېوني چیرته خدا نه پرېږدي
چې د اشنا خوړو ورو زلفو کې نه شته گلان
ظالم وختونه د سپرلي ستوني کې سا نه پرېږدي
پرون په کانیو نن چې داسې په سکروټو لگو
شېبې سلگۍ ته خو مو هېڅکله سبا نه پرېږدي
وینو کې زېږي، پکې لوی شي، پکې ومري بچي
قاتلې شپې دي دعا گوی کور کې د چا نه پرېږدي
داسې مېلمه شو په وطن راته د مرگ سوداگر
چاته عزت، چاته شمله، چاته حیا نه پرېږدي.

۱۵/۲/۱۳۶۸

کابل

دشهادت کیسې

چا مې د مات، زخمي زخمي
او مړاوي شوي خوب تعبیر ونه کړ
چې مې د اوښکو د گلونو نندارې ته
ددې لرې وطنونو له باغونو نه
د شاتو مچۍ ولې راځي؟

چامې د زړه د وینو سین کې
وینې څښونکي کبان ونه لیدل
چې یې د مستو خنداگانو
او پیالو له کړنگه‌هار نه یې
دې لوی کلي او ټول وطن ته خوب نه ورځي.

چا د اسمان له چاودې زړه
زخمي سینې

اوله ویرجنو سترگو ونه پوښتل
چې د سپوږمۍ ناوې
د هسک د واک په منځ کې
د شهیدو ستورو وینو نه

پر مخ ولې خالونه ايښي؟
او شپو ته بولي
د اسمان د طلایي بڼې
دهر گل او سرې غوټې
د زړه چاودون او شهادت کیسې.

۱/۴/۱۳۶۸

درې نومونه

زما د شتو پوښتنه ولې کوی؟
زه مې د ژوند لپاره
درې نومونه ښکلي
اوله هر څه نه سپېڅلي لرم:
شعر،
شراب،
اود شنو ولو د شنو څانگو غرمو سیوری.

۵/۴/۱۳۶۸

کابل

د ماضي پاڼه

د سرو وینو پروڼ وینم
چې دنن شفق ته گورم
راته تېرې کیسې ښيي
د ماضي پاڼه اینه شوه.

چې کې لوی سمندر وینم
په باغي خپو کې لامبم
د زمان گلونه مینځم
د ازاد ساحل په څاڅکو
د نجات پر بېړۍ سپور یم
کله تندر کله کله اور یم
رنگوم د سکون څلي
وینبوم د مانو کلي
هر محل راته میوند دی
هره دښته تاتره شوه.

چې کې لویو غرو ته گورم
ټول جهان راته شمله شي
دا کېرې وېرې درې مې
راته رزم شي، جگړه شي
هره تېره د وطن مې
د جرگو لویه دېره شي
هره چغه دبابا مې
پر ((لاتیانو)) زلزله شي
هر یو توغ، هره جنډه مې
دپرنگ پر سر لمبه شي
هره پېغله د وطن مې
ملالی شي، زرغونه شي
چې دا مسته برېښنا وینم
راته توره شي تیاره شي
د پرون غرور ته گورئ!
چې زموږ د لاس وسله شوه.

لا د هسک څڼو کې زانگي

دا اسمان اسمان خيبر مې

دا دننگ د کسو تورشو

دا جهان جهان سپين غر مې

لا د فتحې سرود بولي

دا ميوند ميوند سنگر مې

د دښمن پر مړۍ چورلي

د غازي ادې خنجر مې

لا د تورو گوزار غواړي

د زلمي شهيد ټيرمې

زېږۍ! زېږۍ! چې لا سره مو

د ننگونو معرکه شوه

دا په سرگټلې لاره

بيا زموږ په وينو سره شوه.

۷/۴/۱۳۶۸

کابل

حاصل

بيا مو په كليو، كړوندو كې
د ماتم د ماښامونو ډمې ونڅېدې
بيا مو د ژوند واپ
د سرو اوښكو د ماښام شفق
په وينو سور كړ.
او په دې ستړيو كړوندو كې
د غنمو او گنيو د هر فصل پر ځاى
هره شېبه د ځوانيمرگ ژوند
اود سرو وينو حاصل اخلو.

۲۶/۴/۱۳۶۸

كابل

دا ستوري هم تويې شول
دا ستوري هم تويې شول
دا سپوږمۍ هم بوره شوه
او ددې شپو تورو ځنگلونو كې زېږېږي
او لوېږې د شرمينو
او د دښتو د بگوو بچي.

دا ستوري هم تويې شول
دا رڼا هم مړه شوه
او د زړو کپړديو منځ کې^۱
د کوچنيو ماشومانو د خنداوو
او په غرو کې د زاړه شپونکي
د ((های های)) اوازونه پټ شول.

دا ستوري هم تويې شول
سبا به لمر هم مړ وي
او موږ د شپو بنده گان خاندو
د رڼاوو د مرگونو
او شهيدو ښکلو ستورو
ډلو ډلو جنازو پسې.
۴/۵/۱۳۶۸، کابل

هغه ورځ...

بيا به سره لېچې د رامېلو
زموږ د کلي د گلابو
له شينکي قده راتاو، راتاو شي؟
بيا به د سرې غوټې ډولۍ

د پسرلي پر مرمړينو اوږو
راشي زموږ د كلي باغ ته؟
بيا به د غرونو
د زاړه شپونكي
د بين د زړه
زخمي اسويلي ساه واخلي؟
بيا به زموږ د كېږدۍ مخه
د وريو له سپېڅلو او معصومو اوازو ډكه شي؟
هو كې!
همداسې به شي
غرونه به هست شي
او دا دښتې به
له ډېرو ترانو سترې شي
خوهغه ورځ چې:
زما پر قبر
د پولادو شناختې هم ويلې وي؟
۱۸/۷/۱۳۶۸
كابل

كه سپوږمۍ نه واى

که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
زموږ د باغ خوږو انگورو به
د چاله حسنه رنگ اخیسته؟
او د کوچیانو کاروانونو به
پر کوم لورې مزلونه وهل؟

که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
د مساپرو سلامونه به له لرې وطنونو
د اشنا سترگو ته چا رسول؟
او زموږ کېږدی به
د تورتم له خونړیو لاسو چا ژغورلې؟

که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
د شعر پېغلې به تنکیو انگیو ته
د مینې خال له چاپوراوه؟
اود وختونو ترورمۍ کې به
د ژوند او دامید گامونه چا اخیستل؟

کښت دې سمسور سپورمې!
ژوند دې زرغون،
ځواني دې هسکه او ښېرازه اوسه.!

۲۴/۷/۱۳۶۸

کابل

لمبې په دام کې

دلته غوټۍ له ډېرې تندې وسوې
دلته د باغ ډيوې سوې قتلې
د اغزو پر خونړيو لاسو
او دلته ځمکه شوه د سربو
او اورونو پر غرمو بدله.

☒☒☒

دلته په کليو کروندو کې
د ماتم د ماشامونو ډمې ونڅېدې
بيامو د ژوند واپ
د سرو اوښکو دمانښام شفق

په وینو سور کړ.

او په دې سترپو کروندو کې
د غنمو او گنیو د هر فصل پر ځای
هره شېبه د ځوانیمرگ ژوند
اود سرو وینو حاصل اخلو.

❧❧❧

دلته په سترگو کې
تنکی اوبسکې هم وچې شولې
دلته سیندونه، گودرونه
او ویالې تېري شول
(دلته ډوډۍ وړې ده.)

❧❧❧

دلته د شنه سپرلي د گلو د زېږېدا
او شهادت نېټه راغبرگه شوله
او زموږ په مینو او جونگړو کې
خواره لوگي
زموږ دژوند د پای ټکي شول.

❧❧❧

دلته وطن په وینو سور دی
او لگیا دی زموږ د وینو پر مدار څرخي
دلته زموږ داوبسکو سین کې ملایک او شیطانان،

اوپرښتې او تور دېوان سره په گډه لامبي

دلته غرونه غرور مات دی

او هر سین ته اټکړی دی پرته

دلته د اورلمبې په دام کې نیسي.

☒☒☒

دلته اوبه، دلته اورونه، دلته خاوره

او بادونه رانه غلو وړي دي

دلته د سترگو له ککيو نه ځي شوی

د شملو او لوپټو انځور

دلته زموږ د لاس تسبې او س د لوليو

او لغړو فواخشو په غوږو کې زانگي

دلته ويالې تېري دي

((دلته ډو ډی وړې ده.))

۲/۷/۱۳۶۸

کابل

ښېرې په مالت کې

جانانه! دلته مه راځه لمبې دي په مالت کې
 زندۍ دي زولنې دي، غرغړې دي په مالت کې
 چې ته به لوبېدې پکې اوس هغه گلان نه شته
 ايرې دي په مالت کې، هديرې دي په مالت کې
 د مينې گودر وران شو د منگيو کتار مات دی
 له سرو وينو نه بيا جوړې ويالې دي په مالت کې
 سبابه وي منم خو په ماحول کې دکوډگرو؛
 په موږه خو خوړې ورې تيارې دي په مالت کې
 ذره هم سترې نه شو پر موږ زور د ستمگرو
 هر څومره که ژړا وې دي ښېرې دي په مالت کې.

۱۴/۸/۱۳۶۸

کابل

اس (۱)

هغلته لرې يو سپين اس ولاړ دی

لکه د گلو پرڅه

لکه د قو بڼکه

لکه دښکلي یار د سپینو غاښو سپینه برېښنا

لکه اوبو کې د ښایسته وو ښاپېریو د مړوندونو سیوری.

☒☒☒

هغلته لرې یو سپین اس ولاړ دی

لکه د ستورو اوښکه

لکه د ټولې دنیا سپینه نازولې سپوږمۍ

ورپسې منډې وهم

چغې وهم

تښتې رانه

راځنې کرکه لري

فقط همداسې لکه ته چې رانه کرکه لري

منډې وهې

تښتې رانه

هله یو اس ولاړ دی

هله یو اس ولاړ دی

لکه د گلو پرڅه

لکه د قو بڼکه.

۱۵/۸/۱۶۸

کابل

هيلي

پانې را ورژېدې

ځانگې بربندې شولې

کفن د سپينو واورو واغوسته

د ځمکې ادې

کنگل زموږ په ويالو کې

د اوبو له ستوني ساه واخيسته

او ځوانيمرگ شول د سيندونو

نازولې کبان

نو ای هيلي!

وزورنه پرانېزه ورځه

دغه ماحول

گرانې! دا ستا د اوسېدو کله دی؟

۲۲/۹/۱۳۶۸

کابل

سلامونه

هلهته چې شنه ښکلي بادونه

غوږوي پر شنو گنيو

د شنو پرخو امېل،

هلتہ چي وياڻي دي
د جل په موسمونو کي
د سترپو پرديسانو د غرمو څپرې
اودوبالو رڼې اوبه دي
د سپوږمۍ د پېښتوب ايښې
اشنا! همغلته زموږ کلي دی
زموږ د ژوند هغه وياڻي
او کروندې هلتہ دي
گوره! که راغلې کله زموږ
دغه زاړه، دغه کوچني کلي ته
ماته پلو کي
زموږ پټيو نه د تلليو
((قحلاخو)) سلامونه راوړه!
۸/۱۰/۱۳۶۸
کابل

غلا

نن مې مودو نه پس په سترگو کي
د خوب پر ځنگله اور ولگېد

خو سپين سهار پروند شو
نن مې د کور په دېوالونو کې ځنگېرې
د ځوانۍ د زړه چاودون
اودگناه يو وېروونکی انځور
کور مې لوټ شوی خوبه!
صدف په ناږو باندې لوند دی
مرغلرې ورنه غلو وړې دي:
زما دمور دلاسو نښې ها سپېڅلې تسبې
او په انگر کې
د انگورو د تاکونو هغه ښکلې، هغه مستې شنگلې.

۲۳/۱۰/۱۳۶۸

کابل

مانو ته سرود
موره دې وینو مانو!
موره دې وینو بېړۍ!
مانو! زموره دلته یو گودر اباد دی:
د زلمیو او د پېغلو د تنکیو زړو د وینو گودر
دلته زمور د وطن میندې د کوډلو
اود ورانو کلاگانو انگر و نه
هر سهار په خپلو سترپو سترپو اوښکو مینځي.

زموږ بوختيا: وير سره غاړه غړۍ
زموږ ((مېلې)) پر هديرو، ټولېدل
او ټنگ ټکور مو: د گوليو نڅا
ژوند مو د اور او د ابرو
او دسکروټو او سپرغيو
يوه تکه سره بټۍ ده مانو!
مړي مو کور کې مساپر
او د ځنگلونو شرمينانو خوراک.

خو موږ دې وينو بېړۍ!
موږه دې وينو د توپان او گردابونو په سرونو
د گلونو او عمرونو لالهاندې بېړۍ!
موږه دې وينو د ياغي سين په موجونو کې
چې اوږې او را اوږې
غورځې، پرځې
او را وخوځېږې
د څپو پر غرونو لارې باسې.

موږه دې وينو مانو!
موږه دې وينو چې ((سلام)) ته دې هر گام کې

د وختونو لېوني پېريان
د شپو له ځنگلونو وتي
موږه دې وينو چې دې ښکار ته
هر څپک کې
دنهنگو وينې څښونکي لښکر ناست دی
له غاښونو نه اړې جوړوي.

موږه دې وينو چې د درد کومي کې ساه وباسې
موږه دې وينو چې يوه تناکه مړه نه وي اوبله درځي
موږه دې وينو چې د ژمي باد دې ژامو کې ډېره شوله
تاوه را تاوه شوله.

موږه دې وينو مانو!
چې هره ورځ او هره شپه، هره گړۍ راته دا ستا
د سفرونو اومزلونو د گامونو ښکالو
دلته راځي
موږه دې سوز، موږ دې گداز اوږو
موږ دې په لاس کې د ورغوي کرښې دلته لولو
مانو ورځه!
مانو وردرومه، سفرکم مزلونه لږ پاتې دي
د ستم زور اوبه دی.

که چېرته تم شې مانو!
اود ساحل پر لوري لار ونه کړې
د وخت پر پاڼو به ورستې شي تورتمونو کې
د سترېو قافلو د يون سپېڅلې کيسې
د گلکڅونو شنې ريښې به چېرته هم
د شنه ساحل پر ازادۍ باندې باور ونه کړي

موږه د مرگ او د ژوندون پر تمځای ناست يو
ستا هر گام ته موله زړونو نه
د وينو مشالونه ايښي
موږ دې هر گام او هر قدم
د خپلو اوښکوپه دې ماتو، تکو سپينو مرغلرو مينځو.
راته هادي شه مانو!
راته هادي شه مانو!

۱۰/۱۱/۱۳۶۸

کابل

لاس را کوې او که نه؟

بيا د اسمان دروازي بېرته شوې

باران دی چې ورېږي پسې

خو د سرو وینو باران

ځمکه شوه ټوله سترپایه پر چينو بدله

د سرو لمبو په چينو

دنیا مو ټوله په ناپایه سمندر واوښته.

((نوح)) بيا دعا د مرگ

دوخت د گناه کارو کړې

موږ گناه کار چېرته یو؟

نه خو مو چاته لېونی ویلی

نه موپېریان د چا د عقل غله گنلې چېرته

خوځو ډوبېږو بېگناه

د سرو اورونو د موجوو سین کې.

ای د ((جودي)) پر غرونو ناستې

زموږ د ((نوح)) بېړۍ!

موړه په خپله لېوني يو
او پېريانو رانه عقل وړی
لاس راكوې او كه نه؟.

۱۶/۱۱/۱۳۶۸

كابل

موسم

بې له تا دوینوشپې شوې، مېلمنه مو شه د كلي
د (زیوس) د كال وړانگې ((اتنه)) موشه د كلي
خو چې غار په وینو لوند دی، گډوي لوگي د غوښو
خویو سترگی دېو پاچا دی نو وسله مو شه د كلي
د تیارو اوښې گونډه دي ژوند ترې ساه ایستلی نه شي
د سپوږمۍ د روح اینه شه او ډیوه مو شه د كلي
ورته ېوې لولۍ سترگ کړسکندر تخت دجمشید وسو
دا مړژواندی قوم راوینس کړه زلزله موشه د كلي
چې دژوند هره چینه یې تر هر پل لاندې کړه وچه
دا د مرگ په سره موسم کې ته قبله مو شه د كلي.

۲۶/۱۱/۱۳۶۸

کابل

زما لېلا

زما لېلا د شنو نارنجو د باغچو ونه ده
چې د سپرلي باد يې د گلو د وړمو سپينو چينو کې
د خپل ټول عمر مزلونه مينځي.

زما لېلا د شنه اسمان د لويو کليو
دا سپوږمۍ پېغله ده
چې تورو شپو کې څانگه څانگه شي
د دښتو او ځنگلونو تورو څنوته
غونچې د مرغلو وايي.

زما لېلا د چنارونو او سپېدارو
ښايسته مرغۍ ده
چې چېرته ښاخ له ونې وزېږي
نغمې ورته د عشق او دپاکۍ غږوي.

زما ليلا د هسكو غرونو د سرونو

د كېردي كوچي ده

لكه گوربت يې پر ژورو اوپر تړو

كېرېدل نه دي زده.

☒☒☒

زما ليلا د شنو بادونو د چينو

هغه رڼه سترگه ده

چې چېرته گرد پر رڼا پرېوزي

پرې وېرمې د ازادي وروي.

☒☒☒

زما ليلا د خدای دكلي د شنه باغ

دهسكې ونې سره مڼه ده اشنا!

چې د جنت وړي يوازې د خپل حسن

او رنگونو په كاسو مروي

او تويولو ته يې لاس د قدرت هم نه رسي.

۳۰/۱۱/۱۳۶۸

كابل

مېرمنې ته مې:

ستا وفا

مادې په زلفو کې

يو گل د وفا کېښوده

تا مې شملې ته

د ځوانۍ شېبې

غونچې غونچې کړې...

کيسې

سوړ ژمې اوبه شو د سپرلي هنگامې چېرته دي؟

دا زموږ د تېريو هغه ډکې کاسې چېرته دي؟

شپو کې لگېدلې د زلمې شهيد پر قبر چې

اوس موږ شهيد وطن دا ورکې ډيوې چېرته دي؟

زموږه خو يادېږي د پرديو هم بېوسه مرگ

سرې جنډې رپېږي پرې؛ زموږ هديرې چېرته دي؟

زموږ د ټنگ ټکور هوجرې، زموږ د محبت کلي
زموږ د شمله ورو هغه لويې دېرې چېرته دي؟
شته دلوپټو غرور او هسک دی دپگړيو غر
اوف چې دپښتواوپښتونوالي کيسې چېرته دي؟

۱۳۶۸

کابل

لکه سپېڅلی لوگوس
ته د زنبکو د تنکیو اننگیو
د شبنم څاڅکو کې
دانه دانه د پسرلي ښکالو کې وټوکېدې
لکه سپېڅلی ((لوگوس))
لکه د وینې د زلمي شهید سوري ټټر کې.

ته د باران او سپیونو واورو
له معصومې او سپېڅلې بېگناه لمنې
زما دزړه پر جل وهلې دښتې تویه شولې
لکه وږمه د سهر
لکه کوچنی ماشوم

دیوې بهوزلې مور د ویر او د دعا په بدل.

☒☒☒

ته دلمرونو د کانونو

او سپوږمۍ له څاه نه

لویه ډیوه شوې

په تیارو شپو کې مې وځلېدې

لکه دروند لاسو کې سترې امسا

لکه د تېري مساپر په مخ کې لویه چینه.

ډلۍ

په دې سپرلي څه وشول؟

سپينې وږمې څه شوې؟

سپېرو اغزونه

لکه سترې بازينگر گډوي

دا پسرلي څه شو؟

دا زرکې چېرته لارې؟

چې زموږ د غرو په لاله يي درو کې

او دبادونو د پستو سينو تر سيورو لاندې

د ځوزو ډلې او دکارو کاروان غېږې موبښي

او داسمان غېږه کې

شفق راوسوځېد

په شنو پاڼو يې

ځولۍ، ځولۍ د سرو سکروټو ډلۍ وشيندلې.

داکلی مه وړانوی!

دا کلی مه وړانوی!

دا کلی مه وړانوی!

گورۍ چې هلته د شنو ولو د شنو سيورو لاندې

گورئ د شنې ويايې تر څنگه د جلگو د پاسه
يو کوچنی پروت دی
يو کوچنی ویده دی
او تر وړې لوپټې لاندې
دناز په غېږه کې کوچني شينکي خوبونه ويني.
دا کلی مه وړانوی!
دا کلی مه وړانوی!
گورئ چې هلته لکه زرکې زموږ د کلي نجونې
گورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې پېغلې
کتار، کتار
دلمر تر وړانگو خپل پيکي جوړوي
او په مینو ژبو
د پېغلتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي
دا کلی مه وړانوی!
دا کلی مه روانوی!
گورئ چې هلته له هغو سپېرو کوډلو ځنې
گورئ چې هلته ددې تورې تروږمۍ له غېږې
ساره ځگيروي جگېږي
سوزمن اواز راځي
او امیداوړې ميندې
د انتظار د بڼ د سرو گلونو لارې څاري

دا کلی مه وړانوی!

دا کلی مه وړانوی!

د سفر په لاره کې

مامې د مینې نوبالغه څړیکه ولیدله

چې مې دیاس او دوهمونو دتیارو شېبې پې

د خپلو سترگود الماسو په تبغ څیرې کړلې.

مامې د مینې نو بالغه څړیکه ولیدله

چې د سرو وینو له بسترته یې دستورو نجونې

دشپو دزورله گنډگارې غېږې خلاصې کړلې.

مامې د مینې نوبالغه څړیکه ولیدله

دسبایي ددې ورېښمینې وږمې سیورو لاندې

چې د اسمان د ورېځو سین نه دسفرلاره کې

د باراني گلو سلام ته غېږ د ځمکې نیسي.

اهداء زما سپين ږيري شهيد پلارته:

د ميلاد په شپو کې

ای! ددې شنه اسمان په غېږه کې خوب وږې سپوږمۍ!

ای! په دې شپو کې د پردیسو د سفر ډیوې!

ای! د گلونو اود پېغلو، پېغلو وینو پرې!

ته راته گورې؟

ته راته گورې چې د کړیکو او تیارو نښه شوم؟

او دساره ژمي خوني او گنډگار ابلیس

زما دگلانو او نرگسو باغ کې اور وکاره!

ته راته گورې!

ته راته گورې چې محل مې له کارغانو ډک شو؟

اوپه ویالو کې د هیلېو بچي وسوزېدل!

او زموږ د کلي میندې

دمیلاد شپو کې ((بې لاسو اوپښو بچیان زېږوي))

ته راته گورې؟

ته راته گورې چې مې ټول کلی چاره چاره دی؟

خلک په نوکو او برچو د یو بل سترگې باسي

او دمالټ نجونې

په خپلو تورو تورو ځڼو کې ځوزان ټک وهي

آه،

آه نازولې سپوږمۍ!

آه دریا مورې!

د چرې په څوکه کې

دا دسپرلي د شینکي باد وزرونه چا ترلي؟

چې د سپوږمۍ شونډو کې تورو ورېځو ځاله کړې

اود شیطاني شپې په لومو کې د ستورو نجونې

د مرگ له نوکو نه کترې، کترې راتویې شولې.

دا دسپرلي د شینکي باد وزرونه چا ترلي؟

چې د تیارو په جهنم کې د اغزیو لښکر

د بلارو بوتو له شیدو نه ډک تیونه شکوي

او د نرگسو دا موسکۍ، موسکۍ رنگینې سترگې

د لاس په نوکو باسي.

دا د سپرلي د شينکي باد وزرونه چا ترلي؟
چې زموږ د کلي دبامو د سر سپينکۍ کوترې
د زهرجن غبار د زهرو د باران له لاسه
له ډېرې وېرې د ښکاري گوتو کې ځاله کړې
او دچرې څوکه کې
سپينې دانې لټوي.

د رڼا کلي ته

زه به د سترگو تخم
دغه رانه کسي ته
د وچې ځمکې په تبجنه غېږ کې وکرمه
او،

د سينې له باغ نه
به مې د وينو خراغ
توروکوڅوکې
د لارويو مخ ته، ونيسمه
خوچې په گډه سره

دې لویو شپو کې
د رڼا کلي ته ټول ورسو!

د شپې پر بام

نن مې کور له پنجرې نه

د مغرب له لوري

یوې مروړلې

خوسا شوې وړمې سر اخیستی

او دگلانو په چوپټیا کې

دکارغانو ډلو

تیارې پر سر

دسبایي په شبنم ولامبلې

سهرله شرمه

ځان ته ونه کتل

گلانو خپلې سرې مچکې پرې کړې

او لمر خولې، خولې

دشپې پر بام ویده پاتې شو.

د رڼا مرگ

لاد نرگسودموسکاپه سپرلني پانو کې

غرمو خوړلې،

جل وهلې کربلا ویده ده

د شپو په څنوکې

د تورو، تورو ورېځو خمار

د سپوږمۍ زړه نه

د سرو وینو پیماني اخلي

او اطلسي باغونه

د سرو گلابو

د غوتیو جنازې پر اوږو

د پرهرونو

د باغچو داغي گلونه پر سر

د تور خزان خوني سیلیو ته سلام کوي

او د سپېدو له باغ نه

د تورې دښتې

پر اغزنې چاودې، چاودې سینې

یوه رڼا ولوېده

یوه رڼا مړه شوه

(چې رنگ د لمر یې درلود).

پوهاند دوکتور مجاور احمد زیار ته د هغه

د پنځوسمې کليزې په مناسبت:

ته لکه لمر

ته لکه لمر

دخپلو وړانگو

طلايي لمبونه

ذره، ذره

پر مړاوو شويو

(گلو) وڅڅېدې

او،

د شينکي ذهن

د هسک له رڼو ستورو نه دې

زموږ رږېدلي

اوسرتور (بڼ) ته

سالو وگنډه.

سپرلي ته

سپرليه راشه پردې کلي راشه

چې د ساره ژمي قاتلو، خونړيو شېبو
زموږ دباغ د کشماليو وينې وچې کړلې
اومانېامي سيليو
بيا د سپوږمۍ د زړه چاودون
د مړو سلگيو شپو کې
د پېغلو ولو او سپېدارو ملاوې ماتې کړلې.

سپرليه راشه پر دې کلي راشه
چې زموږ د کلي د پېغلوټو گودر ونږېده
دلته د شونډو په خيالي باغ کې موسکا مړه شوه
او زموږ د ميندو مهربانو مورنۍ غېږو کې
شونډې پرتيو دا کوچني ماشومان وسوځېدل.

سپرليه راشه پر دې کلي راشه!
چې تورو درېلو کې زموږ د سفرونو سپوږمۍ
د رڼو ستورو د گلونو د ميلاد په ماښام
کترې، کترې له اسماني دښتو راولوېدله
اود شنو وړو د ځوانۍ او پېغلتوب خوبونه
د وحشي باد په قهرجن ستوني کې ونښتل.

سپرليه راشه پر دې کلي راشه

چې زموږ د پېغلو او تنكيو سرو غوټيو سترگې
دځانگو بڼ نه د خزان په سيلۍ تويې شولې
د تورو شپو د تورو ورېځو تر لمنې لاندې
د سرو رېډيو د مور بلاربه گېډه وڅيرله!!!

څاڅکي...څاڅکي

بيا ددې تور اسمان په غېږه کې

د ورېځو هادي

په تورو شپو کې

د سپوږمۍ په وینو ولمبېده

او اورني بادونه

د شنو پستود پېغلتوب د وخت

شینکې خوبونه

تنکي، تنکي سوځوي

او په دې شنو شنو دامانو کې

د هوسيو بچي

اود زيتونو

د تنکي ذهن بې ژبې پانې

د خپلو وینو په بدل

څاڅکي د لمر غواړي.

پسرلی، ږلی، باران

سړکال به هېڅکله سپرلی را نه شي

غوټۍ به چاته شنه موسکا ونه کړي

خُکِه دا کلي، داکورونه
اودا ورانې کوڅې
خپله سپرلي، سپرلي دی
او راتوکېږي
هره ورځ په کې دښتي گلونه
زموږ دوینو غوتی
سړکال به هېڅکله باران ونه ووري
خُمکه به هېڅکله محتاجه داسمان نه شي
خُکِه: هر گام او هر قدم
راته باران نیولي
یوه تړېدلي باران
یوې تړېدلي ډلۍ
داسې باران چې زموږ دپېغلو د ښو له وړیځو
له دې یتیمې خُمکې
ان په اسمان ووري.
استاد واصف باختري ته:

لیک

ته یې سپېڅلې لکه وړانگه او اروا د مرغلو

د صدفو د سپېڅلو رڼاگانو د ښکلا کعبه يې
ته يې سپېڅلی لکه د روح د ((ادم))
او د جنت د ښکلیو حورو انگيو او ککيو کې يو روڼ
دانظهور څاڅکی.

زه دې په پاکو بې گناه سترگو کې وينم
د دنيا د بېگناهو او سپېڅلو ارواگانو فرياد
يو گونگ شوی، يو بې ژبې، يو بې وينې، بېگناهه انځور
زه دې د زړه په دې ناپايه سمندر کې هر ساعت
هره شېبه د يوې ياغي بېړۍ د ستر ماڼو د سترپو شېبو
ليکي وينم،
چې لا خوځېږي پسې، لارې وهي، مندې وهي ځي او دارمان
غاړې ته نه رسېږي.

کله چې خاندي
ستا مالگينې خنداگانې ماته وير، ماته فرياد
ماته فغان رابښي
ژړا دې نه پېژنم
کله چې ژاړي نه ژړلی نه خندلی شمه
خو دومره پوه يم چې کاتب د مخلوقاتو زماوستا

د ژوندون پاڼه د خپل ((قار)) او له ((مستی))

ډکو شېبو لیکلې

چې ژړا نه پېژنو

خندامو هم نه ده زده.

ته یې سپېڅلی لکه وړانګه او ارواد مرغلرو

د صدفو د سپېڅلو رڼاګانو د ښکلا کعبه یې

ته یې سپېڅلی لکه روح د ((ادم)).

۲۸/۱/۱۳۶۹

کابل

سیوری (۱)

دا څو ونې

دا څو ولې

دا څو څانګې

دا زموږ د وطن نه دي

دوی نه بوی ځي د پردیو.

☒☒☒

دا سپېڅلې خاورې وايي:

دوی زما د غېږې نه دي

دا دباد د مور اواز دی:

چې ما تی ورکړي نه دي.
د لمر وینې وهي کوکې:
چې دوی ما لوی کړي نه دي.

کاني، غرونه راته وايي
دا سیندونه راته وايي:
پام چې څنگ له یې ورنه شې
یو ساعت شي درته سیوری
بل ساعت درنه ساه اخلي.

۹/۲/۱۳۶۹

کابل

شناختې

یه ښکلې، ښکلې
یه سپېڅلې ملایکې!
دې مالت او په دې چم کې
گناهونه هومره ډېر دي
چې تا هېڅ
د خپل وبال اودگناه غاړه کې
څوک نه ویني،

وايه! په دې لار چې راتلې
هغه زموږ د پلرو
اود نیکونو قبرونه څه رنگه وو؟
نښه یې وه؟
خاوره یې وه؟
شناختې یې وې او که نه؟
موږ خو د پلار اود نیکه هغه سپېڅلي
اودرانه قبرته نه پرېږدي څوک.
۹/۲/۱۳۶۹
کابل

گامونه او قدمونه
سیلی! د کومو اورنیو غرو له څوک دې
زموږ کلي ته لاره کړې؟
موږ چې قدم پر قدم اخلو
ستا دغېږې د اورونو پر سکروټو
او سپرغیو لگو.
چې د غنمو فصل شین شي
او دغوږگو نازولي بچي قد وباسي
ددنیا ټولې سرې لمبې مو مېلمنې شي

د کبلو او کبانو د سپېڅلو خنداگانو

د معصومو څپو وینې زبېښي.

❧❧❧

سیلی، له کومې نا سپېڅلې او بدبختې لارې راغلې

د گناه اودوironو ساز پر شونډو

زموږ د ژوند او ددعا او عبادت کلي ته؟

موږ چې قدم پر قدم اخلو

هر قدم مو د کربورو پر قدم او پر پلونو لگي

قدم زگېروي کوي

گامونه چغې وهي

لارې له شرمه لارې نه راکوي.

❧❧❧

سیلی، قدم چې دلته اخلې باغ له شرمه

خپل ورمېر غوڅوي

موږ له غوتیو او غوتی له موږ مخونه نیسي.

وايه ته څوک یې؟

د کوم ځای یې؟

او له کومه دې زموږه د دعا او عبادت کلي ته پېښه کړې؟

۱/۳/۱۳۶۹

کابل

توپیر

دا دشنه اسمان ناوکی

خومره مینه گر کې ده!

شپې چې د گناه شي

هر خو ځان په خيرو ولري

دا راته موسکي شي

د خپل ځان په سپينو پيو مې څادر مينځي

دلته مې د ځمکې

دا سپين سرې نيا ميره شي

هر ساعت راته قبلې

د شنو ډنډونو په اوبو ولي.

۹/۳/۱۳۶۹

کابل

کلی

لښتي وچ شول

ويالې ورانې

سين د تورو کانو غر شو

اوس حيران يم چې دكلي

دا هيلې به چېرې لامبي؟

☒☒☒

نه پوهېږم، نه پوهېږم

ای د کلي مازېگړه

ها زمورد کلي چم کې

هغه سپينه کېږدی څه شوه؟

هغه شنې څپرې څه شوې؟

ها لوگرې جنۍ چېرې؟

☒☒☒

تا ته ياد شي مازېگړه!

د گودر د غاړې ليکې؟

لکه باغ د ښاپېريو،

لکه لارې د کوټرو؟

☒☒☒

تاته ياد شي مازيگړه!

هغه شنې دېرې دکلي؟

پکې هسک د شملو غرونه

پکې ورېځې دچلمو.

☒☒☒

نه، نه ودان دی

کلی ودان دی

یوه ځاله په کې نه شته

ها د ښکلیو توتکیو

یو نغری هم اباد نه دی

دابیو د لاس نښه.

☒☒☒

لښتي وچ شول

ویالې ورانې

سین د تورو کانو غر شو

اوس حیران یم چې دکلي

دا هیلۍ به چېرې لامبي!!

۲۵/۳/۱۳۶۹

کابل

چغه

وخت د دیدن اور شو د لمبې پر سر ولاړ یمه
څه وکړم پښتو ده د وعدې پر سر ولاړ یمه
څاڅکی څاکی راغلم ستا د حسن پر بام پرېوتم
اوس چې پر ځان پوه شوم د ناوې پر سر ولاړ یمه
ته خو به تندی د شپې نن بیا پر کاسو وولې
زه څومره کمبخت یم د توبې پرسر ولاړ یمه
لږ خودې کاره واړه بانه راباندې سیوری کړه
خیر دی مساپر یم د غرمې پر سر ولاړ یمه
اوبښکه د غزل مې د ساحل د غاړې چغه شوه
ډوبه مې بېړۍ ده د څپې پر سر ولاړ یمه.

۱۴/۴/۱۳۶۹

کابل

د پښتو خبرې

ماته انکار تاته د هو خبرې نه دي زده
تا ته د راتلو ماته دتلو خبرې نه دي زده
ته خوبه مایې د وعدو بیاراته ودانه کړې
ماته له دروغجنو د گیلو خبرې نه دي زده
ستا خوبه امېل لکه سپوږمۍ په ټټر وزانگي
ماته دناخیرو گربوانو خبرې نه دي زده
ته دخم مېلمه شه، سر تر پینو د مستې څانگه شه
ماته یې د اوښکو دنشو خبرې نه دي زده
زه بې له پښتو نه په ټول ژوند پر بل څه پوه نه شوم
ستا لکه مغله دپښتو خبرې نه دي زده.

۳۱/۶/۱۳۶۹

کابل

دویر مالت

ته راته خنده زه سلگوسره خوشاله یمه
ته پسرلی شه زه اغزو سره خوشاله یمه
د ویر مالت کې د هوس د ادا نه شته قدر
د غم موسم دی له غمو سره خوشاله یمه
ستوري دې اوري پرې پرې پرې پرې پرې پرې نظر
زه لکه شمع شویو سره خوشاله یمه
د زلفو ورېځې ووروه بلې دې نه شي ډیوې
د ژمي شپه یم له تیارو سره خوشاله یمه
نادان قاتل راته په لاره کې کرلي سپرغی
زه لکه دود لویو لمبو سره خوشاله یمه
خومره خوږه شوه په دې چم کې د وحشت ارتقا
چې یې ښاغلو لېونو سره خوشاله یمه.

۳۱/۹/۱۳۶۹

کابل

پسرلی

پسرلی شو، پسرلی شو
پسرلی مې مساپر پر کاله راغی
پسرلی مې چې کړي
گلابي حورې
پسرلی مې چې دخدای
له مهربانو سترگو ووري.

پسرلی شو، پسرلی شو
هره لوپشته د وطن مې
د نرگس ډکه کمځۍ شوه
هره لښته مې دکلي
تکه شنه د جنت څانگه
غنمي وړمې په زلفو
غرنۍ کوترې راغلې
د هوسيو لوني ناڅي
د شنو دښتو پېغلتوب ته.

پسرلی شو، پسرلی شو
د لمر سرې تورې يې ښکل کړې
لمبوي درنا ناوې
غوڅوي د شپې رگونه

کري دښتو داسمان کې
د انځرو شنه باغونه
سپوږمۍ سپين رباب اخيستی
رانه ستوري نڅاگر شول.

پسرلی شو، پسرلی شو
تودوي مې سپرې مينې
زور څمار پر عقل ولم
سدمې اخلي د تاک وينې
گناهکار ساقی ته ناست يم
راکوي جنتي ((پينې))
هره پانه د هر گل مې
دې ياغي سرته پگړۍ شوه
هر يوکانی مې گلاب شو
هره پرڅه مې غوتۍ شوه.

۲۱/۱۲/۱۳۶۹

کابل

کلیزه
نن مې دښکلې لور د حسن پر سپرلیو
يو بل گل وتوکېد

نن يې دژوند پنځلسم ستوری رابرسو

د کمڅو پر ماښام

نن يې د تاند عمر د لښتې پېغلتوب ته

بل گهيځ شين شو

لور مې نن پېغله شوله.

نن مې وعده وه، چې دزړه دوچې دښتې

دسمسورې غوټې جشن لمانځم

نن مې وعده وه چې به ناوې کړم

د کور پنځلسمه سپوږمۍ

نن مې وعده وه چې سلگۍ ورته

د شمعو دودوم

او بلومه ډيوې

خو نن د خپلې بدنصیبې سرې غوټې

موسکا ته کېنناستم

مايې د باغ د پېغلتوب

ددې تنکۍ شپې سلام وانه خيست

ما شمعې ونه شواي راورای

ورکې ډيوې بلې نه شوې

مايې ترخو شونډو ته

رنگ د خوړو هم ور نه کړ

مايې پر زلفو يو کوچنی پورنی

نه کړو راخور.

☒☒☒

او نن ماښام چې ټوله ورځ

روژه په خوله

دلوی الله پر عبادت بوخته وه

په دې گناه چې

په نغري کې

ماښامي ټیپر ترې وسوځېدل

مور یې له شپې نه

تر سبا ورته غمبوري

په څپېرو شنه کړل.

هو!

مور دېچو کلیزې داسې لمانځو

زموږ د ستور داسې دی.!!!

۲۶/۱۲/۱۳۶۹

کابل

عبدالباري جهاني ته (۱)

دهغه د شعر په ځواب کې:

مساپر خیالونه راغلل

مساپر له لرې غرونو

مساپر له لوی سفر نه

یادوي ((دماضي پانه))

رانه پوښتي دنن وینې.

اوس به څنگه ورته وایم؟

اوس به څنگه ورکړم ((زېږی))؟

چې یه ستړیه مساپره!

هر لوېسته دددې کلي

چې د خدای (ج) له خوبه شنه وه

اوس ېوازې د کارغانو

او زاړه شېطان کېږدی ده.

اوس به څنگه ورته وایم؟

چې د غرونو څنگل لوټ شو

د څپړیو څنې پرې دي

ځالې ډکې له کربورو

د چنارو په سینه کې.

اوس به څنگه ورته وایم؟

چې دنن مینزو کړې ماتې
د پروڼ ښکلې هندارې
زموږ بودی-مورې یې کړه بوره
ټول وطن شهید شهید شو
دلته مري د ماضي فصل
دلته مري د سبا زړې
شمه ور غرونه مات شوي
را میراتې لوتې دي.

اوس به څنگه ورته وایم؟
چې مې مري دمستی کلی
دلته ویر دې خندا نه شته
د مرګي لوبه جاري ده
چا خنداراته وژلې
چامو کور پر انگار وویشت
چا مو پخو چرو باندې
دبچيو مری پرې کړې.

اوس به څنگه ورته وایم؟
چې د نجونو تور وربل کې
سپرلی شین شو د ځوزانو

دلته اوس دگودر لاره

د اغزو لښکر نیولې

اوس د ښکلو دسرو شونډو

هغه شنې موسکاوې مړې دي

اوس د ښکلي ریباز ژبه

د اغیار پر نوکو وتې

دلته لویې دېرې نه شته

د هجرو تېغر ټول شوی.

☒☒☒

اوس به څنگه ورته وایم؟

چې شهید پلو پر سترگو

د وطن ادکۍ ژاړي

ړنگوي ددعا څلي

هسکوي دښېرو غرونه

((زور)) له لوړ گړېوان نه نیسي

د سرو اوښکو په لاسونو

ترېنه غواړي د خپل فصل

ددې شنو دانو مرگونه

چې نامردو بزغلیو کې

دمور څه قدر نه شته.

☒☒☒

ته دې ورک سيوري ته ژاړې
زه له خپل سيوري نه سترې
ته له ځان سره په جنگ يې
زه فلک سره په جنگ يم
راته وايي:
ژمی درومي
توتکی به بېرته راشي
لکه وړانگې د سپرليو
په ورېښمين ورېښمېن وزرونو.

☒☒☒

زه وایم:
ای د ټولو ربه!
که ته چېرې توتکی وای
ته راتلې زموږ پر کلي؟
لکه وړانگه د سپرليو
په ورېښمين ورېښمېن وزرونو؟

۱/۱/۱۳۷۰=

کابل

ټاک

چې يې دنيا ته سترگې راکړې
او غونچې غونچې شوې
پر هغه ورځ مې د مور سرې سترگې غوټې شوې
بېرته ونه غوړېدې
چامې پر تېريو او ماشومو شونډو تې کېښود،
پر هغه ورځ هم دلر سرې وينې شوې وچې
او يوه شېبه راونه وړېدې
شپه شوه، شپونکۍ، سپوږمۍ د ستورو درمو
وړيو وړيو پسې هم ونه وتله
تمامه شپه د مړو سلگيو پرزانگو ويده شوم.

سهارچې پاڅېدم
زموږه د کاله د سرو انگورو نرۍ ونې راته ايښې وه
غولانځه پر سپېرو او جل وهليو شونډو
ما ورته مور وويل.

اوس هغه څاڅکی د انگورو مې پر زړه باندې

نيالګی ولاړ دی

څوچې لويېږم ښاخوړ تاک مې

له ژوند سره سم لويېږي

زه او تاک دواړه له يوې ريښې يو.

۱۰/۳/۱۳۷۰

کابل

دلبرې

هرڅومره چې پي مخې دي او ښکلې دي دلبرې

هغومره ستمګرې او قاتلې دي دلبرې

پوهېږم څو خونخوره مېلمنې وې درنه لارې

زړګيه! خپه نه شې نازولې دي دلبرې

نه لوز، نه يې وعده، نه يې رښتيا ده چا ليدلې

دې چم کې د وفا له غرو لوېدلې دي دلبرې

زموږ که ځواني اورشوه د دوی گل له څڼو پرېوت
دا هسې پر خپل حسن غولېدلې دي دلبرې
توبه! لکه دخوار فقير دې خپلې غوسې وسوم
درنې دي، پښتنې دي اوبناغلې دي دلبرې.

۲۹/۳/۱۳۷۰

کابل

ازادي

دلته څوک نور د پسرليو
دگلونو او وږمو په سوچ کې نه دي
دلته چاته نور زموږه د کورونو
دبامو سپينو کوترو ته
داني ورکول نه زده.

دلته دښتوکې د باد له کوچي هېر دي
چې بيا ښکل کړي
په پردېسو وچو شونډو
د لوگرې پېغلې څنې
دلته چت پر کاله نه شته
چې دا سترې توتکۍ پکې دمه شي.

دلته وینه، مینه مړه ده
دلته فصل د لمر وچ شو
دلته قتلې دي د عشق اود خُوانۍ
او پیغلټوب ددې سپېڅلو گناهونو
د جنت ښکلې هندارې.

دلته ساه په باغ کې نه شته
دلته مات د گل انځور دی
دلته بڼې کې زرغون شوې
د ساراوو د زړو بگوو چغې.

موږ د مرگ کام کې ژوندي یو
د ښکاري گوتو کې ناڅو
د سبا کښت یې رالوټ کړ
دا دنن شېبو دېوانو
د پروڼ پانې ورستې شولې
دمرو اودځایو په لاسونو
ازادي خو وي همداسې
ژوند خو داسې وي کنه!؟

۱۴/۵/۱۳۷۰

کابل

څو منشور شعرونه

مصطفی جهاد ته:

زموږ مړینه

-۱-

پرېوزه،

ارام ویده شه!

زموږ مړینه داسې ده

لکه زوکړه مو چې وه

او زوکړه مو

لکه مړینه مو چې ده.

☒☒☒

هغوی چې د خپلو کورونو

پر دسترخوانونو

ډوډۍ خوند نه ورته ورکوي

ژوندي وي.

پرېږده!

هغوی چې د پرديو د کاروبار

د افیونو او الکولو په چينو کې

د لغړو فواحشو

د پستو او مرمړينو غولانځو پر غرونو

يوه شېبه خوب

زموږ د ټولو په ژوند نه ورکوي

ژوندي وي.

او پرېږده!

هغوی چې وياړ گڼي

د خپلو ناوو پېغلتوب

له هغوی نه

په پرديو کتونو کې واخلي

ژوندي وي.

او،

زه او ته

چې ژوندي وو مړه وو،

نو،

پرېوزه

ارام ويده شه!

زموږ مړينه

لکه زوکړه مو چې وه

او زوکړه مو

لکه مړينه مو چې ده.

۳۰/۵/۱۳۷۰

کابل

درد

-۲-

د پلار مړینه مې ولیده

اودورونو زړه چاودون هم

لوږې مې ډېرې وزغملې

او تندې هم

خو یوه یې دومره دردوونکې نه وه

لکه:

نشه چې نه وي پوره

او ښښه پای ته ورسې.

۱۷/۶/۱۳۷۰

کابل

پېغمبران هم ژاړي

-۳-

ونې! ولې ژاړې؟

ښاخونه يې رانه غوڅ کړل

چا؟

ښاخ مې،

ومې روزه، ومې روزه

چې رالوی شو

تبر ته لاستی شو.

☒☒☒

-مورې! چېرته خې؟

-دخدای کلي ته.

-مگر دا لویه نړۍ؟

-نړۍ خو د دېوانو ده.

-مېړه دې شته؟

-رانه ورک شو.

-او زامن؟

-لرم يې: قابیل او هابیل.

☒☒☒

-مسیحه! ته او اوبښکې؟

-اوبښکې نه، وینې.

-دچا له لاسه؟

-د يهودا له لاسه.

-ومې روزه، ومې روزه

-چې رالوی شو

-دښمن ته يې وسپارلم.

☒☒☒

-وطنه! ته؟

-او دا دی زه هم ژاړم.

-څوک دې ژړوي؟

-ملت مې. ملت مې دوه برخې شو:

-قاتل او مقتول

-درېیمگری نه لري.

۱۸/۳/۱۳۷۰

کابل

برخه

-۴-

هغه ورځ مې چې غوښتل
کمځی یې ورته له گلونو ډکې کړم
د دښتو او ښونو گلان
سیلیو یووړل
او نن چې، گلان بیا راوغوړېدل
هغه نه شته.

☒☒☒

هوکې!

زموږ برخه همداسې ده
تېر کال مو چې ویالې
له اوبو ډکې وې
زموږ دکلي ژرنده وړانه وه
او اوس چې
د کلي ژرنده بیا ودانه ده
په ویالو کې اویه نه شته.

۱۲/۶/۱۳۷۰

کابل

دنيا

زما زړه تر جهان لوی دی د جهان تنگه سینه ده
چې زه نه په کې ځایېږم دا دنیا څومره وړه ده؟
زه د جل د غرونو تېری پرواگیر نه یم د لپو
ساقی! چم مې د گوټ نه زده زما بحر پېمانه ده
ما مسیح حیران لیدلی د خپلې مور دعفت سوال ته
ما چې نوم د عشق اخیستی راته لښته زمانه ده
موږ یې څنگ ته د گورناست یو پوکوو په کې ساه گانې
گنې دا دژوند ډیوه خولا پخوا تر ازل مړه ده
د تقدیر کچکول پر غاړه مرگ نه خیر دهستی غواړو
دا دنیا څومره لولۍ ده، دا دنیا څومره سپېره ده.

۳/۶/۱۳۷۰

کابل

مساپر

څه د ښکلو اوښکو ستوری مساپر پر خاورو خوړیم
 د چا سترگو نه لوېدلی یوتوتې توتې انځور یم
 اوس به چېرته پسې لاړ شم نا اشنا کوڅې دي ډېرې
 دا دزړه تیر به مې څوک وي چې یې زه د شگو کور یم
 چې یې تپ په سترگو ړوندکړم ترې سړو بادونو یوورم
 دا د چا د نظر دودیم؟ دا د چا د نغري اور یم؟
 قتلوي مې چې خوبونه، لېونی خیال مې چې وژني
 دادکوم پښتون شملې ته د مغل دخولې پیغور یم
 ځغلوم اس په دریاب کې، گرځوم بېړۍ په وچه
 دا دکوم جنون امسا یم، دا دچا د عشق شېکور یم؟

۸/۶/۱۳۷۰

کابل

پياله

دا ځواني مې صدقه شه، خو پياله مې تشه مه شه
د زرگي لپه چپه شه، خو پياله مې تشه مه شه
ښه پوهېږم چې مې وژني دا برېښې د ټاک پېغلې
عمره! يوڅاڅکي نشه شه، خو پياله مې تشه مه شه
څو يې څښم نه تمامېږي راته څه د زهرو سين شو
دا د ژوند وچه چينه شه، خو پياله مې تشه مه شه
دا د دوه کانيو دنيا چې دومره گرانه پر موږ پلوري
لکه دود پر اور خوره شه، خو پياله مې تشه مه شه
نه په بر د عمر خوښ يم، نه په گز د ژوند خو شاله
ټول دلوڅو پښو ناره شه، خو پياله مې تشه مه شه.

۷/۷/۱۳۷۰

کابل

لاره

د ژوند مزي خو لنډشول هغه شپه قراره چېرته ده؟

ياران د لارې ډېر دي خو ملگرو لاره چېرته ده؟
کاروان مو د سپوږمۍ تر څڼو برشو، خو زموږ مينه
چې تاويل څاروانه! اوس دخداى لپاره چېرته ده؟
ساقى! راځنې وچې شوې ډالۍ ورته دزړه لپې
زموږ د وينو تېرې دا ويده خماره چېرته ده؟
موږه ساده گان يې د دوکو پر ژرنده دل کړلو
اى عشقه! د دروغجن ديدن هغه ريباره چېرته ده؟
دا دومره پېړۍ شپه کې دسبا سبا نارې چې دي
شيمه مو د نيمزالو ډيوو تر سهاره چېرته ده؟

۳/۸/۱۳۷۰

کابل

کب

سيندلا همغسې

څپاند روان دى

او ا سپين ږيرى جاله وان

خداى زده

پر کومې دې شگلنې غاړې

خوب وړى دى نه وينسېري

سترگه مې ورپېده

او ستا دکور کوتره راغله

ستا راكړی گل یې

زما شملې نه یووړ.

زه پوهېدم چې

نن به داسې وشي

او نور به هېڅکله

در ونه رسمه:

بېگه مې خوب کې

له لاسونو ځنې

کې لوېدلی!

۳/۱۰/۱۳۷۰

کابل

مینه

نیمه شپه، نیمه شپه ده

د سپوږمۍ څانگو ته ناست یم

یو څوسیوري راته ناڅي

لکه ډمې عربانې.

☒☒☒

د جنت پېالي یې راوړې

څه ورېښمېنې پرېښتې دي؟

رانه اخلي تاج د عقل

دجنون جوغه يې راکړه.

☒☒☒

اوس د زړه پر پاڼو ليکم

ستا د دوه سترگو غزلې

لکه خدای چې مينه ليک کړه

دا دحورو په لاسونو.

۱۹۹۱ جنوري

مسکو

څانگه

د کومې شپې بله ډيوه يې څانگې!

چې مې د زړه پر کور خوره يې څانگې!

لږ صبر وکړه چې وزگار خو شمه

څنگه بې صبره پيمانه يې څانگې!

شېبه د ژمي د راتلو خو نه ده؟

داسې چې بيا کړه وړه يې څانگې!

نه چې ياغي شونډو مې وکړ تېری؟

له شرمه بيا چې تکه سره يې څانگې!

څنگه د عشق پر قيام نه کړم باور؟

چې راته سيوری او شمله يې ځانگې!
د وخت سيلۍ دې رانه وړای کله شي
د پښتني کور مېلمنه يې ځانگې!

۱۹۹۱ جنوري

عشق اباد

زه او غر
تاسو مې پېژنئ؟
زما دتن هډوکۍ
اود خاورو په رنگ مسته وينه
زما د غرونو د هستۍ نښې دي
ما مې د غرو له تيو پۍ رودلي
زما دکور دبامبوټۍ له پاسه
غر ولاړ دی
او په انگړ کې
هر قدم ته د خپرېو ونه،
په هره يو ښاخ کې يې
د لمر د زېږدلو کيسه
او شين اسمان يې
خپلو سترگو ته

له پانو نه
رانجه پوروي.
ماته د خوب او ستريا
چم نه دی زده
تیارو ته ستوري،
د سبا بر بندو پېغلو ته
لمنې گندم
او کری ورځ سترگې په لار تېروم.
سترگې په لار یم
خو دڅه لپاره؟
نه پوهېږم!
وه چې زما تر سیوري هاخوا
دا دنیا نن څومره ښکلې ښکاري
درېغه!
له شرمه راته پاس
د کتو وس نه لري.
۲/۱۱/۱۳۷۰
کابل
لوی احمد شاه بابا ته:
د غمنو وږی

-۱-

د غنمو وړی زما د پگړۍ څانگه

د غنمو وړی زما د غرونو ژبه

د غنمو وړی زما د ماضي درمند

د غنمو وړی زما د سبا توره.

☒☒☒

د غنمو وړی زما اوښکو ټکی

د غنمو وړی زما د موسکا پاڼه

د غنمو وړی رنگ د ښاپېریو

د غنمو وړی زما د یار سندرہ

☒☒☒

د غنمو وړی لمر د شپو د تیو

د غنمو وړی سیوری د غرمومې

د غنمو وړی وږم د سپرلیو

د غنمو وړی تن د شنو څپریو

☒☒☒

-۲-

د غنمو وړی پاس پر شملې شین شو
طلایي تاج یې نسکور کړ له سرونو
د غنمو وړی شنه دویار جنډه شوه
لکه سره وینه ایت د پاني پت شو.

د غنمو وړی توره د برېښنا شوه
د دښمنو ورېځو گېډې یې کړې خپرې
د غنمو وړی زما د غرونو باد شو
له هیبت نه یې زمرو گیدرې راوړې.

د غنمو وړی وینه د غیرت شوه
په ککړو کې یې اور د ایمان پو کړ
د غنمو وړی زما دپلار شمله شوه
ټیټېدل یې لکه ستوری چېرته نه زده.

د غنمو وړی اور شو پرنامردو
هره لوېسته یې تنور کړه پر بگوو

د لمر بڼ يې له لويديزې سيلۍ خپل کړ

د شمال د باد ترخه ژبه يې پرې کړه

د غنمو وړی ټول هېواد هېواد شو

د غنمو وړی ټول ولس ولس دی

د غنمو وړی زما د وطن هسک شو

چې تر غاړې يې د بلا لاسونه لنډ دي.

د غنمو وړی زما د پگړۍ څانگه

د غنمو وړی زما د غرونو ژبه

د غنمو وړی زما د ماضي درمند

د غنمو وړی زما د سبا توره.

۳/۱۱/۱۳۷۰

کابل

کښت

د زلفو شپې دې راوړې خونسکورې درنه نه شي
ته گوره هغه کړې وعدې نورې درنه نه شي
بلد نه يم په غېږ کې د سپېڅلې گناه چېرې
دا شونډې وچې روږدې دي سمسورې درنه نه شي
ما ځنېلي کله نه دي ساقي تور شراب په جام کې
ستاسترگې تکې سرې ښې دي چې تورې درنه نه شي
کمڅۍ دې راته دارکړه چې منصورشمه ژوندی شم
وېرېرم له هغې نه چې منگورې درنه نه شي
له ورېځو نه خیر نه شته کښت مو هم له سینده لېرې
سپرلیه! څو غوټۍ دي چې کمزورې درنه نه شي.

۱۴/۱/۱۳۷۱

کابل

عبدالباري جهاني ته (۲)

د هغه د شعر په ځواب کې:

مادرته نه وې چې ياغي شو اولس؟

مادرته نه وې چې ژرېږي وطن؟

مادرته نه وې چې نرېري غرونه؟

مادرته نه وې چې وړانېري وطن؟

❧❧❧

مادرته نه وې چې د کارغيو سپوری

تاج د شيطان شو لوتوي پرېستې؟

مادرته نه وې چې د حورو حسن

پر ډمو پلوري، خرڅوي پرېستې؟

❧❧❧

مادرته نه وې چې دنن سندرہ

غريبه اوښکه شوه په اور وسوه؟

مادرته نه وې چې ډيوه د سبا

ماته هنداره شوه په کور وسوه؟

❧❧❧

مادرته نه وې چې هادرني لويې

د اور او وينو پر گودر زانگي؟

مادرته نه وې چې هاسپېڅلې تسبې

د څو لوليو پر ټټر زانگي؟

❧❧❧

مايو زخمي تن د وطن ژړلو
اوس له وطن نه وطنونه جوړ شول
ما يې لا يو درد دواکړی نه و
اوس يې له هر ټپه ټپونه جوړ شول

تا ويل مه ژاړه جوړېږي وطن
زه ویم چې نه يې ناخبر ښه يې
تا ويل اور دی بيا گلان دي پسې
زه ویم له دې اوره بهر ښه يې.

۱۵/۱/۱۳۷۱

کابل

وينې پر کاله

اوښکې د شېبو که دکلو وې په سر واوښتې
لپه وې اوبه، که په نېزو وې په سر واوښتې
ټول عمر باران و، يوه شپه مو رڼه ونه لیده
پوه نه شووډژمي که سپرلو وې په سر واوښتې
نه به وايي ژبه دغه گونگ زرگی شاهدی خو

لښتې د کمڅوکه توپانو وې په سر واوښتې
خیرکه مو سر لار دینو پل مو ژوندی پاتې دی
څوورځې کانې په قافلو وې په سر واوښتې
سترې نه شوې غاړې زموږ اوداپځې چرې ددوی
وینې پر کاله د پښتنو وې پر سر واوښتې.

۱۸/۱/۱۳۷۱

کابل

بیدیا

سپېره بیدیا ده په کې پل د بنیادم نه شته
یو څو پېریان دي له پردیو غرو راغلي
برېنډېري، ناڅي، ناڅي
چې تیاره شي بیا سینې پر خپلو میندو سړوي
پر خواږه خوب پرېوزي.

د زهرو ونه ده ولاړه
پر بیزو ادې یې سیوری کړی
بیزو د زهرو پرگي خوري هره گړۍ ورځنې حمل اخلي
د ورځې دېرش، څلوېښت بچیان زېږوي

دورځې دېرش، څلوېښت ځوانان شي
بيا قتلېږي
خو بيزو ادې پرگي خوري
او ليگا ده هره ورځ نوي بچيان زېږوي.
پېريان گډېږي
د بيزو ادې په وير او پر خواريو خاندي
چې شپه تياره شي
بيا سينې پر خپلو ميندو سړوي
پر خواږه خوب پرېوزي
سپېره بيديا ده په کې پل دبنيا دم نه شته.

۱۹/۱/۱۳۷۱

کابل

گيله

زه دې د کومې ښې ځوانۍ په خاطر؟
ستاد نيمگړې مينې
د سمسورتيا په هيله
پيالې په سر اړوم؛
او زه دې کومو مهربانو سترگو
ته شين غزل وليکم؟

پيالو ته شونډې
د غزل زلفو ته لاس نه ورځي
کله چې زړه کې مې پې.

۲۲/۱/۱۳۷۱

کابل

شیخ

شیخ بې نغمې گډېږي
شیخ د جومات کړکۍ تړلي د واټونو دېوالو ته ناڅي
شیخ د خپل عشق د باکرې مور
له ټپونو نه شراب څښلي دي.

☒☒☒

شیخ لکه سپینه پاغونده
بادونه یوسي،
بېرته راشي
او خپل مست سیوري ته ښه وځاندي
شیخ د کوکنارو گلان وټومبي په تورو څڼو
شیخ توره شپه شي
په غلا غلا د زلیخا دمخ پورني پسې لاس غځوي.

شيخ بې نغمې گډېږي
شيخ د خپل عشق د باکرې مور
له تيونو شراب څښلي دي
شيخ تورو څڼو کې تومبلي
د کوکنارو گلان.

۹/۳/۱۳۷۱

کابل

گرې

گرې پېړۍ ده چې د نیمې شپې له ټکې څنې نه خوځېږي
ستوري سوځېږي،
شمعې مري،
د تررمبولېونۍ د زنداني شېبو د ژوندخړې آينې ته ناڅي
کانه په لارکې د مېړيود راتلو شېبو ته غوږ ايښی دی.

د دوو وروستيو د کمڅو پر سر سپوږمۍ بندي ده
او مساپرې پښې د غوږگو دکاله پر لوري لاره باسي
متې زخمي دي،

بې نوکانوگوتې څپوکې د شپې پاتې دي
ړوند د گلونو درنگونو تماشي ته ناست دی.

گری زموږ د ژوند سپېڅلی او محکوم کلام دی

گری، پېړۍ ده چې کړه ملا سمولی نه شي

گری غریبه

د پېړیو د سکون پټی په سر گرځوي.

کانه په لار کې د مېړيود راتلو شېبو ته غوږ ایښی دی.

ړوند د کلونو درنگونو تماشي ته ناست دی

۱۴/۳/۱۳۷۱

کابل

پوښتنه

دومره قدری يادشي چې يوڅه خو دې په تله ووې

پوه نه شوم قسم دی چې تا څه ووې ما څه ووې

ټوله شپه رښتيا دې پټ د زړه کور کې ساتلی وم؟

يو غلچکی خوب و په کاله مې تېرېده ووې

ستا دنظر تندر ته مې ټول خوبونه درمند شول

چاراته له ورېځو نه خبر د بارانه ووې؟

وينس وم که ويده وم خدای زده ډېرې مودې تېرې شوې

مينه دې له زړه وه او که هسې دې په خوله ووې؟

کړې مې وعده وه چې دې بيا په کلي نه درځم

هېره وه له مانه خو رېښو دگرېوانه ووې
وېوښته رښتيا ترې کوم مغل دې چم کې شته که نه؟
خومره سپکې سپورې مېلمان ته پښتانه ووې؟.

۱۴/۵/۱۳۷۱

کابل

دا کلی، دا وطن

کلونه تېر شول، ځواني مري
او درنگونو پسرلي
زموږ پر سوي او غريب مالت
گذر ونه کړ.
ورمو د ستري شپون
دڅپو په ځنگلونو کې نڅا ونه کړه
دتورو دښتو دکېرديو د وريو ژبې
بياوچې شوې.

بيامو دکلي د چنارو
پر نيم سويو تنو اور بل شو
د شنو غنمود ورېښمين فصل کمځيو ته يې

رنگ بیا د لوکیو ورکړ
بیایې د ستورو سره ټوکرۍ
د تورو ورېځو
د شیطان مریي ته وېنېله.

کلی، وطن
بیا د خپلیو دمېخونو جنگ کې ساه وباسي
کلی، وطن مو
دڅو تورو تجمل ته
بیا له سره قربانېږي
هر قاتل یې
د زخمي ځان له هډوکو ځنې
لاستی د ((بېرغ)) اخلي.

زموږ سرونه،
زموږ وینې
دشنو چرسو اود بنگو هغه شنې دانې دي
چې دودوي یې ((باباقو)) ملنگ
دغم اود سترپاشېبه کې.

۲۵/۳/۱۳۷۱

کابل

جنازې

ورېځو د ستورو جنازې ښځې کړې

بيا پر دې غرو

د رڼو ستورو د نارنجو گلان نه ورېږي

رانه د سترو مساپرو پښو پل ورک شو.

هره شېبه مې ځوانې مېرې تندورنه وژني

هره شېبه دځوانو مېرو جنازې ښخوم

خدای زده

دې لار کې چېرته روغه څېړۍ شته او که نه؟

چې راته غېږ پرانيږي

څادر مې باد وړی دی.!

۲۶/۴/۱۳۷۱

کابل

کلی- دېره

ماته دکلي مازيگر يو ځلې بيا وځندل

دمرورو وړمو پېغلو مې د شونډو جل وهلې پانې بيا ښکل کړې

کلی مې بیا لکه د وینې د زړګي پر فصل وبهېده.

❧❧❧

د پلار هوجره لکه کنډکپر پرته ده

نور ترې د سترو بزگرانو دچلم دودونه نه راخپري

نورېپې انگړکې دښاغلومسپرو د خپليو د گل مېخونښې هم نه شته

له ماتې ملا يې نړېدلي د سنځلو نازولې څنې

اوپلار يوازې دکابل په هديرو کې مساپر پروت دی.

❧❧❧

بيا مې دکلي د اذان اواز له خوبه وينس کړم

اذان پر کلي باندې خور دی خو په غږ کې يې هماسې

د سپين ږيري ((بلال)) سوز نه شته (۱)

ټول د پکول شاته لمونځونه کوو

اود جومات محراب له مانه د((بلال))سپينه پگړۍ غواړي.

❧❧❧

کلی هماسې له دېرو ډک دی

دکلي لارې د زلميو تردرنودرنو گامونولاندې ساه اخلي

خو گودرونه ړنگ دي

د کلي پېغلې انگېرونوکې د نيا زړې څرخې تاووي

او زه لگيا يم دپلار زړه دېره چلوم.

۱۸/۶/۱۳۷۱

۱- د شاعر منظور مشر تره مشهور ديني عالم مولوي عبدالحی دی.

گلونه

کرلي مې جانان دي په اورونوکې گلونه
 زه هسې لټومه په گلونوکې گلونه
 زاهده رانه کېږي چې ماښام کې قضاگانې
 لیدلي مې د زلفو ماښامونوکې گلونه
 وږمې وې نابلدې د کمڅیو له غرونو راغلې
 زرغون مې شول دکلي په خوړونوکې گلونه
 هر گوټ سره گلاب شي تکی سرې دپیالو مورگې
 جامونه په گلونو کې، جامونوکې گلونه
 په شونډو کې موسکا خو یوه وکوه جانانه!
 سپرلی شه غوړوه مې په زخمونوکې گلونه.

۲۵/۷/۱۳۷۱

کابل

د ((آدم)) وصیت

زه ((آدم)) یم، زه ((آدم)) یم
 له جنته شړل شوی
 پر دې ځمکې بادشاه شوی
 ورور دې ورور پرکاني وويشت
 نازولی زوی مې مړ شو.

☒☒☒

زويه! زركاله پوره شول

يو خو ورځې دې مېلمه يم

خو خبرې درته كړمه

نن به يم سبا به ځمه.

دغه سپين مزى در واخله

دپستو پستو ورېښمو

پكى حك مخ د نبيانو

د جمله ووبادشاهانو

پرېښتو وو دى اودلى

له جنته دى راغلى.

خو وېښته زما د ږيرې

اوهمدا جنتي مزى

په يوه تابوت خوندي كړه

ورته جوړ قفل او كلي كړه

خوچې ته او دنيا ده

پر دښمن غلبه ستا ده.

دا گوتى مې هم درواخله

ورته وبه ښې لارې

دا ((ميمون)) اس مې هم ستا دی

ورسره برېښنده توره

هر بری د ستا بری دی

هر زورگیر د ستا مریی دی.

☒☒☒

زما نښې د ستا نښې

زما لکړه ستا لکړه

زما لاره د ستا لاره

زما چاره د ستا چاره

خو وروستی خبره واوړه

وینه توی زما د زوی کړه

دمظلوم زوی په بدل کې

زویه څه ته هم قاتل شه!

د ((آدم)) د غاړې گل شه!

۶/۹/۱۳۷۱

کابل

د احمق په لتون

اورېدلې مې کیسه ده خدای زده کله

له ملانه، له عامي نه که له بله

یو سپین ږیری چې یې وخت دځنګدن و

په هوښيارو کې هوښيار او عزتمن و
 خپل زامن يې کړل پر ځان باندې چاپېره
 وې خبره درته کړم چې نه شي هېره
 څه يې چې شته نيم يې په ما پسې خيرات کړئ
 څه وېش، څه يې پخه او څه يې سقات کړئ
 نيم يې ورکړئ دکوم ځای نامي دله ته
 کوم احمق، نادان، رذيل، حرامزاده ته
 چې په نوم د حماقت تر څوک بر نه وي
 دغه نيمه برخه ټوله دې دده وي
 سپړی مړ شو دخيرات کتوې بار شوې
 گېډې ډکې شوې د دار او د نادار شوې
 زامن ټول شول مصلحت يې سره وکړ
 د احمق سپړي لتون ته يې زړه ښه کړ
 وې فرض کړی موبابا پر موږ دا کار دی
 پسې گرځو په دې ښار که په بل ښار دی
 گوندې وي چې په دې کار کې کوم حکمت وي
 د سپينږيرو خو په نیکو مصلحت وي
 زامن لارل نيمه برخه يې تر ملا کړه
 په شپو شپو يې خپل زاړه کلي ته شا کړه
 د احمقو يې څارله هره لاره
 پسې تلل له يوه ښاره تر بل ښاره

لتوه هغوی احمق چې ښه شاخدار وي
 احمقان خو گنې هر چېرته بسیار وي
 خو شاخدار احمق هېچېرې پیدا نه شو
 خو چې سر یې د پایتخت پر کوڅو وشو
 دوی له ورځو یوه ورځ لیدل په ښار کې
 چې راجوړې دي مېلې په هر بازار کې
 هرې خوا نه راټول شوي ښه ځوانان دي
 څوک یې پېغلې، څوک زاړه، څوک هلکان دي
 دچا شونډو کې موسکاوې دي غوړېږي
 څوک تندي پر زنگنو وهي ژړېږي
 یو خوا ساز دی، پایکوبي ده او خدا ده
 بله خوا چغې دي نارې دي او ژړا ده
 چا کره شمله پر سر ایښي خوښي کړي
 چاله برېتو نه تار ایستی زبوني کړي
 ورونه گرځي په مېلو کې هورې دورې
 دوی لیدل هغه کانې چې نه وې چېرې

 دوی لیدل چې د مېلې په هغې خوا کې
 تخت ځلېږي د رنگونو په رڼا کې
 په کې ناست یو عزتمن سړی دی گوره
 چې ورېږي پرې گلان له هره لوره

طلایي تاج يې پر سره لکه دلمر دی
تیارسی ورته سردار دی که لښکر دی
جوړ ټولگی ورته ولاړ دی د ساقیانو
ښکلی پېغلې او په کې دي دزلفانو
دمېلې پرې بله خوا بله کیسه ده
دوی لیدل چې هلته بله هنگامه ده
دوی لیدلو یوسړی چې عزتمند دی
له یوې پښې له ونې نه خورند دی
څوک یې سر وهي په سر څوک په سوکانو
نه زړه سوی د جنکو نه د خوانانو
له ماشوم نه هم خیرات د خپل سر غواړي
خو وهي په کې هر څوک د لاس سوباري
د سپین ږيري زامن ډېر ورته حیران شول
بیا په لټه د دلیل اود برهان شول
له یو چا ځنې یې وکړل تپوسونه
چې رانښه د خدای پار دی دلیلونه

د یوه مو ولې دومره هرکلی کړ؟
او له بل ځنې مو جوړ د کوڅی سپی کړ؟
وی هغه چې اوس د تخت پر سر مستي کړي
پس له دې نه به پرموړه پاچاهي کړي

او دا بل چې تالیده سر په ژړا و
يو ساعت مخکې زموږ پر سر پاچا و
موږ دنوي هرکلی کړو څه چې غواړي
بيا چې زوړ شو نو وهو په کې سوباري
د بابا زامنو ووې چې مو وموند
ها احمق چې موپه ټول جهان که نه موند
د شاهي په باغ کې ناست نه گوري مني
ښه پوهېږي د سبا سوباري ويني
نيمه برخه دبابا يې رابهر کړه
بيايې ټوله د بادشاه په لاس کې ورکړه.

۷/۱۰/۱۳۷۱

کابل

بادشاه او معشوقه

تېره هېره زمانه کې يو بادشاه و
نازولی په هر ملک ددې دنيا و
خدای ورکړې ددېبه دتاج اوتخت وه
په هر ځای ورته گونډه اوښه دبخت وه
خزانې يې وې د شتو وتې له شماره

هر خزان يې ښايسته و له بهاره
 نه كمى و د لښكرو نه د زرو
 نه كمبود په كې د مينځو او نوکرو
 شمار يې نه و په حرم كې د بيبيانو
 نه د ښكلو معشوقو نه د ساقيانو
 هر محل يې د دنيا پر سر جنت و
 رب وركړى له ازله دا عزت و
 د بادشاه په دلبرانو كې يوه وه
 چې په ټولو كې ښايسته لكه ډيوه وه

لكه حوره هسې ښكلې نازولې
 ته به وايي له جنته وه راغلې
 چا ليدلى داسې حسن چېرې نه و
 ډېر شاهان يې په ليدو پسې رانده وو
 د بادشاه ټوله هستي ددې هستي وه
 د شپې ورځې پاڼكوبي وه بدمستي وه
 دغه نورې معشوقې، نورې بيبيانې
 ورته ټولې د پښو خاورې وې خوارانې
 يو وېښته ددې او دا ټوله دنيا
 بدلوه كله دداسې عشق بادشا
 يوه ورځ يې په شېبو د بدمستۍ كې

د خوندونو او رنگونو په خولی کی
سرې د ناز شونډې راپرانېستې ادا ته
خو خبرې وې چې ویې کړې بادشاه ته
وې پلانی حاکم دې ډېر درته خاین دی
ته پوهېږې نه خو ما ته مبین دی

چې خېمه د مستی ټوله شوه سهارشو
دمظلوم حاکم تیارې خونې ته لار شو
پس له خو ورځو پوښتنو احوالونو
پس له ډېرو تحقیقونو، تپوسونو
شوه معلومه چې تقصیر د حاکم نه دی
تش تومت د معشوقې د ترخه زړه دی
پس له هغې بادشاه ډېر ورنه خفه شو
سلطان لاړو درباریانو ته جرگه شو
وې که څه هم ډېر پر دې ښکلي مین یم
خو والله چې پر هغې پېښې غمجن یم
زه وېرېرمه که بیا هم داسې وشي
خدای خبر چې ددې ملک چارې به څه شي
درباریانو ورته وویل سلطانه
نورېې مه مننه خبره عالیشانه

بادشاه ووې ناممکنه ده ملگرو

چې ځان منع کړم دهغې له خبرو

☒☒☒

يوه شپه بادشاه دربار نه رابهر شو

معشوقې سره ملگری په چکر شو

پر بېړۍ سواره روان وو په درياب کې

معشوقه يې کړه گوزاره په تالاب کې

معشوقه لاره خو اور يې د عشق بل کړ

لگېدلی د بادشاه پر تش گوگل کړ

بيا بادشاه شپې پر اوبڼکو لنډولې

اوبڼکې څه چې يې سرې وينې بهولې

بادشاه هسې خواروزار او تورکمندشو

چې گوزار د عشق او مينې له سمند شو

درباريانو ورته ووې ای اميره!

ای زموږ د سرو سيوريه ای زهيره!

اوس چې مړې ورپسې ولې دې غرقاب کړه

خپله مينه دې لاهو په دې درياب کړه

بادشاه ووې ورته ای عاليجنابه

زه خراب ښه يم نه ملک خانه خرابه.

۲۹/۱۰/۱۳۷۱

کابل

پر قبر مې

ما مې دا خپل قبر په سترگو وليد

قبر،

زما د سفر نوې بېرې

د وچې ځمکې سمندرکې غړوي د مساپرو مساپرې شپېلۍ

او قبر کښونکي

ستړي ستړي رانه پښو ځنې خپلۍ وباسي.

☒☒☒

بربنډې پښې، سپينې جامې پر غاړه

زه مې دخپلې جنازې پر سر ولاړ يم

د ملا غږ ته مې غوږ نيولی

چې بلوي مې پرگناه د ثوابونو څراغ

زه ورته سرې سترگې ژړېږم

وايم درواغ دي

ملا مه بې وايه!

☒☒☒

له کور او کلي نه مې ساندې خپرې

ادې د زوی چيغې وهي

بچيان دادا بېرته له خدايه غواړي

د چاپه خوله کې چېرته نه شته چې شاعر مړ دی

او دلته زما په جنازه کې

یو شاعر

خپلې مېرمنې سره ناڅي او سندرې بولي.

۵/۱۱/۱۳۷۱

کابل

بزگر

څنگه سړې ږلۍ په سر واخیستم؟

زما دلاس د خولو فصل نه یوشین بوتی راپاتې نه دی

چېرته یو ژېړ وږی هم نه شته چې یې پاس پر پټکي کېدم

له گودر ځنې په برېتو کې موسکی تېرشم

په مخه لاړ شم، شاته وگورم

پر ښکلي اشنا بیا د یوې بلې وعدې زېری وکړم

ږلیو څه ونه کړل؟

بزگر لگیا دی تر خپلې

لور سره خبرې کوي

بزگر ژړېږي

او وریو ورته غوږ نیولی.

۶/۱/۱۳۷۲

لغمان

بنگر يواله

بنگر يواله تورې بيا پر کلي راغله
بنگر يواله شرنگ پر ولو،
دښايسته رنگونو څانگه
بنگر يواله زموږ دکلي
دزلميو د ((طالعو)) د نازکې غوټې وږم
بنگر يواله زموږ دکلي
د پېغلوتو د اختر د شېبو زېږی.

بنگر يواله تورې راغله
رنگه بنگه ساه نيولې
په پستو پستو زگېروو يې
دهر کاني تپوس وکړ
خو زموږ د کلي لارو
د پردیسې بنگر يوالې
تش د خولې سلام وانه خيست
وې يې: هو! رښتيا زړه شوم

دغو سترگو رب وهلو
خدايزده چپرته
بيا پرکومو نابلدو کوڅو سر کړم؟

بنگر يواله توړۍ تم شوه
حک حيرانه پنبېمانه
بنگر يوالې په لستوني
دبنيو دوړې جارو کړې
هر دېوال يې ددې کلي
له خواږه نظره تېر کړ
وې يې: نه، کلي همدا دی
دا کوڅې هغه کوڅې دي
خو حيرانه يم چې څنگه
نن مې پل په کې پردی شو؟

بنگر يواله ږنگېدله، بوگنېدله
چې له لرې زموږ دکلي
پخوانۍ ښارو ښکاره شوه
يو اشنا سلام يې وکړ
اودانه يې دانگورو

د بودی په خوله کې ورکړه
وې یې: څه نو بنگړیوالې
څه ورځه پر مخ دې ښه شه
اوس نو هغه کلی نه دی
او د ښکلو مړوندونه
ډېر کلونه شول چې پرې دي.

۱۱/۱/۱۳۷۲

غچ

...خو يو تريخ د زهرو جام دی
نه څه سره لري نه سپينه
نه يې رنگ شته
نه يې خوند شته
نه يې پاتې شته نه مړينه.

☒☒☒

عجيبه ډالۍ يې راوړه
پرښتو، د جنت حورو
شپېلوي راته هډوکي
قتلوي سر توره مينه

سین د زوو دی ترې څاڅي

وریتوي د زړونو وینې

☒☒☒

اوس پوهېږئ؟ څه یې وکړل؟

ها لوبگرو د باغونو؟

یوه ونښوده په گوته

بل یې دل کړه پر غاښونو.

☒☒☒

اوس یې غچ له موږه اخلي

ږدي مو ژرندې پر سرونو

ورشه غوڅه دې کړه ونه

راشه وادې خله غنمینه

نه یې رنگ شته

نه یې خوندشته

نه یې پاتې شته نه مړینه

قتلوي سرتوره مینه

وریتوي د زړونو مینه

...خویتريخ د زهرو جام دی

نه څه سره لري نه سپینه(!)

۱۲/۲/۱۳۷۲

لغمان

ښاپېری

دغره په لوړه څوکه گورئ
چې د ستورو د هیلو تر ښکونکو لاندې
زما د مینې ښاپېری ناسته ده
چینې وهي
تندې اخیستې پرې باران نه ووري
په تور وړل یې
د چندنو پاڼو اور واخیست
غزل وسوځېد.

څومره درنه او پښتنه ده اوښکه
اوښکه د زړه له نازولې کوره راغله
زما په لپو کې راپرېوته
او زه لگیا يم لوړې څوکې ته
په لپو کې اوبه خپرېم
څوکې ته ورسېم نږدې شم
بيا د ځمکې تل ته ولوېږم
اوبه اوبه شم
ښاپېری تنده وژني

او زه اوږو وړی یم!

۱۶/۲/۱۳۷۲

سیلانی بلبلی

سیلانی بلبلی لارې

نور دباغ د خوب په سین کې

د بلبلو سرود نه شته

د شنو چیغو تصویر ت دی

نور دباغ د سرو گلونو

د بلبلو د سرو شونډو

نازولې مینه مړه ده

نور دپانیو پر کمڅیو

سهارونه د سپرلیو

چېرته پرځې پرځې نه شول

((سر له سره پالنگه هسک کړه فتح خانه

لویه خدایه، سیلانی بلبلی والوتې له باغه)).

سیلانی بلبلی لارې

نور پر اس د ننگیالیو

د پگړیو د شملو

د لوړو لوړو

اسماني غرو پته نه شته

نور د برېتو پر سرونو

هغه تاوه

د پښتون

اسرافيلي شپېلۍ كنه ده

نور هغه ډگر مات شوى

او پر غاړه د پرديو

هغه مستې

سپينې تورې لښتې نه شوې

((راييا)) بله ناره وكړه:

((سره له سره پالنگه هسك كړه فتح خانه

رابيا گلې پونده ورته كړه سپره شوه.))

۳۱/۳/۱۳۷۳

كابل

روږده

زړه شړلى يم له كوره اور مې بل دى په كاله كې

لږ مې پردېږده چې ويده شم ستاد زلفو په ځنگله كې

سترگې ستا سترگو كې لامبي ملامت راباندې مه كړه

تنده كله ماته شوې د كبانو په وياله كې؟

ما د مات زړه له هر شرنګه د شنوچيغومالت جوړ كړ

نه دي نوم وځي له زړه نه، نه مې شپه کوي په خوله کې
دسينې پر باغ دې تلم ستادسينې قراول تم کړم
اوس نوپرې چې مې زندۍ کړي ستا دغاړې امېله کې
چې په پټه دې خوله راکړه تاپه خپلو لاسو غل کړم
نن سترۍ وې سبا درمند روږده داسې کوي غله کې

۳/۴/۱۳۷۲

کابل

تنده

د فردوس د عيش کوربه دی

غرقوي دنيا دترکو

خو لا تشې مړۍ غواړي

د سوالگر ساره نغري نه.

☒☒☒

د سوما جامونه لاس کې

زموږ دوينو لامبوزن شول

نه سپرېري، نه ماتېري

دمرو شومانو تنده.

۲۱/۴/۱۳۷۲

کابل

زما د دوه ويشت کلن ځوان وراره شفيق الله متين شهادت

ويرنه

خلکو گورئ چې پر کور مې د غم اور لکه غر پرېوت
 د فلک خونړی لاس مې لکه تبر پر سر پرېوت
 هر يو کانی مو قاتل شو راته بېل بېل پر در پرېوت
 د سرو وينو په کاله کې بيا د وينو گودر پرېوت
 څه درانه چنار ته ناست هم دمرگي پر خنجر پرېوت
 يو روڼ لمر مې دکاله و، سهر وخوت سهر پرېوت
 مرگه څومره گناهکار يې وړانوې د عزت کلي
 له بې پتو ځنې تښتې ړنگوې د عفت کلي

خدايه څنگه به شم صبر څنگه اور مړ کړم په زړه کې
 زېږېدلی يم لويېږم دا دوير په زنگانه کې
 چېرته اور چېرته توپان وي راته سم ووري کاله کي
 غم زما دکور کوربه دی، مرگ مې ناست په دالانه کې
 نه په غېږ کې د نيا لوی شوم نه په غېږه د نيکه کې
 پرون پرې دپلارمری شوه نن ساه قتله په وراره کې
 څه د غم په ورځ پيدا يم څه دغم په ورځ به مرمه

لویه خدایه لویه خدایه! دا څه یمه دا څه یمه.

ټول کهول مې جارجارو وای خو((شفیق)) راته په کور وای
 دا زلمی ستوری د کور مې د نیکه پر درگاه خور وای
 تل دقام د پگړۍ گل وای د تېر د پت انځور وای
 غم یې تل زما پسر وای دا دژوند پر نیلي سور وای
 دده درد وای زما مرگ وای دده کور وای زما گور وای
 زماخونه وای خرابه خو ودان نغری د ورور وای
 تولعنټ زماپه غم شه زه یې زورکړم دی زور نه شو
 کال په کال رانه کښت رېبي خو وړ سترگی دی موږ نه شو

لایې سیوري ته ناست نه وم ځوانیمرگ شو بهار وسو
 سم چې گل جوړشوشلمې ته، شمله وسوه گلزار وسو
 چې راخوت د سهار ستوری، ستوری وسوسهار وسو
 هغه ږنگه ځواني وسوه هغه دنگ دنگ سپېدار وسو
 څارېدې چې ورنه ښکلې ها دښکلیو سردار وسو
 گلالی لالی مې وسو، وطن وسوڅېد ښار وسو
 پر هر سرباندې اوربل دی سر دې پورته کړه ((شفیقه))
 پر مزار باندې دې سوځي له (یمینه) تر ((عقیقه)).

وروره ته خو د گور نه وې ستاخواني دگل خواني وه
 ستانبايست د گل بڼايست و، ستاښاني دگل ثاني وه
 ستا د خولې د تکبيرچيغه ددې کلي وداني وه
 ته دسرو ياقوتو کان وې خو وطن کې ارزاني وه
 ورور د ورور په لاسو وژني دلته دا مسلماني وه
 دلته داسې ناداني وه، دلته داسې ناداني وه
 مگرته يوازې نه يې دلته دنگ غرونه قتلېږي
 دلته سيند پرچرو وژني دلته ټول وطن نرېږي.

۲۲/۴/۱۳۷۲

کابل

داسې لور داسې لوونه

ورېځې بيا لامبي پر اور ووري پر گلو
 دا زلمی سپرلی خو نه دی د سوځلو
 له اسمانه د سکروټو غر راپرېوت
 سوځوي مې ښکلی کلی د سنځلو
 بيا د گلو د حيا پرناموس جنگ دی

ځانگې سترې شوې د ځان پر قتلولو
 دباغ سپين مړوند رېبلی دی اغزیو
 پرې یې نه ښود چېرته جوړ گرېوان د گلو
 د سیندونو مست اوبښان وسول له تندې
 د هیلو پیغلې بیا لارې له کلو
 د سپوږمۍ پر ورېل مري غونچې دستورو
 لمر د ځان جنازه وړي پر خپلو ولو
 موج د وینوگلان و کول سپرلی شو
 څه حاجت شته؟ د گلاب اود سنبلو
 بیا لنده نه شوه ډوډۍ د ((عیسی)) جام کې
 پاتې نه شول هغه سره شراب د څښلو
 د پیالو پر شرنگار یو ویده وینې نه شو
 نه ساقی شته نه کنډول د کرنگولو
 یوې شمعې د شپو دېو پرتندي ونه ویشته
 یو پتنگ نه شته لمبو کې د لامبلو
 دا ویدې سترگې دېن پرې رنې نه شوې
 چیغې پرېوتې رانجو کې د بلبلو
 فلک اور پسې اخیستی سترې نه شو
 ددې مستو چټو ستورو په رېبلو
 نازولې غوتۍ نه شوې په کې بلې
 تور لوگي دي چې ټیکري شول د ورېلو

دما تم ډمو بنگري دښکولومات کرل
غوڅوي ورنه نکريزې له منگولو
په پرهر زړه مې لاس مه وهه جانانه
دا خوسا لوپته نه ده د گندلو
زرغون شوی چم په چم برسات د اوبکو
قتل شوي موسمونه د خندلو
دا چمن چمن وطن دار ته بس نه شو
نه يو شين ډډ دچنار شته نه د ولو

مني بيا ورته له سره سيخان سره کرل
دا لاله دي له ازله د داغلو
ددې خوارو پر قسمت به باران نه وي
چې لمبې ووري په کور د جل وهلو
يو پرې شوی رگ مو ښخ لکه تاک نه شو
يو سر نه شته په دې ښار کې د ښندلو
نه د عقل پر اس سور نه ليوني شته
نه شته ژبه د زنځير نه دويلو
څه ايرې د بې قدرۍ ورباندې شنې شوې
دا درنې شناختې خو نه دي دکتلو
ددې کلي ښاريان مړه له سره وژني
غشي ولي بيا پر زړونو د بسملو

نه يومت د تيارو جنگ ته چيرته پاتې
نه يولاس د خپل گرېوان د خبرولو
د لمبو ترخېمو يو ((ابراهيم)) نه شته
پيدا نه شو يو ((منصور)) د دارختلو
بيالوېدلى دى ((رستم)) د ((شغاد)) څاه کې
لاره نه شته دې گرنگ نه دوتلو
نه يې گرد په تورو دښتو کې د اس شته
نه نارې د شهسوارو د دانگلو

بيايوشين زمري دې غرونوکې لوى نه شو
يوه تشه جنډه نه شته پر مورچلو
د شنو چيغو له کاروان سره سفر دى
ژبه نښتې په تالو کې د غزلو
سرله توروخاوروپورته کړه ((خوشاله))!
لا خو غچ د ((هجرى)) پاتې پر ((مغلو)).

۹/۵/۱۳۷۲

کابل

نه جام، نه خادر

خو تور سرې

خو سپين سرې

((يو خو اوښې))

((خو پسونه))

خه غريب سترې کاروان دى؟

باد راوړې پانې رېږدي.

☒☒☒

((قاف)) لمبو پرسر اخيستی

ښاپېرۍ شوې مساپرې

خدای خبر دى چې به دمه

بيا پرکومو غرونو کېږدي؟

☒☒☒

څنگه ړنگې ميکدې دي

څنگه ښکلې شونډې سوځي

جانه بيا به دې ساقي شم

((که مې غم د ډوډۍ پرېږدي.))

☒☒☒

نه ترانگې د کېږدۍ شته

نه خپلۍ، نه خادرونه

لوټوي دجام ناموس مې
پر شهيدې پگړۍ پښې ږدي.

☒☒☒

څو تور سرې
څو سپين سرې
((يو څو اوښې))
((څو پسونه))
څه غريب سترې کاروان دی؟
باد راوړې پانې رېږدي.

۹/۷/۱۳۷۲

کابل

سيوری (۲)

ماخوټول عمر له کوچيو سره مينه کړې
کوچي لوگي،
کوچي بادونه،
کوچي پېغلې
او کوچي کېږدي
ماخوټول عمر له کوچيو سره مينه کړې

- کله چې باد

زما دکور پر رږېدلو او خټینو بامو

د خپل ناپایه منزلونو سفرونه وهي

زه ترې مدام

د خپل ورک شوي سیوري

د ټوخي غږ اورم.

- کله چې

ما د شوگیرو د تورو غرونو ترشا

د خوب کوچۍ

زما دسترگو په رڼې کېږدی راپېښه وکړي

زه دکوچيو د کاروان

د هغه مست

خو ددې ستري اوښ

دغاړې له زنگونو ځنې

د خپل ورک شوي سیوري

ستړی غزل اورم.

- کله چې

د کوچۍ پېغلې د رنگین وربل ماښام

اودکمځیود غځېدلو غرونو شپو ته گورم

زه ترې مدام

د خپل ورک شوي سيوري

د پرهرجنو وینو

د شنو غوټیو شین سلام اورم.

-کله چې

تر سترپو سترپو منزلونو وروسته

د هغو دنگو غرو تر غاړو

د وړو وړو وړو

د خندا تمځایونه گورم

زه مې خپل سیوری وینم

چې ورته لپو کې اوبه ورکوي

او له شنو سترگو یې سترپاوې مینځي

ما خوتول عمر له کوچیو سره مینه کړې.

ای د بې نینو

اوبې کوره شنو بادونو په څېر

زموږ د کوچیو

لالهاند کاروانه!

-ای ددې دنگو دنگو غرونو

او د لویو دښتو

په سپینو سپینو او سپېڅلو پيو

را لویه شوې کوچۍ!

-ای ددې غرونو د خپړيو

او چندرو دباغونو

پر لندو لښتو ویده کوچیه!

_او ای د غرونو د شپونکیو

د شپیلیو په وزرونو کې

راتاوې کېږدی!

سیوری مې بېرته راکړئ!

زه مې یوازې د غم غر

او د خنداوو جنازې

پر خپلو سترو

او بې کسو اوږو نه شم وړلای

سیوری مې بېرته راکړئ!

زه پر دې ارتې او پراخې نړۍ

ایکي یوازې

همدا سیوری لرم

سیوری مې بېرته راکړئ!

ما خو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې

کوچي لوگي،

کوچي بادونه،

کوچی پېغلې

او کوچی کپړدی
ما خو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې.

۲۶/۸/۱۳۸۲

لغمان

مېرمنې ته لیک:

کورمې

شپې شي، شپې ومري
او د ورځو اوښې بيا وزېږي، بياقتلې شي
خو زه ژوندی يم د شپو، ورځو د قتل انتظار ته ناست يم
ويې څښم، ويې خورم،
گرې، گرې ویده پاتې شم، بيا پاڅېرم
پورته شم، بيا يې وڅښم، بيا يې وخورم، بيا ویده شم
شپې شي،
شپې ومري،
او د ورځو اوښې بيا وزېږي
بيا قتلې شي.

☒☒☒

زما د ځانگې يخ وهلي گلان لارل

چې د ښکلي مشرق زلفو نه

په ځڼو کې د لمر ښکلي گلونه کېږدي

او زه يوازې د پنجرې په څنگ کې ناست يم

له خپل ځانه سره ((گاتې)) کوم

کله نانځکو ته لمنې اوبم

کله انگر کې له خپل سيوري سره پاڅم په ((موسيويو)) سر شم

خو د ((موسيويو)) چم مې هم نه دی زده

کله د خدای له وېرې پاڅم

ستا لمن مخې ته واچوم پرې لمونځ وکوم

ستړی ستومان شم پر لمونځونو

خو لمانځه نه وروسته

خولې ته دعا نه راځي

خدای ته دعا هم پښتنې ژبې ته سوال ښکاري

او زه د سوال او د سوالگر له نامه کرکه لرم.

شپې شي،

شپې ومري،

او د ورځو اوښې بيا وزېږي

بيا قتلې شي.

زما د کور ښاپېری تللې د مالت د کوه قاف په سفر

نور مې د کور له دېوالونو نه
د عطرو گلان نه ورپري
هره شېبه
د سرو گلونو د غوټيو د عطرونو پر ځای
د ورور د چرسو او د شنو بنگو دودونه څښمه
څوک د ډوډۍ پر سر لگيا دی
نامينځلی لاس گولۍ تاووي
بل د يو بل د خولې مړۍ شماري
بل پخلنځی د شنو نسوارو په شنو لارو ډک کړ
نور ددې کور د عادتونو په ښيښه کې خپل مخ نه شم ليدی
ښاپېری بېرته راشه!
گلونو راشئ!
زما تشه څانگه بيا ډکه کړئ!

۳/۱۰/۱۳۸۲

کابل

غزل (۱)

منم چې وطن وران شو مگر وران نه شو دا غر
 اسمان يې په سر کېوت خو ستومان نه شو دا غر
 حاجت څه د بېړۍ شته دا مې کلی دا مې کور
 خبر دې چېرته نوحه په توپان نه شو دا غر
 هر کانی يې رهبر دی هره پرځه يې قیام
 بې تورې بې شملې نه شو حیران نه شو دا غر
 ورېږي دې اورونه پرې دا غاړه دا يې سر
 سوزېږي خوله هوډه پنبېمان نه شو دا غر
 قربان يې شم له ضده چې يې هېڅ نه کړو بدل
 هماسې چې افغان وبل افغان نه شو دا غر.

۳/۱۲/۱۳۸۲

لغمان

رحمان

وچې خاورې نه بهر شو
 هومره لوی شو لکه غر
 هغه ږوند سترگې پیدا کړې
 هغه گونگ شو ژبور
 په بې پوندو پنبو گرځي

دا سپوږمۍ ده که دا لمر
لویه ځمکه یې پیدا کړه
هسک په تله برابر
دا شنې ونې دي که ځانگې
ورته ټولو ایښی سر
هر څه پرمخې پراته دي یادوي نوم د رحمان
تاته چا وې چې درواغ دي نعمتونه د سبحان؟
څوک یې جوړ کړ له کودړي
څوک یې پاڅوه له اوره
څه خوږې، تروې اوبه دي
ځي بهېږي لور تر لوره
تکه شنه هره دانه ده
هره ونه یې سمسوره
لکه غرونه بېړۍ گانې
په دا شنه دریاب کې گوره
څوک پیدا کړي څوک فنا کړي
څوک تر کوره څوک تر گوره
یا خو وباسي له سینده مرغلي او مرجان
تاته چا وې چې درواغ دي نعمتونه د سبحان؟

وخت د تلې رانږدې دی

نه بقا شته نه مهلت شته
که پېری دی که انسان دی
نه یې زور نه یې همت شته
بې لوگیو سرې لمبې دي
نه آرام شته نه راحت شته
دا اسمان به چوي له وېرې
داسې غم داسې هیبت شته
له اسمان او ځمکې ووځه
که دې توان که دې طاقت شته
چې کرل دې اوس یې رېبه دا ده ورځ د امتحان
تاته چاوې چې درواغ دي نعمتونه د سبجان؟
دا شعر له سوره رحمان څخه په الهام ویل شوی دی.

۱۴/۱۲/۱۳۸۲

لغمان

سیند

پېرۍ یې تېرې شوې هونیار نه شو
چا وې د کلي سیند مهار نه شو؟
زه به رسوا کړم بې ننګي د څپو
که جاله وان راته په قار نه شو.

٦/١/١٣٧٣

کابل - ماهیپر

کرونده

خُمکه هېڅکله د سینې د سر شین شوی نازولی زړی نه هېروي

زړی هم مور غواړي.

☒☒☒

باد ددې غره له تالا شوي کلي راغی

زموږ د ښکلي کرونډې په سپینو تیو کې یې پی وچې کړې

زړي له لوږې مړه شول

او زه تنها پاتې شوم

د کرونډې پر وچو تیو د ماشومو شهیدانو سرې جنډې شنې شوې

کرونده بوره شوله

کرونده زړه پر شا پرته ده

د اسمان د مور پر سپینو نازولو بچو نارې شیندي

کرونده باد نه دا د خیرې لمن پور غواړي.

☒☒☒

کرونده ژاړي راته چیغې وهي:

زویه! فقیره او ناکامه شومه

سبا به سره اورونه مړه وي

او د کلي دغه سوړ تنور به ژاړي
او له لوړې به مري
لاړ شه! د بلې کروندې د سينې زړی شه او وغوړېږه
زه به دې هله مور شم
چې ها بزگره او نهړه پېغله راشي راته وځاندي
او ووايې چې ای مورې!
دادی نن بيا مړه شوم
وچه ډوډۍ مې بيا له لاړو سره تېره کړله.

تنور لگيا دی رانه اور غواړي.

۱۵/۲/۱۳۷۳

کابل

کچل

يو سړی نوم يې حسن د کونډې زوی و
د کچل په نوم مشهور پر کلي، کوی و
پيدا کړی رب تنبل او هم بېکار و
همېشه به دی د مور پر اوږو بار و
يوه ورځ يې ابی ويوسته له کوره
څه په چل، څه په تدبير او څه په زوره

کچل لاره له خپل ښار ځنې بهر شو
 تر هغو چې پر یوې دښتې برابر شو
 خوار او سترې یوې ونې ته دمه شو
 چې له لرې یو ټولی ورته ښکاره شو
 یو هجوم و چې پرې راغی د مچانو
 سره جگړه وه چې پرې جوړه شوه یارانو
 کچل دم ساعت پر ټولو بریالی شو
 له غروره هسې مست لکه زمري شو
 بیا یې ولیکل پر غټو تورو باندې
 چې ویده و د هغې ونې د لاندې:
 ((شل مې مړه، سل مې زخمی، سل مې ازاد کړل
 دښمنان مې په یوه گوزار برباد کړل))
 په دې وخت کې یو لښکر چې د سلطان و
 پر همدې لاره په کوم مقصد روان و
 دوی لیدل چې یو سړی دلته ویده دی
 او ترپاسه یې یو لیک په رپېده دی
 لیک یې ولوسته لښکر ورته حیران دی
 وې یې دادی چې رښتینی قهرمان دی
 لښکر وخوځېد په منډو خپل سلطان ته
 وې یې راشه شاه! گوره پهلوان ته

سل ازاد، سل يې زخمي، سل يې وژلي
اتلان نه شته تر ده چې موږ ليدلي
ددې شاه چې له بل شاه سره جگړه وه
د بري او ماتې وېره ور سره وه
په ليدو ددغه ځوان هومره خوشال شو
ته به وا چې د بري يې شين نهال شو
حسن راغی د دربار د غاړې گل شو
د عيشونو تود باران ورباندې تل شو
بله ورځ هغه د جنگ چغه خپره شوه
اول ټولو نه حسن باندې ناره شوه
د جگړې کالي يې واغوستل کچل ته
اوس يې بيبي د مېړانې تود مورچل ته
وې يې زين کړه هغه اس چې دې خوښېږي
مېړني پر مېړنو اسو سپرېږي

خو کچل چې لا د خره سپرلي يې نه زده
د جگړو پر مېړنو اسو يې څه زده؟
کچل هغه اس راخلاص کړ له رسي نه
چې بېزار وله ازله زنده گۍ نه
هغه اس چې نه مردار و، نه ژوندی و
پرې سپور شوی د سلطان دا مېړنی و

ټولو ووې په رښتيا چې قهرمان دی
 پر همدې اس د جگړې پر لور روان دی
 کچل ووې اوس مې وټړی په پري
 چې چارپېر مې شي تر اس د بدن غړي
 د کچل خو دا کارونه و له ډاره
 چې گوزار يې نه کړي اس په سمه لاره
 خو پادشاه وې چې دا کار دی د نرانو
 نه وېرېرې په تش لاس له دښمنانو
 کچل لاره د جگړې په لور وان شو
 سر لښکری گډ د رزم په ميدان شو
 چې يې وليد د دښمن د لښکر سيوری
 هلته جوړ شو له کچل ځنې کربوړی
 دی روان و چې تر مخې يې شوه ونه
 هغه ونه چې له بېخه وه چينجنه
 بيا له وېرې يې ترې غېږه کړه چارپېره
 ونه ووتله له خاورو نه تر زېره
 پر اس سپور، ونه په لاسو کې کچل
 ښکارېده هغو دښمنو ته اجل
 دښمنانو چې يې نوم و اورېدلی
 خو پر سترگو يې هر گز نه و ليدلی
 وې تړلی پر اس سپور پر موږ روان دی

ونه باسي په لاسونو دا څه ځوان دی
موره نه یو پر رښتیا د ده د زور
داسې برېښي لکه تندر، لکه اور
دښمنانو د جگړې له لوري شاګړه
فتحه داسې رب پر برخه د پادشاه کړه
پادشاه وویلې کچل ته پهلوانه
مبارک شه لور مې در کړه درته ځوانه
بیا کچل سره له ناوې راغی کور ته
شهزادګۍ یې کړه نوکره خپلې مور ته
اوس مېړه د مېړنیو حسن خان دی
هم باتور دی، هم اتل دی، هم ښه ځوان دی.

۱۹/۲/۱۳۷۳

کابل

عبدالله پویان ته!

یو رنگ- یو باد

زه د دردونو رسېدلی فصل

زه مې د ځوانو ارمانونو شهید

زه مې د پېغلو سهرونو قاتل
زه مې د سترېو منزلونو شهيد.

زه له خپل ځانه سترې شوی سيوری
زه له خپل ځانه سترې شوی شاعر
زه هغه هېر، هغه نیمګړی غزل
هغه له سترګو غورځېدلی شاعر.

زه رالوېدلی د موسکا له غرونو
اور راکې مړ دی هسې سکور یمه زه
زړه کې هنداره د سبا قتله ده
لکه حباب هسې یو کور یمه زه.

زه ددې تورو شپو کېردی ته ناست یم
مانه د ورځو تاج محل هېر دی
زه د تیارو د ډمو رنګ وهلی
مانه د سرو شونډو غزل هېر دی.

زه د ابلیس ناوې په ښکار وړی یم
زه د بدرنګې گناه اور کې سوځم
زما یې خوله د شپې پر تیو ایښې

زه د کمبختو ستورو کور کې سوځم.

زه ددې ورېځو سمندر کې لاهو

او ته ساحل راته د لمر ښیې

زه د لولویو شپو په غېږ کې ستړی

ته راته غېږه د سهر ښیې.

ما د زړو بگوو چيغې وژني

رانه پېښې څه د بلبلو غواړې.

زه د بلا ژامو کې شپې تېروم

ته راته عزم د خندلو غواړې.

زما یې چيغې په زنځیر تړلي

لکه فرهاد راته تېشې راکوې

زما یې شونډې په توبو گنډلي

ته گنا هکار راته نشې راکوې.

گوره زه مړ یم ته آیت د سبا

راځه راځه اشنا یه هېر مې که

رنگ مې وانځلې له دې سوي دردمند

باد یم راوړی په باد تېر مې که.

۲۸/۳/۱۳۷۳

کابل

غزل (۲)

غر څومره ښکلی دی؟

د تیږو دارام سین

د موسکا

وینښو څپو کې ویده،

غر

ددې شگو په ټوکړیو کې

د لمر د سرو انګورو

د باران هادي.

☒☒☒

غر څومره ښکلی دی!

د لارې د کاروان د تږیو اوښو

هر قدم کې

د شنو پرڅو گړی

غرمو د مینو د کیسو

سمسوره ژبه

او د ښکلو ښاپېریو

د کمڅو د سرو گلونو

د باغچو مالي.

غر

د ښارونو

او کوڅو

او د بامونو

له تورتمو زندانونو نه د وتو

شنو یادونو

د سفر او ازادیو ډگر.

غر

د هوسیو او بازارو

ددې سترپو سترپو منډو

او خویونو

دغه ښکلی

زړه راکښونکی انځور.

غر څومره ښکلی دی اشنا

دا څومره ښکلی دی غر!

۲۷/۵/۱۳۷۳

لغمان

غزل او خنجر

يو روڼ د سبا باد يم تکل شته خو وزر نه شته
 دا څنگه پسرلی دی؟ سهر شته مازیگر نه شته
 ای شپې! ته دې له ستورو نه دا وږې پلو ډک کړه
 زموږ د ورځو برخه کې خو څاڅکی د لمر نه شته
 جنډې نه شوې دېرو کې هغه شنې د چلم وربځې
 وطن مې د شملو دی، خو یوه هم پر سر نه شته
 یو گل چېرته کمڅو کې لکه ستوری زرغون نه شو
 منگولې پر نکریزو او منگی پر گودر نه شته
 راشنه نه شوه پر ژبه د چا بیا میوندي کړیکه
 شپېلۍ پر کړو برېتو، یو غمی پر خنجر نه شته
 ننگیاله چې دې خوا کې نه ((خزان)) شته نه ((ټکور شته))
 والله چې په دې ښار کې غزل نه شته، هنر نه شته.

۱۳/۷/۱۳۷۳

کابل

کجاوې!

څوک دی؟ د کوم ځای دی؟ او چېرې درومي؟

نه پوهېږم!

چې د سهار د شنو وږمو د شنې زېږدا شېبه کې

د جامو غر په اوږو مات کړم

د شنه خوب د شنو اوبو په سین کې ولامبم او سترې شمه

دی شي نږدې

سپینې جامې راځنې وتښتوي.

او د غنمو پر ورېښمېنې پولې وڅېرې او چیغې کړې چې:

ای لامبوزنه،

ای د سین سپینو کبانو،

ای د باغ مرغیو!

ما درته سرې، تورې جامې راوړې

راشۍ دا سپینې او څیرنې جامې وغورځوئ!

څه شېبه وروسته ددې کلي د مرغیو

او کبانو جامې نوې شي

سین تور شي

ونې تورې

کلی سور

او کلی تور غوندې شي

بیا کجاوه پر اوږو بار کړې

خدای زده چېرته به ځي.

کله چې پاڅم
هغه وينم چې روان دی
او د دښتو پر نويو لارو منډې وهي
او کجاوه يې زما له تکو شنو خوبو ډکه ده
بيا د کوچيو د کاروان مخې ته تم شي
او هر خوب مې
موتی موتی پر وړيو او اوبانو وېشي
کجاوه بيا تشه شي
بيا درمو له مخې شنه واښه راټول کړي
کجاوه له سره ډکه شي
موسکۍ شي
بېرته وخوځېږي
شپه شي، تياره شي
نورو ورېځو سره يوځای شي
باران شي
او له سترې کجاوې سره راوخڅېږي
بيا د غنمو پر ورېښمينو زلفو وخېږي
او چيغې کړي چې:
جامې مو سرې
جامې مو تورې،

او خويونه مو ژېړ!
داسې يو زېړی راته وکړي
او روان شي
خدای زده چېرته به ځي؟

۱۸/۶/۱۳۷۳

کابل

چوپتيا

زما د کور څراغ ماښام نه تر سبا سوځي
او له ماښامه تر سبا
د خپلې ښکلې تنهائۍ له تورو زلفو سره مينه کوم
ما يې د زړه پر دښتې کور کرلی
ما د چوپتيا له سپينو تيونه
د ژوند د چينې غړپ کړی دی.

زما د کور څراغ ماښام نه تر سبا سوځي
خو به مې خيال
لکه يتيمې مرغلرې
د غزل له ياقوتي شونډو راونه څڅېږي

نور به د سترگو له هندارو نه د خیال
او د غزل شنه انځورونه ټول کړم
نور مې د خیال واگې چوپتیا ته بنښم.

۲۴/۶/۱۳۷۳

کابل

د عبدالقهار عاصي پر شهادت
يوه منثوره ويرنه:

زه هم درځم!

موږ چې سترگې غړولي
او موږ چې دادی سترگې غړوو
د مینې کیسه مو نه ده زده
موږ مینه نه پېژنو
وینه پېژنو
وینه او مړینه زموږ برخلیک دی
وینه او مړینه زموږ تاریخ دی.

☒☒☒

موږ لا مینه نه ده لیدلې

مینه هغه کوچی باد دی چې پر غولي مو هېڅکله شین نه شو

موږ مینه نه پېژنو

زموږ نوم یې له وینې او مړینې سره تړلی دی

رښتیا،

د((حسین)) او ((یزید)) کیسه دې زده ده؟

پېړۍ پېړۍ کېږي چې

د ((یزید)) په لاس کې توره شنه ده

یوه توره توره

یوه سره توره

هغه توره چې ((حسین)) پرې هره ورځ وژني

او د ((حسین)) پر مړۍ یې راکاږي

مگر تا د ((حسین)) مړینه لیدلې ده؟

مگر دا ((یزید)) نه دی چې هره ورځ مري؟

((مگر دا ((حسین)) نه دی چې هره ورځ زېږي؟))

هو،

موږ مینه نه پېژنو

وینه پېژنو

وینه او مړینه زموږ برخلیک دی

وینه او مړینه زموږ تاریخ دی

__خو څرنگه برخلیک؟

د ((حسین)) برخلیک؟

خو څرنگه تاريخ؟

د ((حسين)) تاريخ!

رښتيا،

زموږ نوم يې د ((حسين)) له نامه سره هم تړلی دی.

☒☒☒

ای تاته وایم!

موږ دې په یاد یو؟

زموږ جونگرې دې په زړه دي؟

اوکله دې زموږ پر جونگرو

هغه بې ییبرې لوگي نه دي هېر؟

هلته چې خاوره یې یوازې یوه لویشت ده

نیم یې زندان او نیمه یې هدیره

هغه زموږ کلی دی

او هلته زموږ جونگرې شنې دي

هلته چې د نغریو پر سرونو لوگي له لوږې مري

او اوبه له تندې جل وهي

هلته زموږ کلی دی

زه او ته هلته پیدا یو

زموږ د کلي لاره پر گلونو نه

پر اغزیو ده

پر دغو لارو زموږ ییلې او تڼاکې پښې

پر لوتو

پر کانو لگي

زموږ لارې قاتلې دي

زموږ لاروي قاتلان دي

دغه سترې او قاتلې لارې

زموږ سترېو کاروانونو ته

اوبه نه

وينې ورکوي

زموږ د سترېو منزلونو وينې

زموږ د سترېو ارمانونو وينې

هوکې!

موږ مينه نه پېژنو

وينه پېژنو

وينه او مړينه زموږ برخليک دی

وينه او مړينه زموږ تاريخ دی

رښتيا،

کله دې د سيندونو مړينه ليدلې ده؟

گوره! سيندونه هم مري

او زموږ نوم يې

د سيندونو له نامه سره هم تړلی دی.

ای! کله چې ټپي پرښتې
لکه د وینو څاڅکي
دانه دانه له اسمانه څاڅي
تا د اسمان د زړه چاودون شېبه
ای! کله چې ورېځې
د سپوږمۍ د سپین کمیس تنۍ پرانيزي
تا د ستورو په سترگو کې
د وینو چغارې لیدلې دي؟
او کله چې ږلۍ
د غوتیو موسکۍ شونډې
په غاښونو څيري
ته د ونو او گلبوتو د ویرجن غزل کاهو
پر زړه ویشتلې یې؟
هوکې،
سپوږمۍ مري
او ستوري هم مري
خو ته یې چېرې هدیرو ته ناست یې؟
دا تیارې دي چې هره ورځ مري
او دا
سپوږمۍ او ستوري دي چې
څو مري هومره زېږي.

موږ چې رازېږېدلي يو
او موږ چې دادی ژوند کوو
له غزل سره زېږېدلي يو
او له شعر سره مو ژوند کړی دی
غزل مو د ډوډۍ مالګه
او شعر مو د کور چت دی
زموږ ژوند شعر دی
يو تريخ شعر
او زموږ شعر ژوند دی
يو تريخ ژوند
خو تا کله د غزل مړينه ليدلې ده؟
او کله د شعر مړينې ته ناست يې؟
موږ مينه نه پېژنو
وينه پېژنو
وينه او مړينه زموږ برخليک دی
وينه او مړينه زموږ تاريخ دی
رښتيا،
زموږ نوم يې د شعر له نامه سره هم تړلی دی.

پوهېږې؟

زه او ته دواړه له يوې ونې يو

ته لارې

خو باور لرم چې زه هم درځم

څو دا شلېدلې ريښه يوه شي

باور لرم!

باور لرم!

۲۴/۷/۱۳۷۳

کابل

مور ته مثنوي

مورې دا غر د غمو چېرته يوسم؟

دا هديرې پر اوږو چېرته يوسم

راته ميراث يو سور گربوان خو نه دی

دا يو يعقوب او يو کنعان خو نه دی

هره لوېشت څاه ده هره څاه کې يوسف

د هر کاروان د پښو درزا کې يوسف.

مورې په وينو کې خوتېږي چېرې

لکه باران پر موږ ورېږي چرې
دا پر يوه ((حسين)) ژړا خو نه ده
دا يو څو ورځې کربلا خو نه ده
راغی په سر راته بادشاه شو يزید
زموږ د کلي شهنشاه شو يزید.

موږې په زړه کې يو پرهر خو نه دی
موږې تنها قتل د لمر خو نه دی
دلته هر ستوری او سپوږمۍ قتل ده
دلته هر گل، هره غوټۍ قتل ده
موږې لوگی شو او سوزېږي وطن
موږې په سرو تورو قتلېږي وطن.

موږې يو وير او يو ناکام خو نه دی
دا يو خوشال او يو بهرام خو نه دی
دلته يوازې مسيحا خو نه دی
دلته يوازې يهودا خو نه دی
دلته هر کانی او انسان شو قابیل
هر يو لستونی هر گرېوان شو قابیل.

مورې يو غر دلته اباد خو نه دی
هغه پامير، هغه شمشاد خو نه دی
دلته کبان دلته سپندونه سوځي
دلته له تندې بارانونه سوځي
د باغ ناموس راته اغزيو لوټ کړ
پت د کېږديو مې پرديو لوټ کړ.

مورې شملې شته خو سرونه نه شته
دېرې مو شته په کې کټونه نه شته
بادونه راغلل چلمونه مات شول
هغه د کلي چنارونه مات شول
مورې زخمي دی مورې وران دی گودر
يو جل وهلی بيابان دی گودر.

مورې يو غم او زړه چاودون خو نه دی
مورې د وينو يو جيحون خو نه دی
دلته هر کاني کې جيحون دی مورې

دلته په خپل کور کې بېلتون دی مورې
مورې یو تندر دې پر کور ولگېد
ستا پر سپېڅلې لمن اور ولگېد.

مورې زړګۍ دې را چې وېې ژاړم
دا مات منګۍ دې را چې وېې ژاړم
زه دې د مړې ونې بلبل نه شومه
سویو کمځیو ته دې گل نه شومه
سترګو ته اوښکې څو پیالې خو راکه
دعا دې نه غواړم ښېرې خو راکه.

۱۹/۸/۱۳۷۳

کابل

زېږی (۱)

زړګۍه زېږی زېږی چې وږمه د سبا راغله
زما د تیارو کلي ته ډیوه د سبا راغله
باور مې کله نه شو چې به بیا پېښه راوکړي
دې قتلو پسرلیو کې غونچه د سبا راغله
حیران وم چې ماشوم غزل به کوم غوږ کې ویده کړم؟

کانه کانه مالت ته مې نغمه د سبا راغله
کلونه پس به بيا پر جل وهلي دښتې ووري
له سپينو پر خو ډکه لويته د سبا راغله
نه مړ نه يې ژوندی کړم دې مغول يوازېتوب مې
ای وړيو هوجرو زېری پښتنه د سبا راغله.

۲۵/۹/۱۳۷۳

کابل

نیمګړی غزل

ولول زلفې خورې کړه غوره راباندې شپې
له تورو شپو دې جار شم وورو راباندې شپې
ږمنځ دې کړو کاکل کې اخر زړه راته زخمي
هر څاڅکی يې شو ستوری څخه راباندې شپې
ما ستا د خیال یو سیوری کړ د شپو له سپوږمۍ پور
سپوږمۍ شه لکه خیال مې بلوه راباندې شپې
هر خوب مې وږی وږی دی هر خوب وهلی جل
کېږدی مې د لیمو شه خوره راباندې شپې
ستا سترګې پښتنې دي زه یو سترې مساپر
د سترګو په هوجرو کې تېروه راباندې شپې

بس دومره چې سپرلی شم او یو گل شم د کمڅو
 خړوب مې په دې شپو کره بهوه راباندې شپې
 ارمان مې د نیمگړي غزل هېڅ نه شو پوره
 په لېچو مې سر کېده زنگوه راباندې شپې.

۲۷/۹/۱۳۷۳

کابل

شپېلی (۱)

د غره په ذهن کې خوره شوه شپېلی
 په سرو ممانو مېلمنه شوه شپېلی
 دا د کېردی پلو خو واړوی لږ
 تللې کوچۍ وه راستنه شوه شپېلی
 وري زلمي شول، اوښې پېغلې شولې
 لکه خپړۍ په غرونو شنه شوه شپېلی
 ستورو جامې د اتڼ واغوستلې
 د هسک د دښتو ترانه شوه شپېلی
 پښتني غرونو په کې ساه پو کړې
 ځکه درنه او پښتنه شوه شپېلی
 راته یې ښکل کړلې غمبورې د خیال

بيا د غزل د کور ډيوه شوه شپېلی.

۳۰/۹/۱۳۷۳

کابل

د زرتشت خوب

زرتشت ترونې لاندې پروت دی

د ستړیا او د خولو دا خونړی سېلاب یې باد ته ایښی

زرتشت جل وهلی

زرتشت له ډېرو مودو پس د ستړیو سترگو تورو خمڅو کې

د خوب له پرښتو سره تر غاړې وتی

زرتشت ویده دی

زرتشت جل وهلی.

زرتشت ویده دی

زرتشت جل وهلی

زرتشت د خوب د پرښتو د ورېلونو د ماښام پر ځنگله نه مړېږي

زرتشت د ښکلو پرښتو د انځیو په هندارو کې خوبونه ويني

زرتشت ویده دی

زرتشت جل وهلی

ای د ځنگلونو

او د غرونو لویه خدایه!

نه پوهېږم

هغه مار چېرته دی؟

۱۸/۱۱/۱۳۷۳

کابل

راته وناڅه هندارې!

نن مې اوښکې

دا د سترگو له صدف نه څڅېدلې مرغلرې

زما د څيرې اوبو وړي گربوانه خړې ډولۍ کې

لکه ناوې سرې منگولې د بڼو پر ځنگله ايښي

د پښتون کور ناوکۍ ده

په خوله ژاړي

نن مې اوشكه ناوې شوې

راته وناڅه هندارې!

☒☒☒

نن مې كې د سرو وپرونو

د غمونو د ويرجن سيند

د تورتمو، لېونيو او ياغي څپو د زړه پټې كېږدۍ نه

د ښكاري خندا د جال مزو كې كېوت

نن مې لوند گرېوان وچ شوى

خو يو څاڅكى په كې شين دى

ته به وايې د لمر كور دى

ته به وا د سپوږمۍ شپه ده

نن مې اوشكه ناوې شوې

راته وناڅه هندارې!

۲۷/۱۱/۱۳۷۳

كابل

درځنې لارم کليه!

څومره ښايسته دي

زموږ د کلي چم کې

دا د شنه سين په شنو اوبو کې

د کبانو بچي.

څومره ښايسته دي دې ويالو کې

د هيليو دغه سپينې لونې

د دوی نازکې مندې

د دوی نازکې چيغې.

څومره ښايسته دي

زموږ د کلي

د سپېدارو ترتيکريو

غرمي خوبونه

او مازيگر په شنو چينو کې

د کړۍ ورځې ستړياوو مينځل.

څومره ښايسته دي

زموږ د کلي په چپلو کې

د انگورو ښينې

او د گیلسو د وړو وړو نیالکیو

گنې، گنې شنکې

چې سرې مری یې دي

زموږه د باغو

د ښاپېریو یاقوتي غوږوالی.

خومره ښایسته دي

زموږ د کلي

د غوزانو هسکې، هسکې ونې

او د ښاخونو په هر رگ کې یې

د مست زړگي د وینو لپې

چې ترې غریبې پېغلې اخلي

خپلو شونډو ته

د حسن خدایي رنگونه.

خومره ښایسته دی

دې گودر کې

زموږ د پېغلو د شینکیو منگوتیو

د چاودون

او ماتېدلو اواز.

خومره ښايسته دى
دا زموږ د کروندگرو
د څپرو کلی.
خومره ښايسته ده
دا زموږ د لوگرو
دا هار دېره.
زه درنه ځم
د خدای پامان
درځنې لارم کلیه!
مادې د حسن په مالت کې
ددې وخت د سوداگرو
وینې څښونکې سترگې چېرته پرېږدي؟

دروغ

ډېرو ډېرو ښکلو مې
پر دښتې د سینې، د تورو زلفو شپې زرغونې کړې
ډېره د اورنیو انگیو د لمبو د سیند څپو کې
زما د شونډو بېړۍ تاوه شوه راتاوه شوه
شپه د تورو زلفو

او وږمه د انگو شوم
خو دا گل
او دا شاعر زړگی د چا نه شو
ډېرې مودې وشوې چې مې زړه
د ستا د زلفو په ځنگله کې
د ماښام د شېبو ستوری دی
زه د هېچا نه شومه
یوازې ایکی ستا شومه
تا هم راته دروغ ووې دروغجنې،
درواغجنې!
درواغجنې!
هغه گل، هغه شاعر زړگی مې بېرته را.!

۱۳۷۴ل

کابل

غزلبولي

ما يې په سترگو کې کېږدی وهلي
خدایه! گرداب کې مې بېړۍ وهلي
چې يې په شپو کې خپل غر هم شي ترې ورک
هغو کمخو کې مې غوټۍ وهلي

دا چې يې نن لاره کې سم شين شومه
 نيمو شېبو کې مې پېړۍ وهلي
 دا د باران څه زړه چاودون خو نه و
 ما يې پر بام باندې سلگۍ وهلي
 ترې غزلبولې چغې هم نه وري
 بيا يې پر تپ راته پتۍ وهلي.

سيند ته غزل

رژېري پانې پانې تش گرېوان شولې اى سينده!
 يو ښار وې د هندارو ولې وران شولې اى سينده!
 يوه مسته نغمه نه شوې په ورا کې د کبانو
 نه دې سپينو هيليو ته جانان شولې اى سينده!
 پروڼ خو د شېبو د ناوې پېغله ښکلا ته وې
 خو نن يې لکه زلفې پرېشان شولې اى سينده!
 سپين ږيرى جاله وان د کلي نه شته مودې وشوې
 دا اوس ولې په سترگو کې حيران شولې اى سينده!
 اشنا گوره چې بيا دې د څپو زمري گونگي دي
 ارامه غلو وهلى يو کاروان شولې اى سينده!
 يو لور وې د شنو ولو خو اوس ښکاري چې په خپله
 کېږديو غوندې ونه د بيا بان شولې اى سينده.!

۱۳۷۴

کابل

غزل

د غره تر غاړې ناست یم شپه سپوږمۍ سره کومه
خبرې دې جانانه! له شپېلۍ سره کومه

ستا سترگې خو کوچۍ شولې ایلېد په ایلېد گرځي
اوس جنگ د هغو سترگو له هوسۍ سره کومه
نازونه خو تا وکول پر ما باندې زوال شول
د خال پر ځای دې مینه تروړمۍ سره کومه
ماخوب درځنې وړی دی خپه چې نه شئ ستورو!
گیلې یې لکه ورېځې له سیلۍ سره کومه
یو غر دی او څو کاني یوه شنه کبله نه شته
باران شوم ژړاگانې له کېړدۍ سره کومه.

۲/۱/۱۳۷۴

لغمان

شپېلۍ (۲)

شپېلۍ د پرڅو پرڅو شونډو په غرمو وري
شپېلۍ د سترې شپنې لارې ته کېږدی وهلې
شپېلۍ په لڼمو لڼمو غرو اوري.

شپونکيه! ماته دې شپېلۍ مه شه
د جل موسم دې،
د جل شپې دې
او د ورېځو اوښې بيا شنې دي
راته يو څاڅکی د باران خو شه!
باران پښتون شو
د خپل کور پر بامو نه وورېږي
باران ورغلی په پرديو ووري.

شپېلۍ پر لڼمو لڼمو غرو اوري
شپېلۍ د سترې شپنې لارې ته کېږدی وهلې
شپېلۍ د پرڅو پرڅو شونډو په غرمو اوري.

۸/۱/۱۳۷۴

کابل

غوښتنه

مادي د تن سپينې بڼينې نه هغه سره شراب لا نه دي څښلي

ما دې يوازې دوه غوټې د اننگو ښکل کړې

خمار دې کړمه خو نشه دې نه کړم

د بېسدي هغه شېبه دې نه کړم

تندې اخيستي يم

شراب قطره قطره خو راکړه

د مرغلينو بڼينو منځ کې

د خوږې گناه کاله ته

اجازه خو راکړه!

۱۴/۱/۱۳۷۴

کابل

د وینو غزل

مادې اوږدې لارې څارلې خو اشنا مه راځه
 قدر دې نه شته پسرليه پر دې خوا مه راځه
 موږه د شپې د تيو روږدي يو سبا څه کوو
 وړانگې دې ټولې کړه ورځه دلته سبا مه راځه
 موږ د مرگي غشي پر زړه هر مازيگر خوړلي
 د نظر غشيه پر دې سوې کربلا مه راځه
 دلته سارا د ديدن قتل ده، هر کاني قتل
 دلته يو پل د مجنون نه شته دی ليلا مه راځه
 د وير په چم کې خنداگانې اوږدې کله شم؟
 يو اسويلی شه راته ډکه له خندا مه راځه
 د ذهن وران يو کور مې شته په کې د وینو غزل
 دې بې قدرۍ کې د ښايست غزلې بيا مه راځه.

۱۵/۱/۱۳۷۴

کابل

غر (۳)

غر مې د زړه پر هره پاڼه لکه گل شین دی
غر مې چې زړه سمسورې دښتې کې کېږدی وهلې
لکه د ستا چې کشمالیو کې کاکل شین دی.

زړه مې کوچی دی
وینه مینه په کې غره کرلي
کوچی بوډا شو،
کوچی مري،
خولا دغره په مینه مور نه شو
کوچی دغره پر شگو ناست دی
دغره کانو ته لمونځونه کوي
کوچی چنار دی پاس د غره په تور وړل شین دی
غر مې د زړه پر وطن ټوله لکه کابل شین دی.

۲۵/۱/۱۳۷۴

لغمان

غر (۴)

ماته د غره د لاسو بوی راځي
مېرې وېدې دي زما ږوند سفر په خوب کې ويني.

هله به غر دشنه سپرلي د دسترخوان پرسرلگيا وي
د باران پر رڼو څاڅکو به لاسونه مينځي
غره به د څانگو پر ورېنمينو تيو خوله ايښي وي
او گلورينې پي به څاڅي څاڅکي څاڅکي له گرېوانه د غره
هله به سپين سهر ساقې وي
د غوتيوکنډوليوکې به وېشي دور موشراب دغره پر جل وهلوکانو
هله به سيورو د څپريو ته شپونکي اشناشپېلي غبروي
ماته د غره د لاسو بوي راځي
مېرې وېدې دي زما ړوند سفر په خوب کې ويني.

۲۵/۱/۱۳۷۴

کابل

آس (۲)

آس لکه بوت هسې حيران ولاړ دی
نور يې له پوندو نه گردونه د زلمو پر څڼو نه وورېږي
آس لکه مست ښامار،
دغاړې هسک بېرغ پر خپلوشلواو خوب وړو اوږو نه شي وړلای.

آس لکه بوت هسې حيران ولاړ دی
نورېې د تورو غزلونه د گامونو تندرېنو کې زرغون نه شول
نورېې د لوړو غرو له څوکونه اړنه وړلې دشنوشنوتوپانونو کيسې
دا آس بې تورې،
بې جنډې
څومره بدرنگ ښکاري!

۱۰/۳/۱۳۷۴

کابل

خوب

پرېږده يوه بله پياله هم په سر واړومه

☒☒☒

بېگه مې خوب ليدلی
له سرو گلابو پرېستو راته جامې اوډلې
ستوري مې زانگي دگرېوان په ليکو
دلاس غل مې رانه ورک دی
ستا دزلفو توروشپو نه راته شپې راوړي
اود غنمو نارنجي فصل کړي راته په سترگو کې
د وړو نارنجي خوبونه.

پرېرده يوه بله پپاله هم په سر واړومه.

۱۰/۴/۱۳۷۴

کابل

غر (۵)

غر،

سیند،

خېړۍ،

زه له همدغو جوړ یم

غر مې هډوکي

سیند مې وینه

او هر رگ مې د خېړیو څانگه

زما یې نوم د غره او سیند او د خېړیو په لاسو لیکلی.

غر د خېړیو شنه شمله په سر د کلي پر دېرو خور دی

د خدای له شنه تخته پرې ووري لکه سپین باران

د پېغلو پېغلو ستورو حورې

سیند تر غېړې لاندې ناڅي

او خپې خپې تیونه یې اوبه اوبه شول.

☒☒☒

سیند،

خپړی:

زه له همدغو جوړ یم

مور مې د غره د سرو لمرونو د توپان هغه زړه ابې ده

ټوله ورځ

د لمر په سرو وړانگو ډوډۍ پخوي

پلار مې د غره هغه گوربت دی

چې تر سیورو د وزرونو یې

د ورېځو د کاروان د توپاني او ښانو پل وچ دی.

☒☒☒

غر،

سیند،

خپړی:

زه له همدغو جوړ یم

چې د گناه او گناهونو میندې لنگې شي،

له خولې د جبرائیل نه د غضب ځگونه لارې وکړي

نوح مې د غره پر سره کېږدی غوړوي

زموږه غرونه توپان نه پېژني

د ازادۍ او عشق نومونه ملایکو ته زما د غرو شملو ښوولي.

مورمې د سنيد څپو ته ناسته ده

په لمر راته ډوډۍ پخوي

پلار مې گوربت دی

راته بولي د څپريو د شنو څانگو

اود لوړو لوړو غرو د شملو سرود.

۲۰/۴/۱۳۷۴

کابل

دا کښتونه- دا بادونه

دا ترڅو باران د اوښکو؟

دا ترڅو د تورو ورېځو چپاوونه؟

دا ترڅو قتل د لمر، قتل د سيورو؟

دا ترڅو زما کښتونه، ستا اسونه؟

دا ترڅو زگېروي د باغ، د سپوږمۍ چيغې؟

دا ترڅو د شپو په موټو کې قمچينې؟

دا ترڅو د بې حيا پردې په تورو

راته وژني پښتنې پښتنې مينې؟

دا ترڅو د مينې تور سفر ته لارې؟

دا ترڅو نېزې د باد، کمځۍ د گلو؟

دا ترڅو پر دې هوجرو يرغل د واورو؟

دا ترڅو تبر په غاړه کې د ولو؟

☒☒☒

دا ترڅو دا خوارې ځمکې، خوارې سپارې؟

دا ترڅو دغه زهر زهر فصلونه؟

دا ترڅو زخمي ورغوي د لوگرو؟

دا ترڅو يې له تناکو نه باجونه؟

☒☒☒

دا ترڅو د ریا سپین څادر پر ولو؟

دا ترڅو په رڼا ورځو کې لمونځونه؟

دا ترڅو تسبی په بنگو کې لړلې؟

دا ترڅو په تورو شپو کې گناهونه؟

☒☒☒

دا ترڅو مې بې پټي د سرو غوتیو؟

دا ترڅو د ستا اغزي زما باغونه؟

دا ترڅو په دې پردي پردي ټوپکو

قتلوې دا زما خویندې، زما ورونه؟

☒☒☒

دا ترڅو وطن زموږ واک د پردیو؟

دا ترڅو وطن زموږ حکم د نورو؟

دا ترڅو زموږ د باغ پېغلې بلبلې
گډوي راته هوجرو کې د سرزورو؟

☒☒☒

دا ترڅو به نه اذان نه جوماتونه؟
دا ترڅو به نه ساقی نه یې جامونه؟
دا ترڅو د ابلیس سره لمبه لاس کې
راته سیزی کله کور کله ښارونه؟

☒☒☒

دا ترڅو د ورور په وینو کې منگولې؟
دا ترڅو د مور په سترگو کې کوکارې؟
دا ترڅو مې د وطن ابی شهیده؟
دا ترڅو مې د ولس، دا لارې لارې؟

☒☒☒

ما ویل چې که ها سیوری دلته وشي
زه به بیا لکه انګور بېرته زلمی شم
ما ویل چې که ها لمر بېرته ژوندی شو
زه به ټول لکه ماڼو ورته لوگی شم.

☒☒☒

ما ویل چې که دا شپه چېرته سبا شوه
بیا به نه زیرې بگوې له تیارو نه
ما ویل چې د اسمان شمله به وچوي

ددې ښکلو ښکلو ستورو له غونچو نه.

☒☒☒

ماويلې چې يو ځلې که سپرلی شو
بيا به جوړ شي پر کمڅو د گلو غرونه
ما ويلې که يوه څپه شوه وېښه
بيا به زېري له لښتو نه سيندونه.

☒☒☒

خو مې کښت دې لېونو اسونو لوټ کړ
د لورونو غاړې يووړلې زنگونو
د کوچيو د کاروان مخې ته تم دي
دا اسمان اسمان اغزي زما د غرونو.

۱۳/۴/۱۳۷۴

لغمان

غزل

موسم ومه د جل، رانه باران شولې وږمې!
څادر مې شوې، تنی مې د گرهوان شولې وږمې!
دا زه وم چې مغرب ومه دښکلو د سجدو
داته يې چې سجدوته مې يزدان شولې وږمې!

دا زه هغه زه نه يم ټول تصوير يم ستا د مخ
زه سيوري ستاد سترگو، ته مې ځان شولې وږمې!
يوه شمع مې بس وه د تياره کاله د شپو
تيارو ته مې د کلي چراغان شولې وږمې!
تالو کې ژبه وچه د غزل مې وه پرون
نن ټول شومه غزل چې مې جانان شولې وږمې!

۵/۵/۱۳۷۴

کابل

اورني پر درمندونو

دلته مه راځه اشنا پر کلي جنگ دی
هر مالت او هر گودر په وینو رنگ دی
دلته ښکلې کمځۍ سيورې دي باغ نه شته
دلته مېشت د تيارو زور دی خراغ نه شته
دلته شنه دي لور تر لوري توپانونه
دلته مړه دي په نغريو کې اورونه
دلته ځاله د گوربتو په اور سوې
دلته زېږي له زمريو نه بگوي
دلته شرنگ نه شته مړوند کې د ښکړيو
دلته پل کلي کې ورک دی دسړيو

دلته مري له ډېرې لوږې تنورونه
 دلته اور اخلي له تندې نه سيندونه
 د پردېسو گاولي نه شته په دېرو کې
 د رباب ستونۍ وچ شوی دی هوجرو کې
 دلته ټيټې د پښتون لوږې شملې دي
 سپکې شوې مو د ميندو لوپټې دي
 هر قدم کې پايکوبي ده د دېوانو
 هر لوېشته کې کورگی دی د پېريانو
 لمر يې وواژه د شپو دلته يرغل دی
 قتل شوی مې په شونډو کې غزل دی
 تاووي راته پر ژبو زنځيرونه
 سړوي راته ککړو کې اورونه
 درېستيا لوريې چې وينه کړه ترېور شو
 چې د حق ناره يې جگه کړه منصور شو
 چې يې ((نان)) ته ((ډوډۍ)) وويلې فاشست شو
 چې ډيره پرمخ نه وه کمونيست شو
 يو خنجر دی څو چرې دي څو لاسونه
 راته ريبي د وطن دمور رگونه
 رالوېدلې دنیکه دسر پگړۍ ده
 خواره شوې د زړې ابې کېږدی ده
 يو ((اکبر)) بيا ددې غرونو بچۍ نه شو

يو ((ايوب)) د ميوندونو سپری نه شو
فرهاد شته دی، تېشه شته خو غږ يې نه شته
پښتانه هسې ژوندي دي زور يې نه شته
دا چې نن د خونړي کاروان رهبر دی
د اوبو د ژيو هغه سوداگر دی
د زرتشت اور يې شهيد کړ سيلاب راغی
اورنی پر درموندونو درياب راغی.

۲۲/۵/۱۳۷۴

کابل

زېږد۱

هغه گړۍ خدای د جنت د ښکلو حورو
د لیمو پانو کې
د ښکلا گلو ته په لپو ورکولې اوبه
چې ته راوړېږېدې
او ته د خدای دباغیچو د سرو گلونو
هغه شنه ((وړمه)) شوې.

۶/۷/۱۳۷۴

کابل

زېږې (۲)

زما په سترگو کې يې شين فصل د وير کرلی
د لمر زخمي زخمي کوټرو ته
يو زېری دباران خو مې شه!
کوچيان په سره وچکالۍ راغلل
دې وړو وړو وړيو ته د اوښکو دسترخوان خو مې شته!

۹/۷/۱۳۷۴

کابل

بې نښې

پوهېږم نه،
له کومه ځايه يې پر ما باندې راپېښه کړې؟
دلته يې سيوری هم د ځمکې په سر خور نه دی
په سپينه ټنډه کې يښه د ټبر نه شته
د زلفو باغ نه يې دښار د بازاری گلونو بوی نه خپري
نه يې خو ښکلو اننگوکې د شنو کلیو د تاودو بادونو مچه ښکاري

پوهېږم نه،

له کومه ځايه يې پر ما باندې راپېښه کړې؟
داسې حيا د پرښتو سترگو کې هم نه شته

دا سترگې نه دي

د حيا چينې دي.

۲۶/۷/۱۳۷۴

کابل

غر (٦)

د باد له څڼو مې د غره د هغه شنه ځنگله سلام راځي
باد مې د غره د سپينو کانو په هندارو کې د خپل زلميتوب خوب ليدلی
باد مې د کلي دتيارو شپو تورو زلفو ته د غره د رڼو ستورو کجاوې راوړي.

☒☒☒

که چېرې نه وای غره!
زما په سترگو کې نوځالي د گربتو ځايېدلې کله؟
مابه دلمر ټپي تور زڼو ته دپانو پر ورنونو طلايي خوبونه چېرې پلټل؟
او که ته نه وای غره!
ما به د خپلې هسکې غاړې دغه دنگ اس ځغلولو چېرې؟

۲۲/۷/۱۳۷۴

کابل

خوب ته سرود

خوبه! څادر راباندې وغوروه
نور مې ویده کړه چې وينبتيواوو ستړی کړی يم
نور مې ویده کړه چې له وينبې نه مې کرکه راځي
زه چې ویده يم وينې يم
خوبه! څادر راباندې وغوروه!

خوبه قربان دې شم
نور ماته ددې ورځو دا برېښې پېغلې مه رانېږه
زه يې د سترگو په هندارو کې
د اور اود سکروټو او لمبو ازانگۍ نه شم ليدى
زه خپله لاره بې له شپو په رڼو ورځو کې موندلای نه شم
ورځ مې د سترگو په هندارو کې اورونه کړي.

خوبه ويده مې کړه
څادر راباندې وغورځوه!

۳۰/۷/۱۳۷۴

کابل

تش صدف

څانگه مې وچه ده غوتۍ نه لري
هغه کوچۍ يم چې کېږدۍ نه لري
هغه صدف يم چې ترې لوټ شوه سپيۍ
زه هغه شپه يم چې سپوږمۍ نه لري.

۱۴/۸/۱۳۷۴

کابل

استاد رشاد ته د هغه د څلوراويایمې کليزې په مناسبت:

جام جم

مشوانۍ یې رانه یوره قلم نه شته
بت پرست یم خو مې ښکلی صنم نه شته
یوې ته یې دامنې؟ چې ټول وطن کې
بې له څو تنو نه زوی د ادم نه شته
ستا درنې پگړۍ ته څه وکړم حیران یم
دې مالت کې بې له څوزو شپږشم نه شته
نن دې نوم ځکه په خوله اخیستی نه شم
ما مینځله خو جانانه زمزم نه شته
زه دې سترگو کې هر رگ د جهان وینم
څومره دروغ دي داچې بل جام جم نه شته.

۱۷/۸/۱۳۷۴

کابل

له خوشاله تر ننگیاله

مالي راشه اغزو د زړه پر گل وهلی یم
(سقاو) په زړې تورې د((مغول)) وهلي یم
رقيب به مې د زړه له وینو تشه((ژی))کړې ډکه
خو سر مې د ایل نه دی که یې سل وهلی یم
یو گل څه په کمڅو کې د پښتو دناوې نه یم

ناره د ((اناالحق)) يې په کاکل وهلی يم
 حيران يم د ((اکبر)) پر مړي بيا څه پسات شوی
 پردیو مې د خپل کور په درشل وهلی يم
 تقدیر به مو وي داسې له خوشاله تر ننگياله
 همدا چې کله غیرو، کله خپل وهلی يم.

۷/۱۰/۱۳۷۴

کابل

((ياسير)) نه مري

((ياسير)) روان دی دایمان بهرغ په لاس کې
 د خپل ژوند د دوروستني ټکي شهیدپه خپلو وینو مینځي
 ((ياسير)) له سره زېږي
 ((ياسير)) په زړه د اناالحق فصل کرلی
 اهریمن د توپانونو پرې څپېرې اودتندرپرې سپرغی ووروي
 فصل د مرگ نه پېژني
 ((ياسير)) دشنه فصل د وږو پر وېښمنو کمڅو سوری کړی.

((ياسير)) دلمر له کلي ځي د زنداني ستورو خلاصون ته
 تورې ورېځې د شهید زړه په سرو وینو ولي
 ((ياسير)) د ښکلې ځوانیمرگې سپوږمۍ غوږ کې
 د مسیح دژبې دم د رغېدلو ولوست

((ياسير)) دخپلوناړو ونه ددې شپو په اسماني دښتو کې کېنوله.

((ياسير)) دروان دی د سفر د لارې غرونه، ځنگلونه ريبي

((ياسير)) دېوانو ته بلنه د جگړې ورکړې

((ياسير)) لگيا دی دمنزل مزي په پښو کې د يارانو شيندي

او ورته ښيي د فلاح سرود

((ياسير)) دخداى (ج) د پاكي مينې د اسمان ستورى

((ياسير)) د ((قاف)) دغره د څوکودښايسته ښکلو پيريانو غزل.

۳/۱۲/۱۳۷۴

کابل

د چغو تصویر

زما د چغو شین تصویر دې مات کړ
زما نصیب، زما تقدیر دې مات کړ
هغه ریبار خوب مې اوس هم نه راځي
څه د دیدن ښکلی زنځیر دې مات کړ
راته په برندو سترگو گوره خو مه
زما د زړه د کوټې تیر دې مات کړ
شپه شهرزاده وه، کیسې وې او عشق
دغه دټول عمر شوگیر دې مات کړ
چې یې راوستې زلزلې پر وطن
گرانې کچکول د کوم فقیر دې مات کړ.

٦/١٢/١٣٧٤

کابل

غر (٧)

د غره پر کلي مې د سرو گلونو سیند راغی
زما د غره په وینو سرې تیرې ډولۍ شوې
د سپرلي ناوې ته

غر مې د وینو او گلونو د غه سرې سرې پگړۍ دواړه تړي.

د ورېځو اوښې مې د غره په تورو ځڼو

هر سهار څري

غر مې شپونکۍ دی

د شنو پاڼو په شنولوښوکې د تورو شپوله تیو ځنې ستوري لوشي

غر مې رمو سره نارې د سرو لمرونو کوي

غر مې د وینو تار په لاس کې

له غوتیو نه جامې جوړوي.

غر مې خپړۍ خپړۍ راخور دی

پر ټپي گوربتو سیوری کوي

غر مې لاسونو د زخمي زخمي گوربتو کې

له شپو سره جگړې ته

د رڼو ستورو لورونه کړي

زما د غره گوربت د زړه د رڼو وینود یاقوتو له دېرې نه

راته باد د ازادۍ ووروي

زما د غره نوم

د سرو وینو

او دگل

او ازادیو نوم دی

غرمې د وینو او گلونودغه سرې سرې پگړۍ دواړه تړي.

۲۳/۱۲/۱۳۷۴

کابل

خوب په ایینه کې

لمرشود شنو پرڅو ښینې یې راته ماتې کړلې

څه د گلپېغلو لوپټې یې راته ماتې کړلې

گوره گوزار مې د پښتون اشنا څه سم ولگېد

زولنې پاتې شولې پښې یې راته ماتې کړلې

زما د زړه خم یې که تش کړ، تشوي دي خیر دی

څومره ظالمه ده پېالې یې راته ماتې کړلې

مایې د سترگو ایینې کې و یو خوب لیدلی

دې مې کور وسو ایینې یې راته ماتې کړلې

داسې سجدې سجدې چې وایې ړوندخونه یې ملا

چېرته سجدې وکړم کعبې یې راته ماتې کړلې.

۴/۱/۱۳۷۵

کابل

ذبيح الله انيل ته:

له ابليس سره

کلونه وشول چې مې روح

دخدای د مینې د غوټیو په شینکې ځولې کې نه ځایېږي

ماد ابليس اشنا د ښکلو سترگو پانو کې

د حسن اود مینې غوړولی څادر

خدای رانه کرکه لري

مگر شاعر ابليس مې سترگو

اود شونډو جاودو دښتو کې لگیا دی

راته زېږي د غزل کړي

څوک مې دښکلې شاعرۍ په قدر نه پوهېږي.

کله چې شپه شي

د خوږې گناه د پېغلې د سرو شونډو جام پر سر واړوم

ابليس د حورو د سرو شونډو د سرو پانو

کليمې پټې کړي

اود غزل لونگين خور کړي زما د شونډو پر شاعرو پانو

کله دې خوب کې د ((حوا)) د چمبو غږ لیدلی؟
چې یې غزل ته ((آدم)) مست شي ان له شپې نه تر سبا پورې
هغه چمبه، هغه غزل زه یم
نو ته چې څې راپسې ژاړې ولې؟
لکه ابلیس درسره مل یمه زه.

۲۸/۱/۱۳۷۵

داستاد روحي په مړینه:

هغه غږ، هغه سیوری

ډک جام مې له منگولو د جانان ونړېده
یو ستوری له لمنې د اسمان ونړېده
دا شپې به د کیسو د زمانې راته څوک راوړي
ای عشقه چې رباب د ادم خان نړېده
یوشین قامت چې ړنگ دی او یوشین سیوری چې نه شته
یو گټ مې له دې غره نه د افغان ونړېده
حیران یم د غزل شبنم به خدایه چېرته تم شي
زموږ چې د شعرونو سایبان ونړېده
خولی به څنگه ښکته د پښتو دابې نه وي
یو غږ غوندې روحي د روڼه ستان ونړېده.

د ۱۳۷۵ کال غبرگولی.

ویر، مینه

هلهته پر مړو ژاري

خوزه او ته لکه جوړه بتکې

د غېږو غېږو خپو غرونو کې بربنډ ناخو.

☒☒☒

هلهته پر مړو ژاري

هلهته د وچې کربلا د تیږو ښار کې

د سرو وینو نالیدلې سرې غوتې ښکلوي

خوزه د کب په شانې

ستا دمچکو سمندر کې لامبم

ته لکه سره انگور په وینو لنده

زما د لاسو د ونې څانگو کې ټالونه وهې

موږ نه ((یزید)) او نه ((حسین)) لیدلی.

کابل

د عاشورا ورځ

۸/۳/۱۳۷۵

پیرمحمد کاروان ته:

مینه او ژوند

یوه زړه ونه خوره ده پرې
تر سیوري یې یو ځوان ناست دی
یوه سپینکۍ پیشو یې غېږ کې ویده
اود ورځپانې په هر توري کې یې سترې سترگې.
شونډې چلم ته ورنږدې کړي
ورنه واخلي د لوگيو امېل
ورو ورو په شونډو کې موسکۍ شي
د پیشو په غوږ کې نارې کړي او ووايي چې:
-پیشو تا مینه کړې؟
مینه د چرسو یوه شنه نشه ده
مینه ورځپاڼه ده
په ژوند کې یې پوټکی د رښتیا نه شته.
-پیشو! پوهېږې چې ژوندون څه دی؟
ژوند دشنو چرسو د ورینمېنې نشې شین واپ دی
چې د ارمان اس په کې وځلي
او سترې شي
او ومري په کې
او دکوڅو سپو ته یې تشه شان کیسه پاتې شي
پیشو! تا مینه کړې!

پیشو! ژوندون څه دی؟

۱۶/۳/۱۳۷۵

کابل

کوچی په باران کې

ستورو د شپې پر تيو خولې ايښي ارام ويده دي

د شپې ماڼۍ نه د سپوږمۍ پېغله زلمو ونو ته نه راگوري

نری باران ووري

او د بادونو هوسۍ

د ځوانې دښتې د تيونو پر گلونو څري

هلته يو ستړی کوچی

د پتاسو د ستمال په لاس کې د باران د طلايي مچيو

له شنې ورا تېرېږي

په لاره ځي، ځان سره وايي کوچي:

نری باران دی

له کېږديو نه د سپو د وينې غږ نه راځي

درځو به خوب وږې وي

دا خو به څوک وينه کړي؟

ستورو درواغ وويل.

۲۱/۳/۱۳۷۵

کابل

کله چې لمر گل وکړي
کله چې ټال د شپې راوشلېږي
د سترگو په هنداروکې د لمر کوترې ځالې وکړي
کوترې سپين وزرونه پرانېزي
دخوب د شنوځنگلونوماتوڅانگو نه دانې ټولې کړي.
کله چې مخ د سهار گل شي
اودشاتو مچۍ ټولې شي پرې.
کله چې کاني د بڼوونځيو د تبيو تندي ښکل کړي
او ماشومه نجلۍ
له تور کميس او سپين سالو سره په لاره کې خوره وړه شي
لکه د ورېځو او سپوږمۍ د ودېدلو شېبه
کله چې وور ماشوم د تورې تختې مخ باندې
د سپين تابشير خال کېږدي
او شېبه وروسته ماشوم وږی شي
د وور جزدان له واکو نه د ږيو مهار لرې کړي
د وچې ډوډۍ ښکار وکړي
راشۍ مين شۍ پرې
او مينه وکړئ
زه چې زلمی وم هره ورځ مين وم.
۳۰/۳/۱۳۷۵
کابل

د باغ غزل

سپرلی شو پېغلې دښتو ته وړمو کې وایي څه
ای ونې! شینکی باد درته نغمو کې وایي څه
شاعر سیند مې نن خدایزده چې لیکلی کوم غزل
لږ تم شه ورته عشقه! چې څپو کې وایي څه
رمو ته د گلانو سهار څه ویل شپېلی؟
کوچۍ موسکا دې گوره چې اینو کې وایي څه
یو وږم دې کېږدی نه د گرېوان ووت څه یې وې
یو خوب دې په ټوکړیو د لیمو کې وایي څه
یو باغ یې خو زرغون کړ چې غوټۍ وکړې لاسو
ستا خیال مې نور د سترگو په زانگو کې وایي څه؟

۴/۴/۱۳۷۵

کابل

یو شین انځور

له مانه څه شی غواړې؟
ماته د پلار تر مړینې وروسته

درې څيزونه په ميراث پاتې دي

اس

او هوجره

او يوه سره په وينو وللې توره.

☒☒☒

له مانه څه شى غواړي؟

دغه د مندو

او د وينو

او پوډۍ د واده شين انځور؟

۱۳/۴/۱۳۷۵

کابل

بیه

کلونه وړاندې مې ورته ووي:

دا ستا د شونډو څاڅکى په څو دى؟

وي: ستا د پلار او د نيکه وينه

او نن مې بيا ترې، پوښتنه وکړه:

ټول پېښتوب دې وايه په څو دى؟

راته يې ووې:
گرانه!
يوازې يوه ډوډۍ!

۳۱/۴/۱۳۷۵

کابل

دوه پرېستې

دوه پرېستې لکه جوړه بتکې
زما د کور په ايينو کې لامبي

پرېستې! ای پرېستې!
لاس دې زرغون،
پل دې زرغون،
خو وایه نن دې راته څه راوړي؟
((هغه زرغون گل د سپوږمۍ څڼو نه))

پرېستې! ای پرېستې!
لاره دې سپینه،
شپې دې سپینې،
وايه تا راته نن څه راوړي؟

((دا د سپينکي لمر د لاس سپينه توره))

☒☒☒

پر پگړۍ گل،

لاس کې مې توره شنه شوه

پښتو! سپين آس شه

چې د وخت د مغولو جنگ له ورځم.

۲/۵/۱۳۷۵

کابل

ونه

سکروټې دي، لمبې دي خو ټوکېرې يوه وونه

کلونه پس دې ښار کې زرغونېرې يوه وونه

رگ رگ کې يې د پاڼو خیر که وينه پاتې نه ده

ريښه يې په اوبو کې ده غوړېرې يوه وونه

د څانگو په کېرديو کې يو غږ د شپېلۍ نه شته

کوچۍ ښارو رادرومه چې لويېرې يوه وونه

منم چې به لوگر راته کښت لو کړي د لونگو

تالو نه د لاره کله تېرېرې يوه وونه؟

سپېرو سپېرو شملو ته به سبا گلونه راوړي

په سر مې چې نن سيوری سيوری کېرې يوه وونه.

۸/۵/۱۳۷۵

کابل

دا جل، دا برسات

شوگير چې درته شپو پر ځڼو مات راوړی دی
يو خوب مې درته سترگو کې سوغات راوړی دی
دا ډک جام چې نن رېږدي په لاسو کې د فرغون
موسی له کوه طور ځنې تورات راوړی دی
دا چا ويل چې وږې د پښتون شولې هوجرې؟
دې وږوميکائيل ته هم خيرات راوړی دی
شېبه پر لمبو سره ده او شېبه پر گلو سره
دې خاورې کله جل، کله برسات راوړی دی
ساعت وروسته رازېږو دا ساعت خير دی چې مرو
تقدير راته بس دغسې حيات راوړی دی
سپېڅلی مسلمان دی خويي زده نه شوه سجده
دې قام ته خدای دخپل غرور زکات راوړی دی.

۳۱/۵/۱۳۷۵

کابل

د خوب کوټرې

ما بېگاني خوبونه

د ښکلي سيند په طلايي هندارو ټول مات کړل

د خوب زخمي زخمي کوتري مې

د ستري او کوچي سيند د خپو کېږدي کې نه ځايېږي

کبه!

دا څه مې وکړل؟

☒☒☒

سيند مې د خوب زخمي کوترو ته يو بام نه لري

د سيند لاسونه خو د غره کانو پخوا پرې کړي

څوک به زما د خوب کوترو ته په لپو کې دانې ورکړي؟

کبه!

دا څه مې وکړل؟

کبه!

زما د خوب زخمي زخمي کوترو ته

يو سيوري، يو پناه خو شه!

کبه!

زما د خوب زخمي زخمي کوترو ته

د ستري درد دوا خو شه!

((نه... نه!

مور مې لگيا ده له سهاره تر ماښامه په زړو گوتو جامې مينځي

لور مې تمامه ورځ ايښې سره خبرې کوي

زما هم خوب راځي.))

☒☒☒

سیند لا روان دی

سیند بهېږي پسې

د خوب کوتري مې کوچۍ شوې بېرته نه ستنېږي.

۵/۶/۱۳۷۵

کابل

مات لمر

يو ستوری ستورو وواژه يو لمر د سبا مات شو

د غرونو په لاسونو مې يو غر د سبا مات شو

منم چې سپين سبا دی شپه کوچۍ شوه چېرته لاړه

موسم د سبا راغی خو وزر د سبا مات شو

دا بيا مې د نشو په گناه څه نيسې زاهده؟

ساقی لاړه منصور شو او ساغر د سبا مات شو

دا شپې پرېږده اوږدې شي ان چې ستوري څانگې وکړي

کلله! ستا په لاس کې چې هنر د سبا مات شو

موږ وړ د رڼا نه يو تښتېدلو ورېځو راشی!

رهبر د سبا نه شته دی، لښکر د سبا مات شو.

تله ۱۳۷۵

کابل

هغه دار- هغه چنار

پښتنو وینو غوټۍ وکړې بهار دی
 ساقی گوره چې پېړۍ وروسته مو وار دی
 پوروړي څه د تاک د پېغلې نه یو
 هر یو رگ یې زموږ د سرو وینو ابشار دی
 زنگ وهلې تورې غړپ د لمبو غواړي
 ساقی زار شم راکوه یې چې خمار دی
 لا د ژيو سوداگر سره جگړه ده
 لا خو پاتې جوړ د هغو اوبو ښار دی
 رباب گونگ دی ادم هېرې چينې غواړي
 چا ترې وړی د درخو د غاړې هار دی
 شنو زمريو ددې غرو ته خبر ورکړئ
 چې اباد لا د زړو بگوو غار دی
 بیا پر غاړو د شملو غرونه اوچت شول
 اور گډ شوی د ټيکريو پر بازار دی
 هره پېغله ملالۍ، هر ځوان ايوب دی
 هر سنگر مو سور میوند د کندهار دی
 ورېځو دا مو د یو څو ستورو نېزې دي
 لا کاروان مو د لمرونو خو په لار دی

ازموينې ته يې وخته! څه حاجت شته؟
يو په دوو توتو لوی، بل په انگار دی
هر يو ښاخ يې چې و دار د ژيدارانو
هغه ووړ نيا لگی هسک شوی لوی چنار دی
ته په نشته غوړ کړه خولۍ په سر وړه
ما ترلی د خوشال بابا دستار دی

اوس نو زر لالي د نورو ترپنه زار کړئ
چې مې ځوړند خپل لالی پر سر د دار دی.

۳/۸/۱۳۷۵

کابل

مينې ته...

مينې! له شرمه در کتلی نه شم
پېريان د ((قاف)) له غرونو راغلل
بيا د عشق د پرښتې د گربوانه غاړې ته لاس اچوي
ابليس لگيا دی پر زمزمو، د گناه خپله کېږدی غوړوي
مينې له شرمه در کتلی نه شم!

مينې له شرمه درکتلی نه شم

سيلي الوتي زموږ د باغ
د سرو گلونو د ښايسته وو
پاكو ميندو په كمڅو كې تومتونه اوبي
مسيح تېره توره په لاس د تومتونو په
واټونو كې زنگېږي او خپل غم ته خاندي
نور په دې ښار كې لېونی د مينې پاتې نه دی
مينې له شرمه در کتلی نه شم!

مينې له شرمه در کتلی نه شم
چې مو هر غږ پر هوا خور شي دلته ځمکه، دلته خاوره
ترې د غرو په څېر ماران زېږوي
دلته جنډه د يوه نر پر قبر هم نه شته
شیطان پر ځمکې بادشاه شوی او زموږه پر سرونو
هغه تخت د سليمان گرځوي
پېريان يې حمد بولي،
مرغان پرې سيوری کوي،
اوبه زموږ له لپو تښتي او بادونه مو په کانو ولي
دلته له زړه اسم اعظم هېر دی
مينې له شرمه در کتلی نه شم!

مينې له شرمه در کتلی نه شم

نور مو د کلي د گلونو په کاله کې
پېغلنوب د گل غوټيو چېرته هم نه شته
او ابراهيم د خپلې ښکلې نازولې د جمال او د عفت
د لوټ کوڅو کې د غارت قصې ته خوب وړی دی
نور مو د باغ نجونو ته ((هسکې)) او ((کبرې)) شملې
دښمنې ښکاري.

مينې له شرمه درکتلی نه شم!

۱۶/۹/۱۳۷۵

کابل

شپه

ای شپې!

راځه چې څو د خوب په کرونده کې مې ځایېږي خونه

☒☒☒

شپه د کمڅو د غرونو ټال کې ځنگېدلې راغله

پلو د تورو ورېځو

په کې پاولي د ستورو

لکه:

کوچۍ پېغله رمه کې د ښایسته وریو

خو د سپوږمۍ هنداره ماته ده ای شپې!

ته به د خپل حسن

او عشق

د پېغلتوب تماشه چېرې وکړې؟

۱/۱۳/۱۳۷۵

کابل

غزل

بیا رانغلي بڼو ته په پستو پستو وزرونو

زما د خوب کوټرې ستا د سترگو له بامونو

خلو وهلي گوره څه خواړه واړه پرې گرځي

د شونډو بوراگانو مې ستا د شونډو پر گلونو

په خپل شرنګ به ویده شمه، په خپل شرنګ به راوینس شم

بنګرې مې کړه د لېچو گرځوه مې په لاسونو

زما مینه یو سیند دی او ستا زړه ووړ کوټی کلی

دا سیند چېرته جانانه او کېږدی د حبابونو

لابنکاري چې موده لېونتوب مې پوره نه ده

یو څوک راته نارې وهي د غرونو له سرونو.

۱۳۷۶ وری

کابل

ژوند

ښايي چې ژوند يو گنهگار وي

چې تراوسه پورې

لا د زمان د اسماني سکوت

د دنگو، دنگو غرو غاړو کې

لکه پر غز ((حنيفه))

چې د الله د مخلوقاتو د ((قاتل))

او د سرو وينو د سپلاب د بهوونکي په نوم

د خداى له شرمه

زنداني د تورې څمڅې پاتې

هاسې د خپلو سرو غچونو

په کوم خوب تللى وي

حُکه:

د ژوند د بنده گانو هغه شنه خوبونه

د شيطانانو

له تورجنو خوبو

تور پاتې شول.

۱۳۷۶

کابل

دا هوجرې او دا شملې

نه ساقې شته، نه جانان شته مازيگر دی
 څومره تېری د پېړیو مې ساغر دی
 پسرلی نه دی پرې نوم د سپرلي مه ږدی
 ډوب په وینو کې یو سور چریک د لمر دی
 د نارنجو ښاخ منم ورته بنگړی شو
 خو مات شوی مې مړوند د سپین سهر دی
 نازولې سپوږمۍ مه خپره شه تمه
 چې د ورېځو اوبښ ولاړ درته پر سر دی
 شنه منگي مې د جنکو پر ولو مات شول
 د نامرده مغل یون پر دې گودر دی
 رانه اخلي د رڼو ستورو ناموس مې
 چې ویده د شپو په تیکو کې خنجر دی
 ته دې غشي وروره گوندې چې وینښ شم
 لامې پاتې ځای په زړه کې د پره دی
 د دېرو د قام شملې ورنه لوگی کړئ
 د هوجرو طالب ختلی په سنگر دی.

۱۹/۱/۱۳۷۶

کابل

لیک

څو میاشتي وشوې چې در تللی نه شم
لارو کې ډبرې شنې دي
گلان د اوبښکو وروم پرې
ټوله ورځ د ستا د یاد ښکلې زانگو زنگوم.

همدا چې لمر شین شي
زموږ د ښار هغې زړې دښته کې
زموږ د ښار مین په کانیو ولي
زموږ په ښار کې د مینو د سنگسار پسرلی بیا راغلی
نو لویټه دې غواړم
په کې د خپلو تورو سترگو یو انځور
د نارنجي غږ پر ورېښمینو تارو واوبه
راویې لېږه
چې ستا د یاد هغه خیالي حورې مې
زانگو نه باد یو نه سي
راته سنگسار یې نه کړي
څو میاشتي وشوې چې در تللی نه شم
لارو کې ډبرې شنې دي.

۱۲/۲/۱۳۷۶

کابل

مړوند

مړوند یو خوب، مړوند ستړیا نه لري

مړوند د غره د ابعی پی رودلي.

تا د سکندر کله ژړا لیدلې؟

یو سپین مړوند پرې د سرو تورو گوزارونه کوي

یو سپین مړوند یې د غرور د اسوئال رېبلی

سکندر له لیرې لارو راغی د فیلانو له سرو تېر شوی

سکندر د پاروپامیزاد ښاپېریو شنه خوبونه ویني

یو سپین مړوند ورته جگړې ته وتی

ورباندې تندر د مړوند ووري

خو ای د سپین مړوند ((روښانه)) پېغلې

تورې په ورو،

تورې په پام وروه

سکندر په تورې هغه سپینه ډوډۍ نیمه کړله

نقاب دې سپین مړوند ته اور واچاوه.

۱۹/۲/۱۳۷۶

کابل

د لور غزل

پلو پرې د مخ خور کړه غوړېدلي دي سرونه
جانانه! ستا وړيل ته موږ کرلي دي سرونه
دې قام ته د منصور وايه کوم دار شته دی که نه شته؟
لوگرو که هر څو ورنه رېږلي دي سرونه
د يار د سينې دښته کې د هار نسيمه وروځه
غمي نه دي دې ټال کې زنگېدلي دي سرونه
څراغ چې شي دې دښته کې د وخت ستري کاروان ته
په لوړ ښاخ د چنار کې څړېدلي دي سرونه
چې سرې سيلۍ شوې گونگې او د لور غزل يې وچ کړ
هر گل مو هرې پانې ته ښندلي دي سرونه
ايرې شول خو يو چم د ټيټېدلو يې زده نه کړ
الله مو د غيرت پر لمبو وللي دي سرونه
رقيب پر ډمو ويلوره موږ سر داو کړ پر حورو
يو چاته په سوغات کې مو لېږلي دي سرونه.

۲۵/۲/۱۳۷۶

کابل

غزل

سپرلی که راوړی نه شئ ترې د سترگو انځور راوړئ
 دې شپو ته سبا نه شته یوه لپه د نور راوړئ
 منم چې یو سر نه شته دی چې غچ یې د سر واخلي
 دې دار ځنې ملگرو خو دا سر د منصور راوړئ
 چې پښو لاندې کړ ورېځو، چې د شپو ډمې پرې خاندې
 د لمر ټپي آسونو نه لوېدلی غرور راوړئ
 د سترگو تور مو بار که د ((يعقوب)) کړ پر اوبښانو
 دې وږې مېلمنې ته لږ د ستورو انګور راوړئ
 راځي چې تور ماښام کې رانه وږي چې زلمی عقل
 یوه یې له تاکنونو نه په بدو کې لور راوړئ
 په شونډو کې همت که د خندا راوړلو نه شته
 دې ښار ته خو تابوت د ځوانیمرګه سرور راوړئ.

۱۶/۳/۱۳۷۶

لغمان

زما د چم ونه

زما د چم ونه برېښه ده
 شرمېرم ورنه
 د باد رهزنو ترې د شنو پانو جامې وږې دي
 په سپين ټټر يې يو څو څاڅکي دي د خامو پيو
 څانګې يې زړه روي،

تيونه يې ارې وړې دي.

☒☒☒

ونې! سپرلی دی

واورې نه شته چې کفن شي درته

زما د مور شنه لوپته هم بېگه غلو وړې ده

ما مې خيالي خادر گرو کړ

—د کلو وړی وم—

د پلار شمله خو مې له وخته توپانو وړې ده.

☒☒☒

زما د چم ونه برېنډه ده

شرمېرم ورنه

مور مې سر توره ده

ټيکری نه لري

نه څه شمله شته

نه څه خوردی خادر

زموږ دېرې مازیگری نه لري.

یو سیوری، یو گل

مرغو! چوپ شئ ماله خوب راځي

دلته د زړونو باغچې شنې دي

يو سيوري او يو گل نه شته
دلته د سين سپينو هندارو کي
د لمر
د طلايي کبانو رنگ تور شو
دلته د شونډو د موسکاوو هوسی
قتلې شولې
غشو يووړې
او بنگړيواله سپوږمۍ
دلته د تاک پېغلو ته
د ستورو بنگړي نه اچوي
مرغيو!
چوپ شئ
ماله
خوب راځي
مرغيو چوپ شئ ماله خوب راځئ!

دلته د باغ د شهزادگۍ بکارت مات دی
د سپرلي ښکلې شهۍ
د قاف دېوانو وړې
دلته پر ونو
د ((ايوب)) سيوري راخور دی

هرې پانې

هر اندام نه يې چينجي ووري

دلته تيارې

د شپو په بلاربو اسپو راغلې

د رڼا درمو لو کوي

دلته کورونو ته

د ژوند له شوم شيروار نه د سپېدو کټوې تشې راځي

مرغيو!

چوپ شئ

ماله

خوب

راځي.

۱۲/۴/۱۳۷۶

کابل

گناه

خومره نېکمرغه يم گناه کومه

تمامه ورځ ورپېڅې د باد له ژرندو باسم

او د لمر په تناره کې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم

خومره نېکمرغه يم گناه کومه.

زما د کور دا دېوالونه

د څو خاورو

څو اوبو

او د څه لمر

څو ترکیبونه نه دي

زما له کوره دېوالونه د ښښو راتاو دي

زما او زما د کاله خټه يې

د تاک

او د انگورو

او شرابو

په لاسو ايښې ده

ما مې د سترگو د رانه نور په وسعت

دومره شراب څښلي دي.

دومره مغرور يم چې

د هسک د نازولي دربار سيوري لاندې

خپله ځواني راته پېغور ښکاري

خو مانه لوی غلام د ښکلو نه شته

يوه شېبه زما د لاس بېرې

د ښکلو د سينو په سمندر کې

سترې شوې نه ده

زه لکه پلار هسې يم
پلار مې تر مړينې نه يوه گړۍ دمخه هم
د شنو غنمو وړو لاندې
زموږ د کلي د بزگر له ارتينې سره بربنډ پروت و.

۱۳/۴/۱۳۷۶

کابل

کله چې لمر شين شي

کله چې لمر شين شي
ستاد يادونوښه گلان مې د زرگي پرمسا پرې دښتې څانگې وکړې،
وغورېږي
کله چې لمر شين شي.

☒☒☒

کله چې لمر شين شي
ستا د يادونو طلايي کبان په ښکلو او زرينو وزرو
زما د سترگو په چينو کې ستا د سترگو تصويرونونه خوبونه مينځي
کله چې لمر شين شي.

☒☒☒

کله چې لمر شين شي
ستا د يادونو هغه پېغله هوسۍ راشي

تر بېگاه زما د زړه په جل وهليو کړوندو کې څري

کله چې لمر شين شي.

زما د زړه دښته کې څاڅکي دباران نه ووري

زما د سترگو چينه وچه ده، د اوبکو مرغلرې ورنه غلو وړي دي

څوکاله وشول چې ډلۍ مې د زرگي پرفصل ووري او کېږدی مې

توپانونو وړې

نو ستا د ياد هغو گلونو ته باران،

هغو کبانو ته اوبه،

اودې هوسۍ ته به شپونکي څنگه شي.

بېگاه شپونکي باد ستا د ځنيو له غرو راغی

په پگړۍ کې يې يو ټکی د يو گل نه و

له نرۍ ملا نه يې لمر هغه زرین وستنی نه و راتاو

چاپې په تشې او ريښې ريښې بڅخۍ کې يود ستورونارنج نه وايښی

نور مې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مساپر شو ورنه

څومره تنها،

څومره يوازې ده

زما دکلي ښکلې نازولې سپوږمۍ.

بېگاه مې خوب ليدلی:

زموږ دكلي دچنارو تر شنو سيورو لاندې
پر هغو لويو پلنگي كتونو
يو څو كارغان ناست دي
ږلۍ د لښتو وروي، گډوي ځان ته زموږ دكلي سپينې هيلۍ
زموږ دكلي په دېره كې د چلمو د كږو وږو لوگيو پر ځاى
خوږې وړې دي د ښايسته هيليو تكي سرې د پېغلو وينې
كلي كې يو سيورى د بربټو
او يو شرنگ د سپينو تورو نه شته
رښتيا!
د كلي په دېره كې
د زلميو څڼورو
د اتن هغه سكونى ماښام درياد شي كه نه؟
☒☒☒
ستا د يادونو شنه گلان مې
د زړگي پر مساپرې دښتې څانگې وكړي
وغوړېږي،
كله
چې
لمر
شين
شي.

۱۲/۷/۱۳۷۶

پېښور - پښتونخوا

غزل

څه ښکلی سوداگر دی څومره ښکلی باران پلوري
يو اس د سپينو ورېځو دی د ورېځوکلان پلوري
د ستورو په تېشو يې جوړې کړي ورته ځنې
نن دلته په دې چم کې يو کافر دی بتان پلوري
يو بار يې د رنگ راوړ د سپرلي جوارگر گورئ
چې څومره يې گران راوړ چې يې څومره ارزان پلوري
يو شين لوگي راخوردی يو سور اور دی لگېدلی
يو مست زردشت راغلی دی يو غلی اذان پلوري
بازار يې د نور لوټ کړ د اسمان سپينې کوټرې
له لمر ځنې ټيک اخلي اود ستورو کاروان پلوري
د باد په نيلى سپور د سهار سپين شهزاده راغی
د شپو بربنډې پېغلې پرې شلېدلی گرېوان پلوري.

۱۳۷۷ کال د پسرلي لومړۍ شپه

لغمان

یوباد، یو منصور

یوباد رالگېدلی ماله ځانه سره وږي
د زړه اس مې له باره د ارمانه سره وږي
د شپو پراوښ یو غل دی زموږ کلي ته راغلی
گلونه او باغونه له باغوانه سره وږي
یو پل وم چېرته لرې ستا پر لاره زرغون شوی
یو لوټ مې اوس له بادوله بارانه سره وږي
یو څوک دی ستا لاس شراب یې ټول راځنې وڅښل
دا سره کېږدی د خوب مې له توپانه سره وږي
زموږه یې په سترگو کې د شپو دوږې شیندلي
دا لوی کاروان مو ځکه له څاروانه سره وږي
نارې د اناالحق یې ورته وچې کړې پر ژبې
منصور وطن مې دارته له ایمانه سره وږي

۱۷/۱/۱۳۷۷

لغمان

د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه

محمد اسمعیل یون د حاجي محمدخان زوی پر ۱۳۴۶ل کال، د لغمان ولایت د الینگار ولسوالۍ د نيازيو په يوې روښنفکرې کورنۍ کې زېږېدلی دی.

لومړنۍ زده کړې يې د الینگار ولسوالۍ د سلینگار په لومړني ښوونځي کې سرته رسولي دي، تر هغه وروسته کابل ته راغی او په خوشال خان لېسه کې شامل شو. پر ۱۳۶۶ل کال له نوموړې لېسې څخه په دویم نومره بریالی او پر ۱۳۶۷ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانگې محصل شو. پر ۱۳۷۰ل کال له نوموړې څانگې څخه اول نومره بریالی او پر همدې کال بېرته د پښتو څانگې د کدر غړی شو. پر ۱۳۸۵ل کال په نوموړې څانگه کې د ماسټرۍ دوره پیل شوه، یون په ډېر ښه او بريالي ډول دا دوره پایته ورسوله.

محمد اسمعیل یون له ۱۳۷۰ل کال څخه بیا تر ننه پورې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي تدریسي غړی او د(پوهندوی) علمي پورې ته رسېدلی دی، پر استادۍ سربېره، استاد یون د ((کابل پوهنتون))، ((هیلې)) او ((شمشاد)) مجلو د چلوونکي دنده هم په ښه ډول ترسره کړې ده. په پېښور کې د چاپېدونکې ((معارف)) مجلې کتونکی غړی هم و. همدارنگه دیو شمېر نورو چاپي خپرونو همکار هم پاتې شوی دی.

استاد یون پر ۱۳۸۱ل کال، په جلال اباد کې بهرنۍ لویې جرگې ته د ختیزو ولایتونو د انتخاباتو د دفتر مشر شو، ددې جرگې لپاره تر ټاکنو وروسته د جرگې غړی، بیاد جرگې د غړو له خوا د بهرنۍ لویې جرگې د لومړي منشي په توگه انتخاب شو. استاد یون په دې جرگه کې تر خپل وروستي وسه خپل ملي او تاریخي مسولیت ادا کړ او د هېواد دښمنه عناصرو د توطیو مخه یې ونیوله.

تر دې جرگې وروسته، کله چې د افغانستان د اساسي قانون د تدوین بهیر پیل شو، نو استاد یون بیا ددې بهیر لپاره د ختیزو ولایتونو د دارالانشاد دفتر مشر وټاکل شو. په ختیزو ولایتونو کې د اساسي قانون د لویې جرگې لپاره انتخابات هم د همدې دفتر له خوا ترسره شول. استاد یون د اساسي قانون د تصویب په لویه جرگه کې د نوموړې جرگې د دارالانشاد غړي په توگه خپل فعال رول ادا کړ. ټاکل شوې وه، استاد یون په ختیزو ولایتونو کې د افغانستان د جمهوري ریاست لپاره د عمومي ټاکنو د دفتر مسول شي، خو په کابل کې د لویو جنګسالارانو او ځینو تنظیمي

مشرانو له خوا پر حکومت او ملگرو ملتونو د زیات فشار له امله له کاره گوښه شو. ملگرو ملتونو (UNAMA) استاد یون ته وړاندیز وکړ، چې په کابل کې به تر دې لوړه دنده دروسپارو، خو استاد یون ونه منله او خپلې استادی ته یې دوام ورکړ.

درې کاله وروسته یې د ځینو ملگرو په زیات ټینګار او غوښتنه، د جمهوري ریاست د ملي امنیت شورا په دفتر کې د فرهنګي چارو د ریاست دنده ومنله او په کابل پوهنتون کې پر استادی سربېره لا تر اوسه دا دنده پر مخ وړي. استاد یون پر ۱۳۸۵ل کال د افغانستان او پاکستان د امن ګډې جرګې لپاره د افغانستان له خوا د منشي په توګه غوره شو او دا دنده یې هم په ښه ډول ترسره کړه.

استاد یون د خپلواک لیکوال په توګه په تېرو شلو کلونو کې ګڼ شمېر فرهنګي او ټولنیز خدمتونه ترسره کړي، په ګڼو چاپي، راډیويي او ټلويزیوني مرکو کې یې د و ا قعیتونو او حقایقو د څرګند بیان له امله د خلکو په زړونو کې ځای نیولی دی. که څه هم ډېر خلک د یون لیکنې، مرکې او نظریات خوښوي، خو یو شمېر داسې خلک هم شته، چې د یون سرسختي مخالفین دي. د هغه ملي او ګټورو نظریاتو ته هم غلط رنگ او تعبیر ورکوي، دا ډول اشخاص، چې اکثره یې زورواکي او د سیاسي ډلو ټپلو غړي او مشران دي، د استاد یون نظریات خپلو شخصي او تنظیمي ګټو ته خطر بولي، نو ځکه یې په ټینګه مخالفت کوي. زه ددې شاهد یم، هر کله چې یون کومه لیکنه او مرکه کړې، نو دده پر وړاندې یې مثبت او منفي غبرګونونه دواړه راپارولي دي، منفي غبرګونونه اکثره وخت د هغو اشخاصو او ډلو له خوا وي، چې په تېر کړکېچن سیاسي بهیر کې یې ډېرې نامشروع ګټې ترلاسه کړي او ځانونه یې مطرح کړي دي.

مثبت غبرګونونه اکثره د ولس د مشرانو، روښن فکرانو او نورو مخورو له خوا وي، خو استاد یون په دغسې سختو اغزنو او تنګو شرایطو کې بیا هم خپل فرهنګي، سیاسي او ټولنیز کار ته دوام ورکوي.

دا اوسنی فرهنګي کار، چې تاسو یې اوس په مسلسل ډول ګورئ، دا د تېرو شلو کلونو کارونه دي، چې له تېرو نیم کال راهیسې پرې په منظم ډول کار شوی، اوډل شوي او دادی ستاسو مخې ته ایښودل کېږي، په داسې یو دولتي دفتر کې چې بوختیاوې په کې ډېرې وي، د منظم او ستر فرهنګي کار سرته رسول اسانه کار نه دی. استاد یون پر خپلو فرهنګي کارونو سربېره د ګڼو فرهنګي ټولنو د غړي، همکار او موسس غړي په توګه هم خپل فرهنګي رول ادا کړی، په پېښور کې یې د دوو المان مېشتو فرهنګي ټولنو (دافغانستان دکلتوري ودې ټولنې) او (د پښتني فرهنګ د ودې پراختیا ټولنې) د همکار په توګه د بېلابېلو لیکوالو په لسګونو اثار، ایډیټ او چاپ کړي دي. دغه راز یې په سلګونو کورنیو مشاعرو، ادبي غونډو او سیمینارونو کې ونډه اخیستې ده، خپله یې هم په لسګونو مشاعرې، سیمینارونه او علمي ورکشاپونه جوړ کړي دي.

سربېره پر دې، په يو زيات شمېر، ملي او نړيوالو کنفرانسونو کې يې په ښه ډول د خپل هېواد استازي کړې ده. دلته به يې د اثارو يادونه وکړو:

اثر

الف- پنځونې:

کتاب نوم څرنگوالی چاپکال

❖ مټکور لومړۍ شعري ټولگه دويم ۱۳۸۷

❖ په اورونو کې سندرې دويمه شعري ټولگه دويم ۱۳۸۷

ب- راټولونې:

❖ هيلې گډه شعري ټولگه دويم ۱۳۸۷

❖ نيمگړي ارمانونه د حيران شعري ټولگه دويم ۱۳۸۷

❖ د لوونو فصل گډه شعري ټولگه دويم ۱۳۸۷

❖ د نازو انا ياد د سيمينار د ليکنو ټولگه دويم ۱۳۸۷

❖ د استاد الفت نثري کليات داستاد الفت نثرونه درېيم ۱۳۸۷

❖ سيندونه هم مري د اسحق ننگيال شعري منتخبات دويم ۱۳۸۷

ج- ژباړنې:

❖ د ټولنپوهنې له نظره: په افغانستان کې د واک جوړښتونه

دپوهنوال روستارتره کي اثر دويم ۱۳۸۷

❖ د افغانستان فرهنگي ميراثونو ته يوه کتنه

د نينسي دوپرې اثر دويم ۱۳۸۷

❖ په افغانستان کې د جگړې جنايتکارانو محاکمه

د پوهنوال روستار تره کی اثر دويم ۱۳۸۷

د- یونليکني:

❖ د اماراتو سفر د اماراتو یونليک دويم ۱۳۸۷

❖ که یون دی یون دی د اروپا یونليک لومړی ۱۳۸۷

❖ دپنټاگون ترخنډو د امريکا یونليک لومړی ۱۳۸۷

ه- خپرني او شننې:

❖ د محمدگل خان مومند اند و ژوند ته يوه لنډه کتنه دويم ۱۳۸۷

❖ استاد زيار د پښتني فرهنگ يو ځلاند ستوری دويم ۱۳۸۷

❖ د کابل پوهنتون د ادبياتو پوهنځي پښتو کتابښود دويم ۱۳۸۷

❖ د افغانستان فرهنگ ته اوبښتي زيانونه دويم ۱۳۸۷

❖ د پښتو شعر هندسي جوړښت شپږم ۱۳۸۷

❖ له افغانستانه د مسلکي کادرونو د فرار عوامل دويم ۱۳۸۷

❖ ساينسي پرمختياوې دويم ۱۳۸۷

❖ بېړنۍ لويه جرگه ولسواکي او زورواکي دويم ۱۳۸۷

❖ انديال خوشال لومړی ۱۳۸۷

❖ هيله د خپلو سريزو په لمن کې لومړی ۱۳۸۷

❖ کلتوري یون لومړی ۱۳۸۷

❖ فرهنگي فقر لومړی ۱۳۸۷

❖ مرکه او مرکې لومړۍ ۱۳۸۷

❖ خوشال په خپل ايډيال لومړۍ ۱۳۸۷

❖ دکتابونو په وړمو کې لومړۍ ۱۳۸۷

❖ افغانستان په سياسي کړلېچ کې لومړۍ ۱۳۸۷

❖ پښتو ليکنی سمون لومړۍ ۱۳۸۷

❖ اوسنۍ رسنۍ لومړۍ ۱۳۸۷

❖ که نړيوال ماته وخوري؟ لومړۍ ۱۳۸۷

خدای (ج) دې استاد یون ته ډېر عمر ورکړي او جرئت دې ورته هم تاند لري، الله (ج) دې دی له هر ډول بدو بلاوو وژغوري، په فرهنگي کارو زیار کې ورته دنور زغم او اوسېلې هیله لرم.

په درناوي

وفا الرحمن وفا

کابل- افغانستان

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library